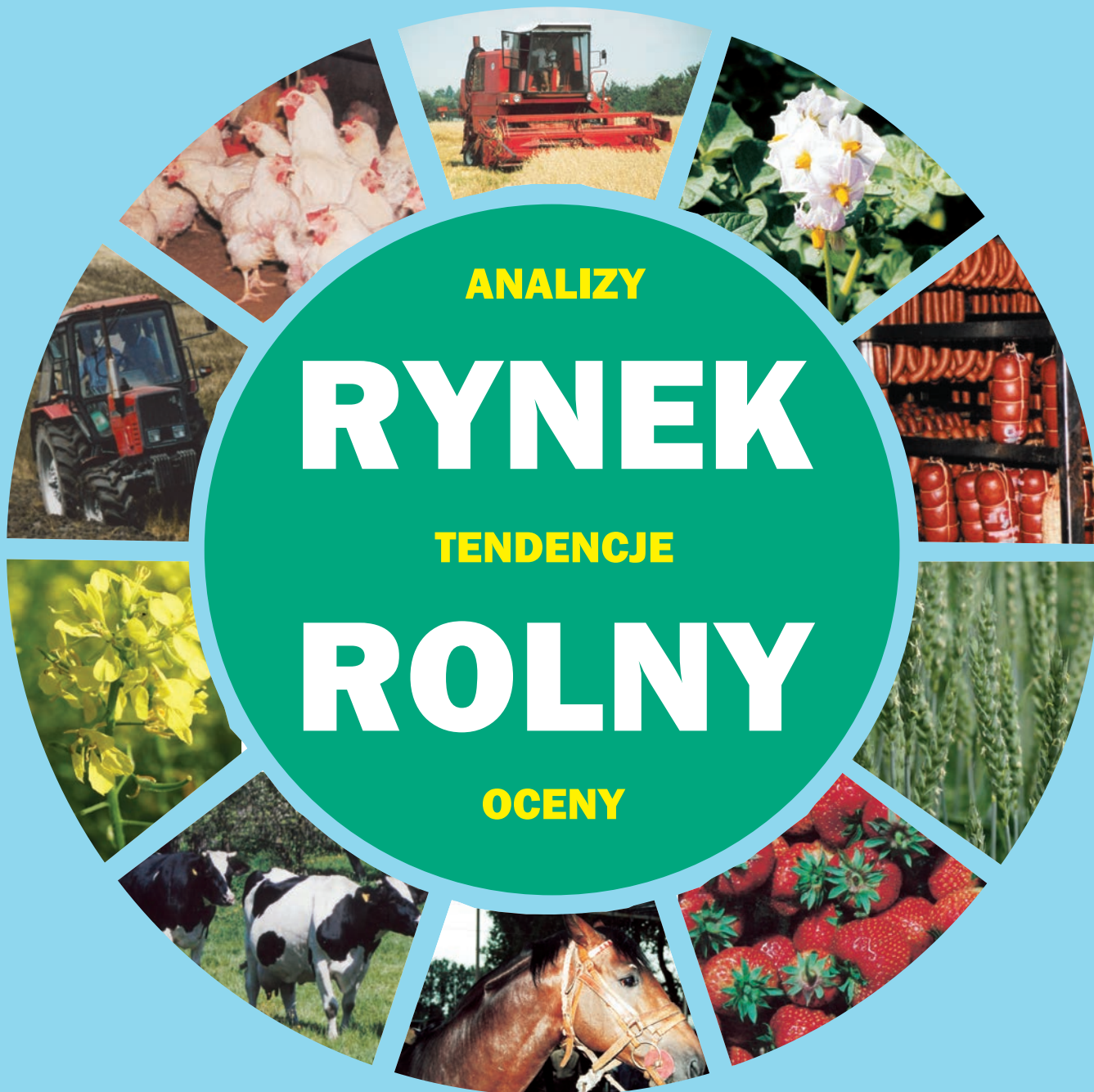

BIULETYN MIESIĘCZNY

NR 9 (343)

ISSN 0867-8545

ANALIZY

RYNEK

TENDENCJE

ROLNY

OCENY

WRZESIEŃ 2019

ANALIZY * TENDENCJE * OCENY

RYNEK ROLNY

INSTYTUT EKONOMIKI ROLNICTWA
I GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
PAŃSTWOWY INSTYTUT BADAWCZY

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

WRZESIEŃ 2019

Spis treści

1. Koniunktura w rolnictwie	Arkadiusz Zalewski	3
2. Rynek zbóż	Wiesław Łopaciuk	5
3. Rynek cukru	Piotr Szajner	12
4. Rynek rzepaku	Ewa Rosiak	15
5. Rynek ziemniaków	Wiesław Dzwonkowski	21
6. Rynek warzyw	Tomasz Smoleński	25
	Paweł Kraciński	
7. Rynek owoców	Irena Strojewska	34
8. Rynek mleka	Teresa Zdziarska	43
9. Rynek wołowiny	Dorota Pasińska	48
10. Rynek wieprzowiny	Danuta Zawadzka	52
11. Rynek mięsa drobiowego	Dorota Pasińska	56
12. Rynek baraniny	Danuta Zawadzka	60
13. Rynek ryb	Krzysztof Hryszko	64
14. Rynek środków produkcji dla rolnictwa	Arkadiusz Zalewski	71

RYNEK ROLNY

Skład redakcji: Krzysztof Hryszko (redaktor naczelny),
Lucyna Mieszkowska (sekretarz redakcji), Bożena Nosecka
Projekt okładki i skład komputerowy: Leszek Ślipski
Prenumerata: Barbara Walkiewicz - tel.: 22 50 54 685

Adres redakcji:

Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy
ul. Świętokrzyska 20, 00-002 Warszawa
tel.: 22 505 46 66, faks: 22 827 19 60

Biuletyn dostępny jest bezpłatnie na stronie internetowej Instytutu – www.ierigz.waw.pl

Oceny i komentarze prezentowane w biuletynie Rynek Rolny są opracowywane na podstawie najlepszych i sprawdzonych źródeł informacji, i są wyrazem wiedzy oraz poglądów autorów. Nie mogą więc być podstawą roszczeń podmiotów za skutki podejmowanych decyzji, które każdy podejmuje na własne ryzyko i koszt.

Wykorzystując informacje zawarte w biuletynie prosimy o podanie źródła.

Od maja 2019 r. systematycznie pogarszają się rynkowe uwarunkowania produkcji rolniczej. W sierpniu br. również były one gorsze niż miesiąc wcześniej. Były także gorsze niż rok wcześniej o tej porze. Syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie (SWKR) w sierpniu br. zmniejszył się o 0,1 pkt. proc. do 100,1 punktu. Osłabienie syntetycznego wskaźnika koniunktury w rolnictwie wynikało ze zmniejszenia wyrównanego wskaźnika nożyc cen o 0,6 pkt. proc. do 99,9 punktu, którego nie zdołał wzmocnić wzrost wyrównanego wskaźnika potencjalnego popytu o 0,4 pkt. proc. do 100,3 punktu. Wyrównany wskaźnik potencjalnego popytu poprawił się głównie z powodu zwiększenia wyrównanego indeksu zmian wynagrodzeń i cen żywności oraz poprawy dynamiki produkcji sprzedanej przemysłu spożywczego. Potencjalny popyt stymulował ponadto realny spadek cen detalicznych żywności. Należy jednak podkreślić, że tempo wzrostu cen detalicznych żywności w pierwszych siedmiu miesiącach br. było zdecydowanie większe niż rok wcześniej. W lipcu br. żywność i napoje bezalkoholowe były o 5,5% droższe w porównaniu z grudniem 2018 r., podczas gdy rok wcześniej, tj. w lipcu 2018 r. były one o 0,1% tańsze w stosunku do grudnia 2017 r. Syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie w sierpniu 2019 r. był o 0,5 pkt. proc. niższy niż rok wcześniej.

Wyrównany wskaźnik nożyc cen wyniósł w sierpniu br. 99,9 punktu, tj. o 0,6 pkt. proc. mniej niż miesiąc wcześniej. Był on z kolei o 0,1 pkt. proc. wyższy w porównaniu z sierpniem 2018 r. Wyrównany wskaźnik nożyc cen zmalał w porównaniu z poprzednim miesiącem, ponieważ stabilnemu wskaźnikowi cen detalicznych środków produkcji dla rolnictwa towarzyszył spadek ruchomego wskaźnika cen skupu podstawowych produktów rolnych. Na zmniejszenie wyrównanego wskaźnika cen skupu wpływ wywarły przede wszystkim czerwcowe i lipcowe obniżki cen wielu podstawowych produktów rolnych. W lipcu br. w porównaniu z miesiącem poprzednim zmalowały ceny skupu większości produktów rolnych monitorowanych przez GUS, w tym głównie zbóż. Żyto potaniało o 18,3%, jęczmień o 15,9%, pszenica o 11,4%, kukurydza o 3,8%, żywiec wieprzowy o 2,3%, a mleko krowie o 1,4%. Wyższe ceny odnotowano natomiast w przypadku ziemniaków (o 11,9%), drobiu (o 3,5%)

oraz żywca wołowego (o 2,7%). W sumie bieżący wskaźnik zmian cen skupu w lipcu br. wyniósł 96,4 punktu i był zdecydowanie najniższy w bieżącym roku. W rezultacie wyrównany indeks cen skupu zmniejszył się w sierpniu 2019 r. o 0,6 pkt. proc. do 100,3 punktu. Dla porównania w sierpniu 2018 r. wyrównany wskaźnik cen skupu wyniósł 100,2 punktu.

Obniżkom cen skupu większości podstawowych produktów rolnych w lipcu br. towarzyszył symboliczny spadek cen detalicznych środków produkcji dla rolnictwa. Środki produkcji systematycznie drożały od sierpnia 2017 r. do maja br. W czerwcu br. ceny nie zmieniły się w porównaniu z miesiącem poprzednim, a w lipcu zmalowały o 0,1%. Na niewielki spadek cen środków produkcji dla rolnictwa w lipcu br. wpływ miały obniżki cen bezpośrednich nośników energii. Ceny maszyn rolniczych w tym okresie nieznacznie wzrosły, natomiast nawozów mineralnych, środków ochrony roślin oraz materiałów budowlanych pozostały na poziomie zbliżonym do poprzedniego miesiąca. Relatywnie niewielkie obniżki średnich cen, jakie wystąpiły w lipcu br., nie wpłynęły jednak na zmianę wyrównanego wskaźnika cen środków produkcji, który wyniósł w sierpniu br. 100,4 punktu. Dla porównania rok wcześniej, tj. w sierpniu 2018 r. wskaźnik ten wyniósł 100,3 punktu.

Zmiany cen jakie dokonały się w okresie styczeń-lipiec br. w porównaniu z grudniem 2018 r. nie były korzystne dla producentów rolnych, pomimo wzrostu cen koszyka skupu o 1,9%. Ceny detaliczne środków do produkcji rolnej wzrosły bowiem w tym okresie o 2,3%. W rezultacie skumulowany wskaźnik nożyc cen w lipcu br. zmalał do 99,6 punktów, tj. do poziomu najniższego w bieżącym roku. Dla porównania w lipcu 2018 r. wskaźnik ten był jeszcze niższy i wynosił 95 punktów.

**Arkadiusz
Zalewski**

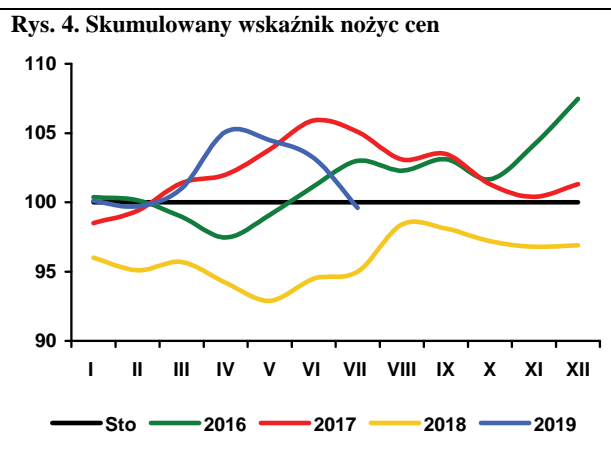
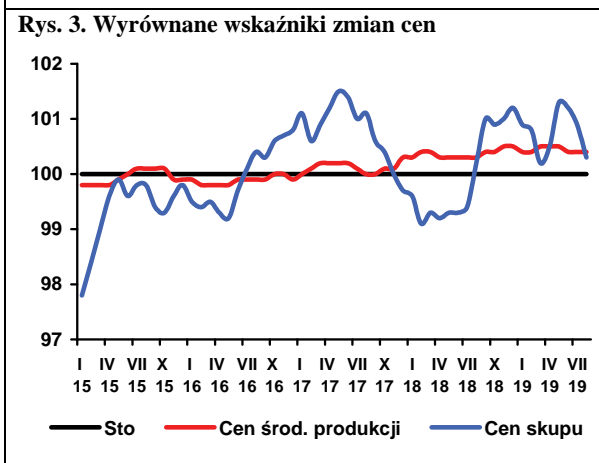
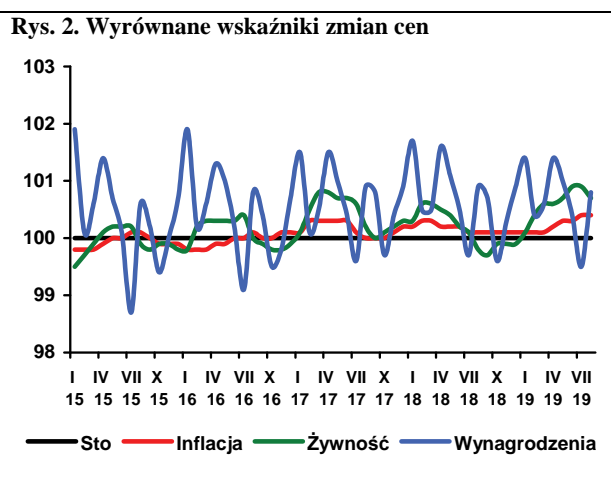
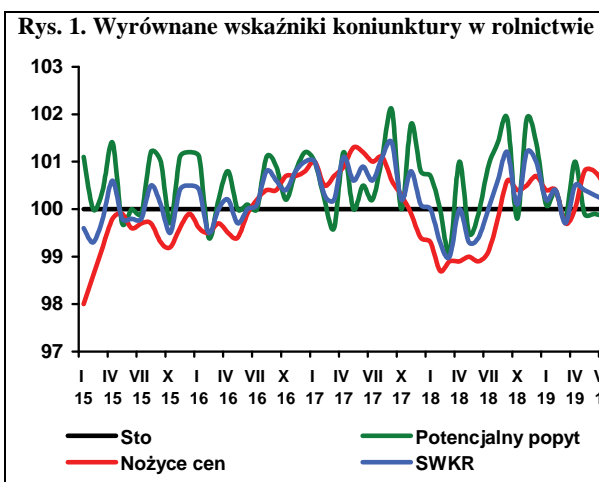
Tab. 1. Wskaźniki^a obrazujące zmiany rynkowych uwarunkowań produkcji w rolnictwie

Wyszczególnienie	VIII 19	VII 19	VI 19	V 19	IV 19	III 19	VIII 18
Syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie (SWKR)	100,1	100,2	100,3	100,4	100,5	99,7	100,6
Wyrównany wskaźnik potencjalnego popytu	100,3	99,9	99,9	99,9	101,0	99,8	101,4
Wyrównany wskaźnik nożyc cen	99,9	100,5	100,8	100,8	100,0	99,7	99,8
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen skupu	100,3	100,9	101,2	101,3	100,5	100,2	100,2
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen środków produkcji	100,4	100,4	100,4	100,5	100,5	100,5	100,3
Wyrównany indeks inflacji i zmian cen żywności	99,7	99,5	99,4	99,6	99,6	99,5	100,3
Wyrównany indeks zmian wynagrodzeń i cen żywności	100,1	98,7	99,5	100,3	100,8	100,0	101,1
Wyrównany indeks produkcji przemysłu spożywczego	101,1	100,9	100,0	100,3	101,9	98,9	101,6

^a średnie ruchome 6-miesięczne

Wskaźnik zmian cen skupu liczony jest, jako średnia arytmetyczna ważona dla koszyka produktów notowanych co miesiąc przez GUS i publikowanych w biuletynach statystycznych GUS. Są to zboża ogółem w tym, pszenica, żyto, jęczmień, kukurydza, ziemniaki, zwierzę ogółem w tym zwierzę wołowy, wieprzowy i drób oraz mleko.

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych GUS.

Zbiory zbóż w 2019 r. są przewidywane na 2,159 mld t¹, czyli o 0,8% więcej niż w 2018 r., ale z powodu mniejszych zapasów początkowych, podaż całkowita nieznacznie zmalała (o 0,1% do 2,784 mld t). Zużycie przewidywane jest na rekordowym poziomie (2,186 mld t), co będzie skutkowało dalszym spadkiem poziomu zapasów o 4,3% do 598 mln t. Zapasy głównych eksporterów zmniejszą się o 4,1% do 162 mln t, przy czym spadek będzie dotyczył głównie kukurydzy.

W sierpniu 2019 r., szczególnie w pierwszej połowie miesiąca, na światowych rynkach obserwowano spadek cen. Przyczynił się do tego sezonowy wzrost podaży po lepszych, niż się spodziewano, zbiorach oraz słaby popyt eksportowy. Indeks GOI², w porównaniu z poprzednim miesiącem, zmalał o 3,6 pkt. proc., w tym indeksy pszenicy i jęczmienia odpowiednio o 4,0 i 4,5 pkt. proc., a indeks cen kukurydzy aż o 15,6 pkt. proc. W porównaniu z sierpniem 2018 r., indeks cen zbóż był mniejszy o 6,0 pkt. proc, w tym indeks cen pszenicy i jęczmienia odpowiednio o 13,6 i 26,5 pkt. proc., a indeks cen kukurydzy o 8,0 pkt. proc.

W 2019 r. krajowe zbiory zbóż podstawowych są szacowane na 24,6 mln t³, tj. o 8% więcej niż w kłeskowym 2018 r.

W lipcu 2019 r. obserwowano sezonowy spadek cen skupu zbóż. W stosunku do czerwca 2019 r. najbardziej potaniały żyto (o 18,3%), jęczmień (o 15,9%) i pszenica (o 11,4%), a zbierana później kukurydza tylko o 3,8%. Spadek cen, ale znacznie mniejszy (o 1-2%) notowano również na targowiskach. W porównaniu z notowaniami sprzed roku, w skupie nadal droższe były żyto i kukurydza (o 2-3%), a pszenica i jęczmień były tańsze o 2-3%. Natomiast na targowiskach za zboża płacono znacznie więcej niż rok wcześniej (o 10-16%).

W sezonie 2018/19 (lipiec 2018 r. – czerwiec 2019 r.), wg danych meldunkowych GUS, skupiono 6,5 mln t zbóż podstawowych, tj. o 25,7% mniej niż w poprzednim sezonie, włączając 4,7 mln t pszenicy (6,5 mln t w analogicznym okresie poprzedniego sezonu), 0,7 mln t pszenżyta (o 0,8 mln t), 0,6 mln t jęczmienia (0,7 mln t) i 0,5 mln t żyta (o 0,7 mln t) oraz 2,4 mln t kukurydzy (2,0 mln t). W lipcu 2019 r. do skupu trafiło 1,1 mln t zbóż, tj. 2,3-krotnie więcej niż w poprzednim miesiącu, ale jednocześnie o 5,8% mniej niż w lipcu 2018 r.

W czerwcu 2019 r. z Polski wyeksportowano 220 tys. t ziarna zbóż, wobec 186 tys. t w poprzednim miesiącu, w tym 127 tys. t pszenicy (82 tys. t w maju 2019 r.), 14 tys. t żyta (39 tys. t), 60 tys. t kukurydzy (50 tys. t), i mniejsze ilości pozostałych zbóż. Import wyniósł 91 tys. t, tj. o 20,6% mniej niż w poprzednim miesiącu. Zmalał przywóz większości zbóż, z wyjątkiem kukurydzy. W sezonie 2018/19 z kraju wyeksportowano 3,9 mln t zbóż, czyli tyle samo, co w poprzednim sezonie, w tym 1,7 mln t pszenicy (1,8 mln t w sezonie 2017/18), 1,1 mln t kukurydzy (1,0 mln t) i 0,5 mln t żyta (0,4 mln t).

Zmniejszył się eksport większości produktów przemiału (z wyjątkiem ziaren obrobionych inaczej). Po stronie importu wzrost obrotów obserwowano tylko w przypadku kasz i grysików. Zmniejszyły się obroty w eksporcie i imporcie produktów przetworzonych.

W lipcu 2019 r. spadły ceny producenta mąki poznańskiej, a pozostałych produktów nadal rosły, ale dynamika tego wzrostu malała. Natomiast w handlu detalicznym wzrost cen produktów zbożowych się zatrzymał (z wyjątkiem pieczywa razowego). Na rynku pasz dla zwierząt gospodarskich także obserwowano stabilizację cen. Jednak zarówno przetwory zbożowe, jak i pasze, nadal były wyraźnie droższe niż przed rokiem.

W sierpniu 2019 r. na europejskich rynkach dominowały spadkowe tendencje cen zbóż. W stosunku do sierpnia 2018 r. na większości ryków zboża były tańsze o około 20%.

**Wiesław
Łopaciuk**

1. Dane dotyczące rynku światowego pochodzą z Grain Market Report nr 502, IGC, sierpień 2019 r.

2. Grains and Oilseeds Index - indeks dziennych notowań cen zbóż i oleistych składający się z notowań pszenicy, kukurydzy, jęczmienia, ryżu, soi, mączki sojowej i rzepaku/kanoli, za podstawę przyjmuje ceny ze stycznia 2000 r., wagi poszczególnych komponentów składowych są określane na podstawie ich średnich udziałów w handlu w okresie ostatnich pięciu lat, szczegóły na stronie <http://www.igc.int/en/default.aspx>.

3. Wstępny szacunek głównych ziemioplodów rolnych i ogrodniczych w 2019 r., GUS, Warszawa, 31.07.2019 r.

Tab. 1. Ceny skupu i ceny targowiskowe zbóż (zł/t)

Okresy		Pszenica	Żyto	Kukurydza	Jęczmień	Pszenica	Żyto	Jęczmień	Owies	Cena interwenc. według kursu NBP
		Skup				Targowiska				
2015	I-XII	668,2	514,2	565,8	610,4	755,9	586,7	707,4	599,2	x
2016	I-XII	620,2	517,3	529,4	582,1	751,1	593,3	695,1	609,7	x
2017	I-XII	664,4	546,7	542,3	612,2	788,6	632,3	727,6	646,4	x
2018	VII	693,2	560,6	679,7	625,7	809,7	648,9	757,5	710,4	438,6
	VIII	751,8	626,5	707,5	688,6	829,0	660,1	769,2	674,1	434,3
	IX	800,4	692,0	580,5	734,8	868,7	698,2	799,2	693,5	435,5
	X	810,4	701,8	614,5	756,9	873,1	707,9	808,0	704,7	436,2
	XI	822,5	708,7	687,5	776,0	898,1	716,3	831,0	722,9	435,9
	XII	831,1	708,8	710,7	803,4	906,0	716,2	846,7	730,2	434,6
2019	I	832,6	724,4	745,5	817,7	920,2	735,1	861,4	738,2	435,1
	II	838,0	728,6	731,8	831,6	941,9	743,0	885,8	762,7	437,2
	III	828,9	697,5	736,7	773,3	946,8	748,6	900,1	796,4	435,5
	IV	799,7	728,3	736,5	779,8	949,0	762,3	902,4	792,9	434,3
	V	790,2	753,3	697,1	788,3	958,2	761,1	897,5	792,4	435,2
	VI	762,8	707,6	723,7	731,0	943,4	764,8	886,1	789,5	432,1
	VII	675,8	578,3	696,0	615,1	931,1	750,0	871,4	780,5	431,5
Zmiana w %										
	<u>VII 2019</u> <u>VI 2019</u>	-11,4	-18,3	-3,8	-15,9	-1,3	-1,9	-1,7	-1,1	-0,1
	<u>VII 2019</u> <u>VII 2018</u>	-2,5	3,2	2,4	-1,7	15,0	15,6	15,0	9,9	-1,6

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 2. Skup zbóż (tys. ton)

Okresy		Pszenica	w tym paszowa	Żyto	Jęczmień	w tym paszowy	Pszennyto	Zboża podstawowe	w tym paszowe	Kukurydza
		VII 2015-VI 2016		5977,4	2086,9	647,9	721,6	346,3	987,1	8410,0
VII 2016-VI 2017		6135,6	2076,3	556,2	716,9	382,4	644,1	8123,4	3422,5	2049,5
VII 2017-VI 2018		6510,2	2481,8	657,4	746,7	361,7	755,8	8804,7	3981,9	2014,4
2018	VII	693,2	300,5	97,3	202,9	93,4	132,4	1137,1	569,5	70,6
	VIII	735,4	295,6	107,4	116,2	53,5	118,4	1100,4	522,1	53,8
	IX	492,0	160,3	49,5	51,6	23,7	71,9	672,9	285,9	562,7
	X	420,0	147,2	41,9	40,3	18,4	44,3	522,2	230,9	711,6
	XI	334,8	135,0	33,1	35,8	19,8	40,6	448,4	213,9	224,7
	XII	262,9	115,4	26,6	25,2	171,5	44,5	362,8	195,2	87,2
2019	I	285,7	125,2	28,5	27,4	18,2	42,5	387,5	199,5	99,9
	II	386,1	162,6	33,2	28,2	18,7	50,5	501,0	242,7	89,2
	III	327,0	116,4	22,7	20,5	14,0	27,7	400,6	167,0	154,6
	IV	224,4	110,4	30,4	32,1	25,3	26,1	315,1	181,8	106,0
	V	275,8	134,2	38,6	24,5	19,4	32,4	374,0	214,4	102,0
	VI	257,1	110,0	15,2	23,1	16,9	19,2	316,5	118,6	108,4
	VII	578,0	278,1	110,0	231,1	117,8	146,3	1070,8	573,7	97,8
Zmiana w %										
	<u>VII 2019</u> <u>VI 2019</u>	124,8	152,8	625,1	900,5	597,2	661,0	238,3	383,9	-9,7
	<u>VII 2019</u> <u>VII 2018</u>	-16,6	-7,4	13,1	13,9	26,1	10,5	-5,8	0,7	38,7

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Przemysłowa produkcja niektórych wyrobów zbożowych (tys. ton)^a

Okresy		Przemiał zbóż ogółem	Mąka pszenna	Mąka żytnia	Pieczywo świeże	Makarony	Mieszanki dla zwierząt
2015 ^b	I-XII	1996,0	1556,7	144,4	994,7	154,8	7555,0
2016 ^b	I-XII	2060,8	1611,4	149,9	1010,4	152,5	8126,1
2017 ^a	I-XII	2239,5	1766,8	163,2	1020,0	155,3	9405,1
2018	VII	191,1	146,6	16,2	85,9	10,1	722,4
	VIII	201,4	158,1	14,5	88,3	10,6	807,1
	IX	196,8	154,6	14,9	85,2	13,8	764,3
	X	223,7	172,8	16,5	94,6	15,2	851,4
	XI	208,5	161,1	15,7	88,4	14,2	810,3
	XII	195,3	150,6	15,5	85,3	12,5	775,9
2019	I	207,3	156,8	13,9	86,8	14,1	832,3
	II	189,8	146,5	12,4	77,6	13,2	738,3
	III	198,3	148,0	16,0	86,8	14,6	851,2
	IV	187,6	147,5	17,4	89,5	16,7	819,1
	V	193,9	143,3	18,1	89,7	13,7	835,0
	VI	168,2	125,5	15,0	88,8	12,6	760,1
Zmiana w %							
<u>VI 2019</u> V 2019		-13,3	-12,4	-17,1	-1,0	-8,0	-9,0
<u>VI 2019</u> VI 2018		-12,1	-16,4	1,1	4,4	-6,7	-8,7

^a firmy zatrudniające 50 i więcej pracowników, ^b firmy zatrudniające 10 i więcej pracowników.
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 4. Eksport i import ziarna zbóż (tys. ton)

Okresy	Eksport					Import					
	pszenica ^a	żyto	jęczmień	kukurydza	zboża razem ^b	pszenica ^a	żyto	jęczmień	kukurydza	zboża razem ^b	
2016	I-XII	4401,7	435,3	99,7	872,0	6397,6	814,1	9,9	165,2	319,5	1523,7
2017	I-XII	2806,2	375,7	72,3	1177,6	4928,5	890,0	18,3	240,4	397,1	1607,7
2018	I-XII	1790,3	484,1	152,8	1145,7	4133,5	625,1	53,7	225,0	294,6	1259,3
2018	VII	115,1	29,8	40,9	49,7	287,4	55,1	1,8	16,2	25,9	103,2
	VIII	216,4	87,9	23,4	57,1	473,0	75,5	6,6	12,9	9,7	107,8
	IX	198,1	79,7	13,3	87,1	460,7	63,1	15,5	4,9	16,2	102,8
	X	230,6	43,7	25,4	224,8	566,7	63,1	9,8	11,3	49,7	139,7
	XI	236,3	36,0	8,9	164,0	488,3	60,0	1,8	14,1	41,6	121,8
	XII	28,0	28,0	7,9	103,4	212,7	51,5	3,4	5,9	32,7	100,1
2019	I	55,1	32,3	1,9	88,8	208,9	50,3	2,1	13,2	59,1	129,8
	II	180,2	34,9	1,9	63,9	312,7	41,7	2,7	10,4	46,2	105,5
	III	203,0	20,4	0,4	83,6	318,3	37,2	0,6	26,4	45,9	114,3
	IV	77,4	31,1	0,6	67,9	191,4	41,7	0,5	13,8	44,1	104,8
	V	81,5	38,6	0,9	50,1	185,8	49,9	0,8	28,0	29,6	114,4
	VI	127,2	13,6	10,4	60,4	219,6	36,2	0,5	16,6	31,6	90,8
Zmiana w %											
<u>VI 2019</u> V 2019		56,1	-64,7	1053,2	20,6	18,2	-27,5	-35,0	-40,6	6,7	-20,6
<u>VI 2019</u> VI 2018		-8,6	-64,1	7,7	16,9	-21,1	-7,9	-68,2	-27,9	131,7	9,1

^a razem z pszenicą durum, ^b razem z owsem, pszenżytem, gryką i prosem
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 5. Eksport i import produktów pierwotnego przetwórstwa zbóż (tys. ton)

Okresy		Eksport					Import				
		mąka pszenna	pozostałe mąki	kasze grysiki granulki	ziarno obrobione inaczej	ślód	mąka pszenna	pozostałe mąki	kasze grysiki granulki	ziarno obrobione inaczej	ślód
2016	I-XII	129,9	19,4	47,7	27,6	80,2	54,3	18,5	38,0	34,0	219,0
2017	I-XII	122,9	21,1	44,4	33,9	89,5	61,9	18,5	39,5	40,9	132,9
2018	I-XII	80,7	40,3	99,4	74,6	17,0	37,8	54,4	162,1	80,7	40,3
2018	VII	11,0	2,4	6,1	2,7	7,6	6,1	1,2	3,2	5,0	16,2
	VIII	9,0	3,3	7,6	2,7	9,3	6,5	1,0	3,0	4,1	17,2
	IX	9,2	1,9	4,5	2,4	6,9	7,0	1,2	3,4	3,8	14,8
	X	10,2	2,2	7,3	3,2	7,0	7,9	1,8	3,5	5,1	12,4
	XI	10,1	1,2	5,1	9,9	6,8	7,2	1,6	3,2	5,1	12,2
	XII	7,8	1,2	4,3	2,8	5,4	4,8	1,1	2,6	5,0	9,6
2019	I	8,7	2,2	4,2	4,2	7,4	6,4	1,9	3,6	5,7	23,9
	II	8,7	1,9	4,9	3,1	7,7	5,5	2,0	3,3	6,1	16,9
	III	8,5	1,9	6,0	3,9	6,6	6,4	1,6	3,9	6,9	23,2
	IV	7,7	2,2	5,5	3,1	6,3	6,3	1,3	4,1	5,7	23,4
	V	5,9	2,3	4,5	2,7	8,9	7,1	1,7	3,8	6,5	14,9
	VI	5,1	2,0	4,1	2,8	8,5	5,7	1,3	4,2	5,8	13,7
Zmiana w %											
<u>VI 2019</u> <u>V 2019</u>		-13,6	-10,1	-9,5	4,3	-5,0	-19,3	-24,1	12,6	-11,3	-7,7
<u>VI 2019</u> <u>VI 2018</u>		-39,0	-0,3	-55,0	5,2	15,1	-11,2	-34,9	31,4	23,4	-23,2

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 6. Eksport i import pasz i produktów wtórnego przetwórstwa zbóż (tys. ton)

Okresy		Eksport					Import				
		ciasto makaron.	wyroby spożywcze ^a	chleb, pieczywo cukiernicze	pasze dla zwierząt gospod.	pasze dla zwierząt domowych	ciasto makaron.	wyroby spożywcze ^a	chleb, pieczywo cukiernicze	pasze dla zwierząt gospod.	pasze dla zwierząt domowych
2016	I-XII	35,4	119,7	510,9	.	.	74,7	24,7	142,1	.	.
2017	I-XII	40,8	130,6	578,1	.	.	82,0	29,4	165,3	.	.
2018	I-XII	42,7	143,2	592,0	.	.	79,9	32,0	169,5	.	.
2018	VII	3,3	11,5	48,5	.	.	6,0	3,0	14,0	.	.
	VIII	3,8	12,3	52,2	.	.	6,4	2,9	15,0	.	.
	IX	4,0	12,2	50,6	.	.	6,7	2,6	16,2	.	.
	X	4,2	14,1	57,9	.	.	6,8	2,6	16,5	.	.
	XI	3,9	9,8	53,8	.	.	7,1	2,6	15,1	.	.
	XII	3,4	9,7	44,0	.	.	6,7	2,5	10,5	.	.
2019	I	4,3	12,6	51,8	.	.	6,7	3,0	14,5	.	.
	II	4,5	13,9	53,9	.	.	7,8	2,6	13,5	.	.
	III	4,6	12,9	58,7	.	.	6,5	2,3	14,8	.	.
	IV	4,1	13,4	57,3	.	.	7,3	2,9	15,2	.	.
	V	4,7	13,3	54,9	.	.	7,4	3,0	14,6	.	.
	VI	3,7	12,4	48,7	.	.	6,9	2,8	11,4	.	.
Zmiana w %											
<u>VI 2019</u> <u>V 2019</u>		-21,7	-6,8	-11,3	x	x	-6,6	-4,2	-21,5	x	x
<u>VI 2019</u> <u>VI 2018</u>		24,2	2,6	1,3	x	x	-6,2	-10,0	-15,3	x	x

^a uzyskane przez spęcznianie lub prażenie ziarna zbóż

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 7. Ceny producenta i ceny detaliczne wybranych produktów zbożowych (zł/kg)

Okresy		Mąka poznańska		Kasza jęczmienna		Chleb mieszany		Chleb razowy	
		cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna
2016	I-XII	0,97	2,47	2,26	4,42	3,96	4,42	4,92	5,91
2017	I-XII	1,04	2,49	2,08	4,48	4,01	4,52	5,10	6,08
2018	I-XII	1,11	2,50	1,86	4,60	4,13	4,80	5,25	6,33
2018	VII	1,07	2,52	1,81	4,60	4,10	4,74	5,22	6,30
	VIII	1,14	2,53	1,84	4,58	4,10	4,76	5,22	6,32
	IX	1,19	2,52	1,85	4,62	4,15	4,82	5,29	6,37
	X	1,45	2,51	1,88	4,60	4,20	4,94	5,37	6,49
	XI	1,53	2,54	1,89	4,62	4,27	5,06	5,41	6,56
	XII	1,55	2,51	1,88	4,64	4,29	5,12	5,44	6,62
2019	I	1,57	2,62	1,85	4,64	4,33	5,18	5,52	6,65
	II	1,59	2,64	1,87	4,70	4,36	5,24	5,56	6,69
	III	1,58	2,68	1,90	4,72	4,36	5,24	5,57	6,80
	IV	1,58	2,66	1,93	4,76	4,39	5,26	5,58	6,82
	V	1,56	2,72	1,88	4,78	4,42	5,30	5,58	6,83
	VI	1,57	2,73	1,87	4,74	4,42	5,30	5,61	6,88
	VII	1,55	2,73	1,91	4,74	4,43	5,30	5,63	6,93
Zmiana w %									
<u>VII 2019</u> <u>VI 2019</u>		-1,3	0,0	2,1	0,0	0,2	0,0	0,4	0,7
<u>VII 2019</u> <u>VII 2018</u>		44,9	8,3	5,5	3,0	8,0	11,8	7,9	10,0

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 8. Ceny detaliczne mieszanek i koncentratów (zł/t)

Okresy		Mieszanka dla bydła dorosłego (B)	Mieszanka dla loch (L)	Mieszanka dla prosiąt	Mieszanka dla tuczników (T2)	Mieszanka dla kurcząt (DKA-Starter)	Mieszanka dla kur niosek	Koncentrat Provit dla tuczników
2016	I-XII	1449,1	1791,7	2288,3	1370,7	1811,1	1600,3	2543,7
2017	I-XII	1626,3	1722,2	2317,5	1383,1	1801,2	1608,3	2519,0
2018	I-XII	1730,3	1800,4	2345,1	1422,8	1819,0	1638,6	2547,8
2018	VII	1723,1	1808,4	2343,8	1418,1	1820,5	1633,3	2555,4
	VIII	1749,0	1805,3	2338,1	1403,5	1825,9	1633,9	2557,3
	IX	1777,2	1826,3	2358,9	1451,7	1836,0	1658,6	2568,3
	X	1781,0	1824,9	2353,5	1456,8	1841,9	1664,2	2566,4
	XI	1794,2	1840,5	2368,4	1477,1	1851,0	1680,3	2577,4
	XII	1796,0	1843,9	2374,2	1483,4	1853,7	1685,6	2587,0
2019	I	1836,2	1840,6	2371,3	1450,9	1854,6	1693,7	2581,8
	II	1844,1	1853,5	2377,3	1461,2	1863,0	1704,8	2586,1
	III	1853,7	1859,3	2383,6	1456,4	1878,3	1709,6	2587,4
	IV	1863,6	1861,5	2383,5	1466,8	1887,0	1714,1	2591,3
	V	1862,5	1863,1	2382,7	1469,6	1889,5	1717,7	2591,4
	VI	1862,5	1867,3	2386,8	1509,2	1892,6	1722,4	2589,7
	VII	1861,4	1868,3	2389,7	1509,2	1893,5	1723,6	2583,4
Zmiana w %								
<u>VII 2019</u> <u>VI 2019</u>		-0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,1	-0,2
<u>VII 2019</u> <u>VII 2018</u>		8,0	3,3	2,0	6,4	4,0	5,5	1,1

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 9. Relacje cen pasz przemysłowych do cen zbóż i cen skupu żywca i mleka^a

Miesiące		Mieszanka T2 / ceny targ. Żyta	DKA – Starter / ceny targ. pszenicy	Provit / ceny targ. żyta	Ceny skupu mleka / mieszanka B	Ceny skupu trzody / Provit	Ceny skupu trzody / mieszanka T2	Ceny skupu drobiu / DKA – Starter
2017	XII	2,130	2,215	3,840	0,938	1,822	3,285	2,054
2018	IV	2,129	2,214	3,872	0,776	1,783	3,242	1,976
	V	2,138	2,225	3,894	0,000	1,749	3,185	1,983
	VI	2,225	2,260	4,000	0,744	1,822	3,276	2,087
	VII	2,185	2,248	3,938	0,751	1,831	3,300	2,159
	VIII	2,126	2,203	3,874	0,742	1,881	3,427	2,229
	IX	2,079	2,114	3,678	0,747	1,826	3,231	2,206
	X	2,058	2,110	3,625	0,770	1,714	3,020	2,123
	XI	2,062	2,061	3,598	0,781	1,637	2,857	2,042
	XII	2,071	2,046	3,612	0,780	1,621	2,827	1,988
2019	I	1,974	2,015	3,512	0,767	1,573	2,798	1,979
	II	1,967	1,978	3,481	0,749	1,609	2,847	2,013
	III	1,945	1,984	3,456	0,743	1,728	3,069	2,066
	IV	1,924	1,988	3,399	0,729	2,206	3,897	2,056
	V	1,931	1,972	3,405	0,723	2,251	3,970	2,045
	VI	1,973	2,006	3,386	0,709	2,228	3,823	2,061
	VII	2,012	2,034	3,445	0,699	2,183	3,737	2,134

^a relacje cen wyrażonych w zł/l dla mleka i zł/kg dla pozostałych towarów

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

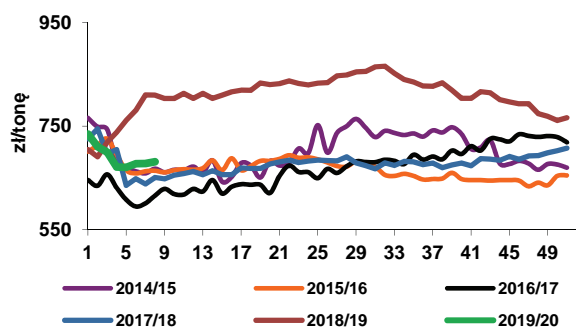
Tab. 10. Ceny zbóż za granicą (EUR/t)

Miesiące	Pszenica konsumpcyjna			Jęczmień paszowy			Kukurydza paszowa			
	Niemcy	Czechy	Węgry	Francja	Niemcy	Czechy	Słowacja	Węgry	Francja	
2018	V	173	162	.	168	171	.	151	155	165
	VI	179	161	.	165	170	.	152	152	164
	VII	199	157	.	177	187	136	141	153	167
	VIII	212	169	.	209	209	148	151	154	194
	IX	205	174	205	202	205	168	145	.	179
	X	205	185	205	204	206	.	140	.	173
	XI	204	188	204	202	205	183	141	.	173
	XII	207	188	207	202	206	.	143	.	181
	I	210	196	210	206	207	173	144	.	189
	II	210	199	210	196	193	.	147	.	.
2019	III	194	195	.	173	177	.	159	.	.
	IV	195	199	.	174	173	.	145	.	.
	V	188	194	.	164	169	.	138	.	.
	VI	184	195	.	157	169	.	143	.	.
	VII	177	186	.	156	158	.	142	133	.
	VIII	172	174	.	.	156	139	.	.	.
Zmiana w %										
	<u>VI 2019</u> V 2019	-3,0	-6,0	x	x	-1,1	x	x	x	x
	<u>VI 2019</u> VI 2019	-19,2	2,9	x	x	-25,1	x	x	x	x

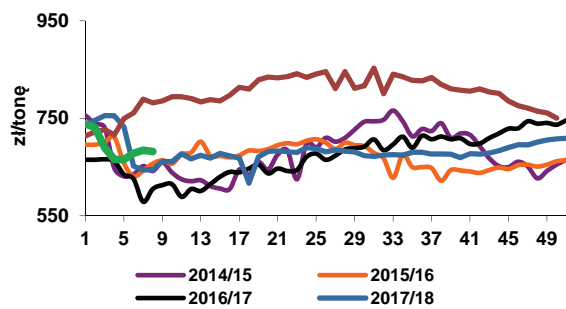
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych ZSRIR.

Tygodniowe notowania cen wybranych zbóż i produktów zbożowych (zł/t)

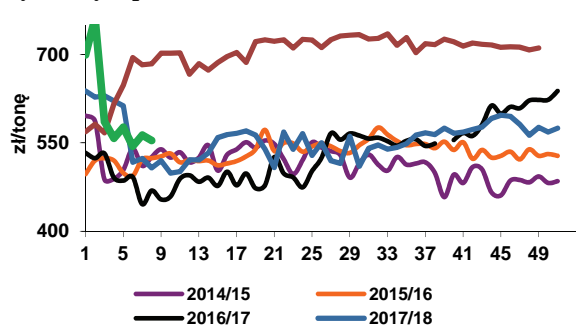
Rys. 1. Pszenica konsumpcyjna

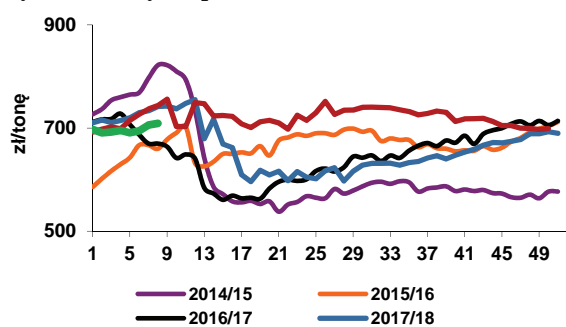
Rys. 2. Pszenica paszowa

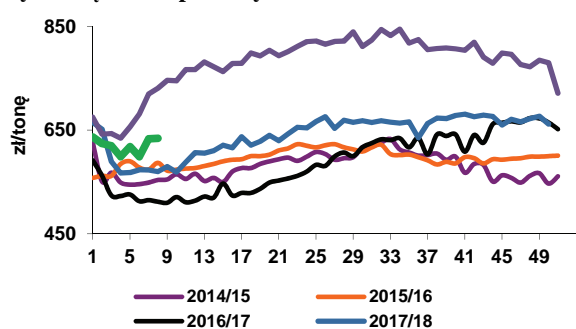
Rys. 3. Żyto paszowe

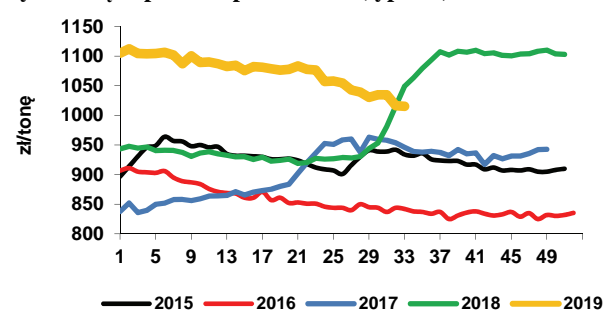
Rys. 4. Kukurydza paszowa

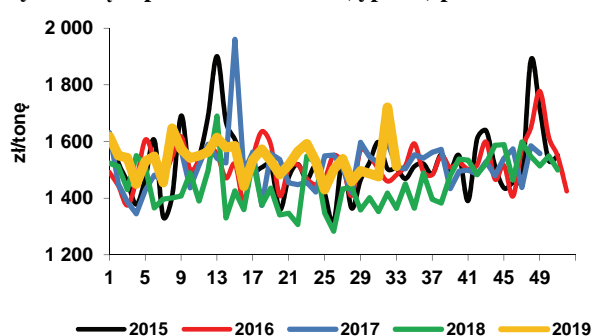
Rys. 5. Jęczmień paszowy

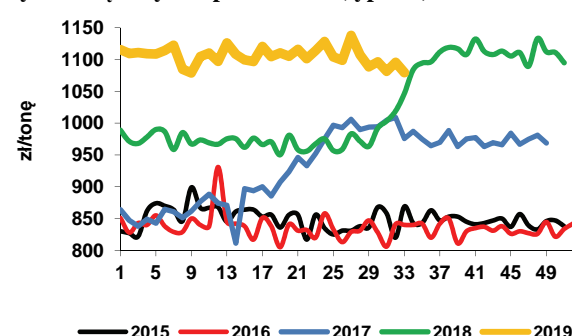
Rys. 6. Mąka pszenna piekarnicza (typ 750) w workach

Rys. 7. Mąka pszenna detaliczna (typ 500) poznańska

Rys. 8. Mąka żytnia piekarnicza (typ 580) w workach

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych ZSRIR.

Piotr Szajner

We wrześniu br. rozpoczęto kampanię cukrowniczą 2019/2020. Powierzchnia uprawy buraków cukrowych wynosi ok. 240 tys. ha i jest nieznacznie większa jak przed rokiem. Warunki pogodowe w okresie wegetacji były zmienne, ale na ogół niekorzystne. Na tej podstawie przewiduje się, że średni plon korzeni wyniesie ok. 60 t/ha, a technologiczny plon cukru ok. 9 t/ha. W związku z tym produkcja cukru wyniesie ok. 2150 tys. t. Produkcja będzie większa od krajowego

zużycia (ok. 1800 tys. t) i konieczny będzie duży eksport. Buraki cukrowe w bieżącej kampanii będą przerabiane w 17 cukrowniach, gdyż jedna cukrownia została wyłączona z produkcji.

Ceny cukru na rynku krajowym zaczęły wykazywać tendencję wzrostową. W lipcu 2019 r. średnia cena zbytu cukru w workach wyniosła 1,68 zł/kg i była o 0,8% wyższa niż w czerwcu br. oraz o 2,4% niższa niż przed rokiem. W okresie styczeń-lipiec br. ceny te wzrosły o 7%. Cena zbytu cukru paczkowanego wzrosła w porównaniu z czerwcem 2019 r. o 3,0% do 2,04 zł/kg oraz była o 37,8% wyższa niż przed rokiem. Od początku 2019 r. ceny cukru paczkowanego wzrosły o 8,5%. Ceny detaliczne cukru wykazują silną tendencję wzrostową. Średnia cena detaliczna w lipcu 2019 r. wyniosła 2,58 zł/kg i była o 1,2% wyższa niż przed miesiącem oraz o 31% wyższa niż w analogicznym okresie 2018 r. W okresie styczeń-lipiec ceny wzrosły o 14,7% w porównaniu z analogicznym okresem 2018 r.

Wzrost cen jest niekorzystny dla konsumentów, w tym dla przedsiębiorstw wtórnego przetwórstwa żywności, gdyż będzie skutkował wyższymi kosztami przetwórstwa, ale pozytywnie wpłynie na sytuację ekonomiczno-finansową przemysłu cukrowniczego w 2019 r.

Według wstępnych danych w pierwszym półroczu 2019 r. eksportowano z Polski 374 tys. t cukru ze względu na dużą produkcję w kampanii 2018/2019. Na rynku UE sprzedano 178,5 tys. t po średniej cenie 362 EUR/t. Największymi odbiorcami w UE były: Rumunia (67,7 tys. t), Niemcy (52,7 tys. t) i Włochy (12,2 tys. t). Duża podaż w UE powoduje, że krajowi producenci duże ilości cukru eksportowali do krajów trzecich: Izrael (63,9 tys. t), Egipt (24,4 tys. t), Gruzja (16,7 tys. t) i Arabia Saudyjska (11,3 tys. t). Średnia cena eksportowa do krajów trzecich wyniosła 306 EUR/t. Import cukru wyniósł 120 tys. t, w tym 62,2 tys. t z UE. Średnia cena importowa wyniosła 372 EUR/t, w tym z UE 395 EUR/t. Największe ilości cukru importowano z Niemiec (38,1 tys. t). W marcu importowano cukier surowy do rafinacji z Nikaragui (20,5 tys. t) po średniej cenie 290 EUR/t, a w maju z Laosu (30 tys. t) po średniej cenie 320 EUR/t.

Według danych ERS USDA w sierpniu br. średnia cena cukru białego wyniosła 331 USD/t, a cukru surowego 267 USD/t. Ceny cukru surowego były nieznacznie wyższe niż przed rokiem, a ceny cukru białego utrzymują się na stabilnym poziomie. Relatywnie niskie ceny są niekorzystne dla krajowych eksporterów, a duża produkcja w kampanii 2019/2020 będzie skutkowałą dużym eksportem.

Tab. 1. Ceny w handlu zagranicznym cukrem (EUR/tonę)

Miesiące	Eksport			Import			
	ogółem	UE-28	kraje trzecie	ogółem	UE-28	kraje trzecie	
2017	VI	474,72	543,12	410,07	666,83	660,24	702,46
	VII	479,03	538,26	395,20	612,03	607,88	641,75
	VIII	468,21	541,54	395,81	656,77	656,83	656,55
	IX	502,98	533,30	408,26	535,09	514,14	739,43
	X	395,74	471,96	358,35	557,48	533,67	762,42
	XI	381,57	426,35	352,35	479,06	463,12	792,07
2018	XII	367,17	430,49	343,81	480,09	462,89	711,03
	I	371,58	416,56	338,30	467,93	436,82	783,98
	II	365,21	415,87	334,37	422,11	411,97	588,00
	III	348,90	395,59	325,87	398,62	382,79	896,10
	IV	341,24	392,55	318,70	460,73	432,79	900,02
	V	338,03	410,81	299,69	471,01	440,61	764,90
	VI	336,51	390,66	350,06	384,12	364,45	876,23
	VII	341,48	375,57	313,35	343,60	331,67	805,31
	VIII	334,11	377,64	305,93	337,06	316,98	778,69
	IX	341,28	380,28	311,88	418,59	393,80	850,45
	X	336,82	388,69	302,86	466,30	450,42	1051,04
	XI	331,32	384,01	308,13	459,55	447,58	608,08
2019	XII	331,82	370,43	312,01	458,24	490,99	393,57
	I	343,81	375,76	315,62	490,88	504,41	471,50
	II	337,41	366,93	309,09	421,75	395,20	941,77
	III	330,96	348,65	311,93	334,52	408,49	297,45
	IV	324,45	354,06	301,43	410,26	391,87	612,58
	V	329,33	373,22	301,09	356,38	395,53	339,12
	VI	332,20	356,94	301,25	390,63	363,66	599,36

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF i CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

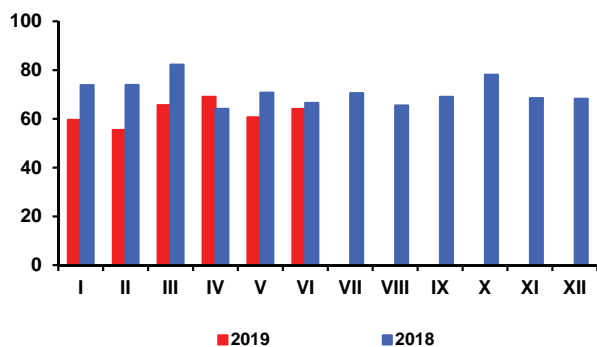
Tab. 2. Ceny cukru w Polsce (zł/kg)

Miesiące	Ceny zbytu		Cena referencyjna ^a	Cena detaliczna	
	Workowany	Paczkowy			
2017	VI	2,51	2,61	1,72	3,15
	VII	2,48	2,33	1,73	3,13
	VIII	2,33	2,15	1,73	3,07
	IX	2,20	2,09	1,74	2,98
	X	1,88	1,80	1,73	2,92
	XI	1,80	1,69	1,70	2,76
2018	XII	1,71	1,68	1,70	2,62
	I	1,68	1,62	1,71	2,52
	II	1,66	1,58	1,72	2,28
	III	1,67	1,54	1,71	2,21
	IV	1,67	1,45	1,72	2,15
	V	1,66	1,40	1,73	2,08
	VI	1,65	1,37	1,73	2,03
	VII	1,64	1,48	1,74	1,97
	VIII	1,62	1,69	1,74	2,04
	IX	1,60	1,65	1,75	2,07
	X	1,53	1,52	1,75	2,09
	XI	1,58	1,68	1,74	2,05
2019	XII	1,61	1,85	1,75	2,14
	I	1,57	1,88	1,74	2,25
	II	1,57	1,79	1,75	2,41
	III	1,59	1,80	1,74	2,47
	IV	1,62	1,83	1,75	2,51
	V	1,68	1,97	1,76	2,53
	VI	1,67	1,98	1,77	2,55
	VII			1,78	2,58

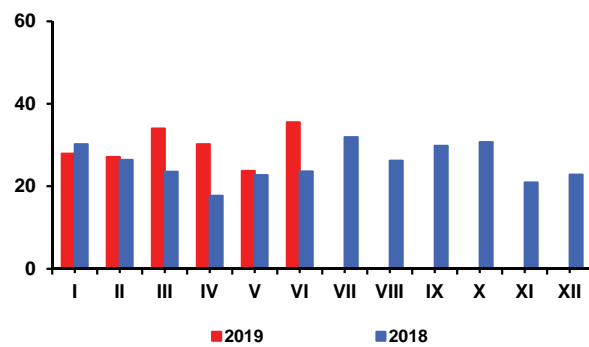
^a cenę referencyjną 404,4 EUR/tonę przeliczono na polską walutę wg miesięcznych kursów NBP, bez VAT

Źródło: Dane GUS.

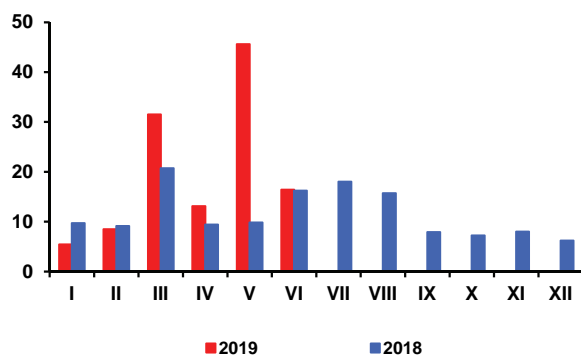
Rys. 1. Eksport ogółem (tys. ton)

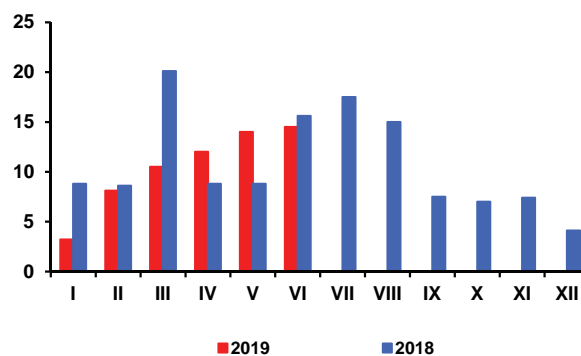
Rys. 2. Eksport do UE-28 (tys. ton)

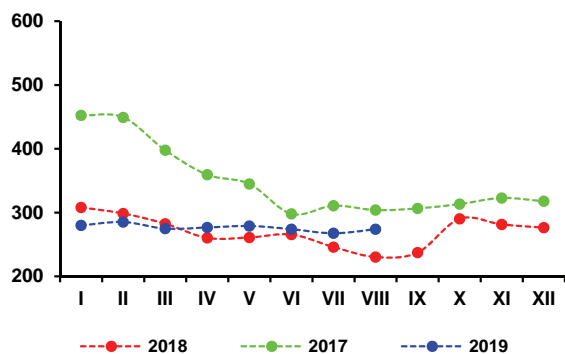
Rys. 3. Import ogółem (tys. ton)

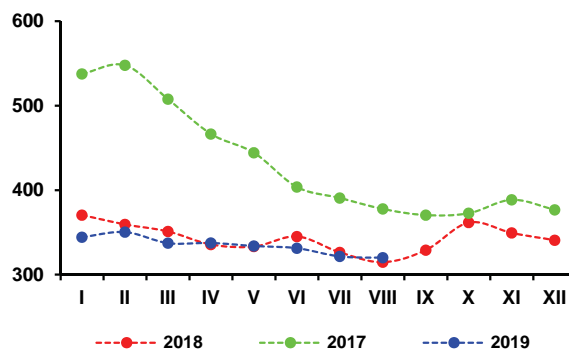
Rys. 4. Import z UE-28 (tys. ton)

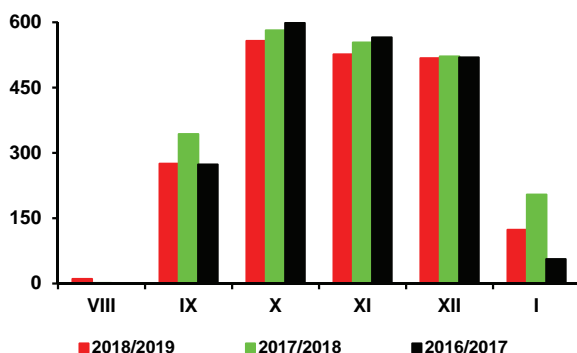
Rys. 5. Ceny cukru surowego na giełdzie w Nowym Jorku, Kontrakt Nr 11 (USD/tonę)

Rys. 6. Ceny cukru białego na giełdzie w Londynie, Kontrakt Nr 5 (USD/tonę)

Rys. 7. Produkcja cukru w okresie kampanii (tys. ton)

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB, dane MRiRW, MF, ERS USDA, CAAC, GUS.

Według zaktualizowanych prognoz Oil World, opublikowanych 16 sierpnia 2019 r., światowe zbiory 7 głównych roślin oleistych w sezonie 2019/20 wyniosą 557,3 mln t i będą o 16,6 mln t (o 2,9%) mniejsze niż w sezonie poprzednim, w wyniku spadku arealu uprawy do 274,5 mln ha (o 0,6%) i średnich plonów do 2,03 t/ha (o 2,4%). W porównaniu z oceną sprzed miesiąca zmniejszono szacunki zbiorów soi do 344,6 mln t (o 5,5 mln t), rzepaku do 62,3 mln t (o 0,6 mln t), bawełny do 45,0 mln t (o 0,6 mln t), orzeszków ziemnych do 29,6 mln t (o 0,1 mln t), przy stabilizacji szacunku zbiorów ziaren palmowych łącznie z koprą (23,3 mln t) oraz zwiększeniu szacunku zbiorów nasion słonecznika do 52,6 mln t (o 0,5 mln t). W sezonie 2019/20 światowe zasoby nasion oleistych (produkcja łącznie z rekordowymi zapasami nasion oleistych na początku sezonu wynoszącymi 127,9 mln t) zwiększą się do 685,3 mln t (o 1,8 mln t w porównaniu z poprzednim sezonem), a ich zużycie wzrośnie do 567,9 mln t (o 12,3 mln t) i będzie o 10,4 mln t większe od produkcji. Globalne zapasy nasion oleistych na koniec sezonu zmniejszą się, ale nadal będą wysokie, wyniosą 117,4 mln t (o 10,5 mln t mniej niż przed rokiem), a relacja zapasów do rocznego zużycia nasion oleistych obniży się do 28,6%, z 32,3% przed rokiem i 26,6% przed dwoma laty.

W grupie kluczowych producentów rzepaku na świecie zmniejszono szacunki zbiorów dla UE-28 do 17,1 mln t (o 0,4 mln t) oraz Rosji i Ukrainy (łącznie do 5,6 mln t, tj. o 0,2 mln t), a bez zmian pozostawiono dla Kanady (19,2 mln t), Indii (7,5 mln t), Chin (5,2 mln t), Australii (2,7 mln t) i USA (1,6 mln t). Według aktualnych ocen w sezonie 2019/20 globalne zasoby rzepaku (produkcja łącznie z wysokimi zapasami początkowymi wynoszącymi 9,9 mln t) zmniejszą się do 72,3 mln t (o 1,8 mln t w porównaniu z poprzednim sezonem), przy spadku jego zużycia do 63,6 mln t (o 0,6 mln t). Zapasy rzepaku na koniec sezonu wyniosą 8,7 mln t i będą o 1,2 mln t mniejsze niż przed rokiem, a wskaźnik zapasów do rocznego zużycia rzepaku obniży się do 13,7%, z 15,5% przed rokiem i 14,4% przed dwoma laty.

W sezonie 2019/20 ze względu na niższe światowe zbiory nasion oleistych, przy rosnącym ich zużyciu, przewiduje się wzrost cen nasion oleistych i olejów roślinnych na międzynarodowym rynku, ale nadal, z wyjątkiem rzepaku i oleju rzepakowego, będą one niższe niż przed dwoma sezonami. W przypadku śrut oleistych spodziewany jest dalszy spadek cen. Według aktualnej oceny Oil World, w sezonie 2019/20 (lipiec/czerwiec) w europejskich portach przeciętna cena amerykańskiej soi wyniesie 386 USD/t (cif Rotterdam) i będzie o 15 USD/t (o 4%) wyższa niż w poprzednim sezonie, ale nadal będzie o 24 USD/t (o 6%) niższa niż przed dwoma sezonami; cena europejskiego rzepaku zwiększy się o 18 USD/t (o 4%) do 440 USD/t (cif Hamburg) i będzie o 16 USD/t (o 4%) wyższa niż przed dwoma sezonami, a cena nasion słonecznika wzrośnie o 13 USD/t (o 3%) do 400 USD/t (Dolny Ren), ale będzie o 5 USD/t (o 1%) niższa niż przed dwoma sezonami. Spośród czterech głównych olejów roślinnych w sezonie 2019/20 najbardziej podrożeje olej palmowy – o 45 USD/t (o 8%) do 575 USD/t (RBD fob Malezja), ale jego cena będzie o 104 USD/t (o 15%) niższa niż przed dwoma sezonami. Cena oleju słonecznikowego zwiększy się o 44 USD/t (o 6%) do 745 USD/t (fob N. W. Europa porty), sojowego o 37 USD/t (o 5%) do 784 USD/t (fob ex-mill Holandia), a rzepakowego o 26 USD/t (o 3%) do 860 USD/t (fob ex-mill Holandia). W porównaniu z przeciętnymi cenami sprzed dwóch sezonów

cena olejów: słonecznikowego i sojowego będzie odpowiednio o 36 USD/t (o 5%) i 60 USD/t (o 7%) niższa, a cena oleju rzepakowego będzie o 9 USD/t (o 1%) wyższa. Niższe niż w sezonie 2018/19 będą ceny śrut oleistych: sojowej – spadek o 4 USD/t (o 1%) do 365 USD/t (argentyńska cif Rotterdam), słonecznikowej – spadek o 9 USD/t (o 4%) do 218 USD/t (Ukraina DAF) i rzepakowej – spadek o 27 USD/t (o 10%) do 235 USD/t (fob ex-mill Hamburg).

W I półroczu 2019 r. krajowy przerób rzepaku był większy niż w I półroczu poprzedniego roku.

Duże i średnie zakłady przemysłu tłuszczowego (liczące 50 i więcej osób stałej załogi) wyprodukowały 560,6 tys. t surowego oleju rzepakowego (o 7,4% więcej niż w I półroczu 2018 r.), z tego rafinowały 332,9 tys. t (o 6,6% mniej). Produkcja margaryn wyniosła 149,1 tys. t i była o 0,3% mniejsza w relacji rok do roku.

Eksport produktów oleistych w I półroczu 2019 r. był większy, a ich import mniejszy niż w I półroczu 2018 r. Wyjątkiem był spadek wywozu śrut oleistych oraz wzrost przywozu olejów roślinnych. Od stycznia do czerwca 2019 r. wywieziono: 178,1 tys. t nasion oleistych (o 58,6% więcej niż w I półroczu poprzedniego roku), w tym 100,8 tys. t rzepaku (ponad dwukrotnie więcej), 82,4 tys. t olejów roślinnych (o 38,5% więcej), w tym 46,9 tys. t oleju rzepakowego (o 30,9% więcej), 324,1 tys. t śrut oleistych (o 2,3% mniej), w tym 266,4 tys. t śruty rzepakowej (o 13,9% mniej) i 75,2 tys. t margaryn (o 11,7% więcej). Przywieziono: 1473,6 tys. t śrut oleistych (o 3,0% mniej niż w I półroczu poprzedniego roku), 425,3 tys. t olejów roślinnych (o 14,1% więcej), 446,2 tys. t nasion oleistych (o 16,5% mniej), w tym 226,6 tys. t rzepaku (o 29,0% mniej) oraz 45,8 tys. t margaryn (o 6,9% mniej). Wpływy z eksportu produktów oleistych wyniosły 324,8 mln t i były o 21,6% wyższe niż w I półroczu 2018 r., a wydatki na ich import zmniejszyły się o 7,2% do 1065,4 mln EUR. Deficyt handlowy produktami oleistymi obniżył się do 740,6 mln EUR, z 880,3 mln EUR w I półroczu 2018 r.

W pierwszych siedmiu miesiącach 2019 r. na rynku tłuszczów zwierzęcych, w tym szczególnie na rynku masła przeważały spadki cen detalicznych. W I kwartale malały też ceny detaliczne „pozostałych tłuszczów zwierzęcych”, ale od kwietnia ich ceny ponownie rosły. Na rynku tłuszczów roślinnych miały miejsce wahania cen margaryn, przy systematycznym, powolnym wzroście cen olejów roślinnych (wyjątkiem był spadek ich cen w kwietniu). W pierwszych siedmiu miesiącach 2019 r., w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku, przy wzroście cen całej żywności łącznie z napojami bezalkoholowymi o 3,8%, ceny tłuszczów roślinnych zmniejszyły się średnio o 0,3%, a tłuszczów zwierzęcych 0,9%. Ceny margaryn, olejów roślinnych i masła zmniejszyły się odpowiednio o 0,3%, 0,4% i 1,1% w relacji rok do roku, przy wzroście cen oliwy z oliwek oraz „pozostałych tłuszczów zwierzęcych” po 0,6%.

Ewa Rosiak

Tab. 1. Krajowy bilans olejów roślinnych^a (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^b	Import olejów ogółem	Eksport olejów ogółem	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^c w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2017 I-XII	1 148 694	751 669	178 657	1 721 706	44,8	15,6	66,7
2018 I-XII	1 239 264	804 543	136 471	1 907 336	49,6	11,0	65,0
2018 VI	79 679	63 665	13 360	129 984	3,38	16,8	61,3
VII	108 346	52 045	10 715	149 677	3,89	9,9	72,4
VIII	103 742	72 407	7 245	168 903	4,39	7,0	61,4
IX	95 623	66 562	8 819	153 366	3,99	9,2	62,3
X	110 130	77 259	12 729	174 659	4,54	11,6	63,1
XI	105 969	72 192	12 723	165 437	4,30	12,0	64,1
XII	105 233	57 636	8 804	154 065	4,01	8,4	68,3
2019 I	106 875	65 376	13 385	158 867	4,13	12,5	67,3
II	92 017	66 616	17 157	141 476	3,68	18,6	65,0
III	101 250	72 165	15 190	158 225	4,12	15,0	64,0
IV	99 116	68 785	13 525	154 377	4,02	13,6	64,2
V	92 591	77 934	10 180	160 345	4,17	11,0	57,7
VI	68 774	74 435	12 922	130 287	3,39	18,8	52,8
Zmiany w %							
<u>VI 2019</u> V 2019	-25,7	-4,5	26,9	-18,7	-18,7	x	x
<u>VI 2019</u> VI 2018	-13,7	16,9	-3,3	0,2	0,3	x	x
<u>VI 2019</u> XII 2018	-34,6	29,1	46,8	-15,4	-15,5	x	x

^a bez zmiany stanu zapasów, ^b produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 i więcej osób,

^c produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MF.

Tab. 2. Krajowy bilans oleju rzepakowego^a (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^b	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^c w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2017 I-XII	1 148 694	163 213	140 988	1 170 920	30,5	12,3	98,1
2018 I-XII	1 239 264	181 352	82 402	1 338 214	34,8	6,6	92,6
2018 VI	79 679	15 437	8 988	86 127	2,24	11,3	92,5
VII	108 346	7 513	7 894	107 965	2,81	7,3	100,4
VIII	103 742	21 666	4 757	120 651	3,14	4,6	86,0
IX	95 623	19 513	5 083	110 054	2,86	5,3	86,9
X	110 130	15 707	7 369	118 468	3,08	6,7	93,0
XI	105 969	12 547	8 332	110 184	2,87	7,9	96,2
XII	105 233	10 711	6 657	109 287	2,84	6,3	96,3
2019 I	106 875	9 423	9 019	107 279	2,79	8,4	99,6
II	92 017	10 058	9 244	92 832	2,42	10,0	99,1
III	101 250	8 615	8 409	101 455	2,64	8,3	99,8
IV	99 116	11 329	7 538	102 907	2,68	7,6	96,3
V	92 591	13 881	5 246	101 226	2,63	5,7	91,5
VI	68 774	15 897	7 398	77 272	2,01	10,8	89,0
Zmiany w %							
<u>VI 2019</u> V 2019	-25,7	14,5	41,0	-23,7	-23,6	x	x
<u>VI 2019</u> VI 2018	-13,7	3,0	-17,7	-10,3	-10,3	x	x
<u>VI 2019</u> XII 2018	-34,6	48,4	11,1	-29,3	-29,2	x	x

^a bez zmiany stanu zapasów, ^b produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 i więcej osób,

^c produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MF.

Tab. 3. Krajowy bilans śrut oleistych^a (tony)

Okres	Produkcja śruty rzepakowej ^b	Import śrut ogółem	Eksport śrut ogółem	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^c w %
2017 I-XII	1 535 440	2 921 930	675 154	3 782 216	44,0	40,6
2018 I-XII	1 651 336	2 963 432	659 332	3 955 436	39,9	41,7
2018 VI	119 519	321 262	49 992	390 788	41,8	30,6
VII	162 519	181 631	60 626	283 524	37,3	57,3
VIII	155 613	260 773	75 318	341 068	48,4	45,6
IX	143 435	149 523	49 972	242 986	34,8	59,0
X	165 195	231 828	49 650	347 373	30,1	47,6
XI	158 954	295 208	41 886	412 276	26,4	38,6
XII	157 850	289 903	52 799	394 954	33,4	40,0
2019 I	160 313	301 752	37 999	424 065	23,7	37,8
II	138 026	248 862	51 499	335 388	37,3	41,2
III	151 875	229 621	54 905	326 591	36,2	46,5
IV	148 674	209 147	72 369	285 452	48,7	52,1
V	138 887	311 718	60 248	390 356	43,4	35,6
VI	103 161	172 462	47 100	228 524	45,7	45,1
Zmiany w %						
<u>VI 2019</u> V 2019	-25,7	-44,7	-21,8	-41,5	x	x
<u>VI 2019</u> VI 2018	-13,7	-46,3	-5,8	-41,5	x	x
<u>VI 2019</u> XII 2018	-34,6	-40,5	-10,8	-42,1	x	x

^a bez zmiany stanu zapasów, ^b wyliczenia IERiGŻ-PIB, ^c produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MF.

Tab. 4. Krajowy bilans śruty rzepakowej^a (tony)

Okres	Produkcja ^b	Import	Eksport	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^c w %
2017 I-XII	1 535 440	35 778	605 312	965 906	39,4	159,0
2018 I-XII	1 651 336	32 843	605 993	1 078 185	36,7	153,2
2018 VI	119 519	1 154	46 994	73 679	39,3	162,2
VII	162 519	1 231	57 440	106 310	35,3	152,9
VIII	155 613	5 683	69 273	92 023	44,5	169,1
IX	143 435	10 204	46 977	106 662	32,8	134,5
X	165 195	2 185	44 636	122 744	27,0	134,6
XI	158 954	1 678	35 147	125 485	22,1	126,7
XII	157 850	1 307	47 330	111 826	30,0	141,2
2019 I	160 313	1 564	31 771	130 106	19,8	123,2
II	138 026	1 529	43 974	95 581	31,9	144,4
III	151 875	2 454	45 743	108 586	30,1	139,9
IV	148 674	1 967	61 901	88 740	41,6	167,5
V	138 887	2 902	48 257	93 531	34,7	148,5
VI	103 161	2 567	34 759	70 968	33,7	145,4
Zmiany w %						
<u>VI 2019</u> V 2019	-25,7	-11,6	-28,0	-24,1	x	x
<u>VI 2019</u> VI 2018	-13,7	122,3	-26,0	-3,7	x	x
<u>VI 2019</u> XII 2018	-34,6	96,3	-26,6	-36,5	x	x

^a bez zmiany stanu zapasów, ^b wyliczenia IERiGŻ-PIB, ^c produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MF.

Tab. 5. Krajowy bilans margaryny^a (tony)

Okres	Produkcja ^b	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystar- czalności ^c w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2017 I-XII	335 124	100 483	129 468	306 139	7,97	38,6	109,5
2018 I-XII	320 434	99 466	149 728	270 172	7,03	46,7	118,6
2018 VI	25 477	7 101	10 188	22 390	0,58	40,0	113,8
VII	23 540	6 765	10 678	19 627	0,51	45,4	119,9
VIII	26 662	8 443	11 638	23 468	0,61	43,6	113,6
IX	29 086	7 857	13 861	23 083	0,60	47,7	126,0
X	34 360	9 470	17 489	26 341	0,69	50,9	130,4
XI	33 749	9 534	16 278	27 005	0,70	48,2	125,0
XII	23 543	7 609	11 990	19 162	0,50	50,9	122,9
2019 I	26 812	7 297	13 512	20 597	0,54	50,4	130,2
II	23 630	8 100	12 054	19 676	0,51	51,0	120,1
III	25 526	6 613	13 785	18 354	0,48	54,0	139,1
IV	26 166	7 886	11 847	22 205	0,58	45,3	117,8
V	22 955	8 300	12 272	18 983	0,49	53,5	120,9
VI	23 984	7 606	11 760	19 830	0,52	49,0	120,9
Zmiany w %							
<u>VI 2019</u> V 2019	4,5	-8,4	-4,2	4,5	6,1	x	x
<u>VI 2019</u> VI 2018	-5,9	7,1	15,4	-11,4	-10,3	x	x
<u>VI 2019</u> XII 2018	1,9	0,0	-1,9	3,5	4,0	x	x

^a bez zmiany stanu zapasów, ^b produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 i więcej osób,

^c produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MF.

Tab. 6. Ceny skupu (zł/t)

Okres	Rzepak przemysłowy ^a	Pszenica konsumpcyjna i paszowa	Relacja cen rzepak : pszenica
2017 I-XII	1576	664	2,37
2018 I-XII	1553	723	2,15
2018 VII	1538	693	2,22
VIII	1573	752	2,09
IX	1597	800	2,00
X	1615	810	1,99
XI	1636	823	1,99
XII	1634	831	1,97
2019 I	1668	833	2,00
II	1660	838	1,98
III	1639	829	1,98
IV	1609	800	2,01
V	1599	790	2,02
VI	1586	763	2,08
VII	1520	676	2,25
Zmiany w %			
<u>VII 2019</u> VI 2019	-4,2	-11,4	x
<u>VII 2019</u> VII 2018	-1,2	-2,5	x
<u>VII 2019</u> XII 2018	-7,0	-18,7	x

^a ceny roczne oraz miesięczne za II półrocze dane GUS; miesięczne za I półrocze – dane MRiRW

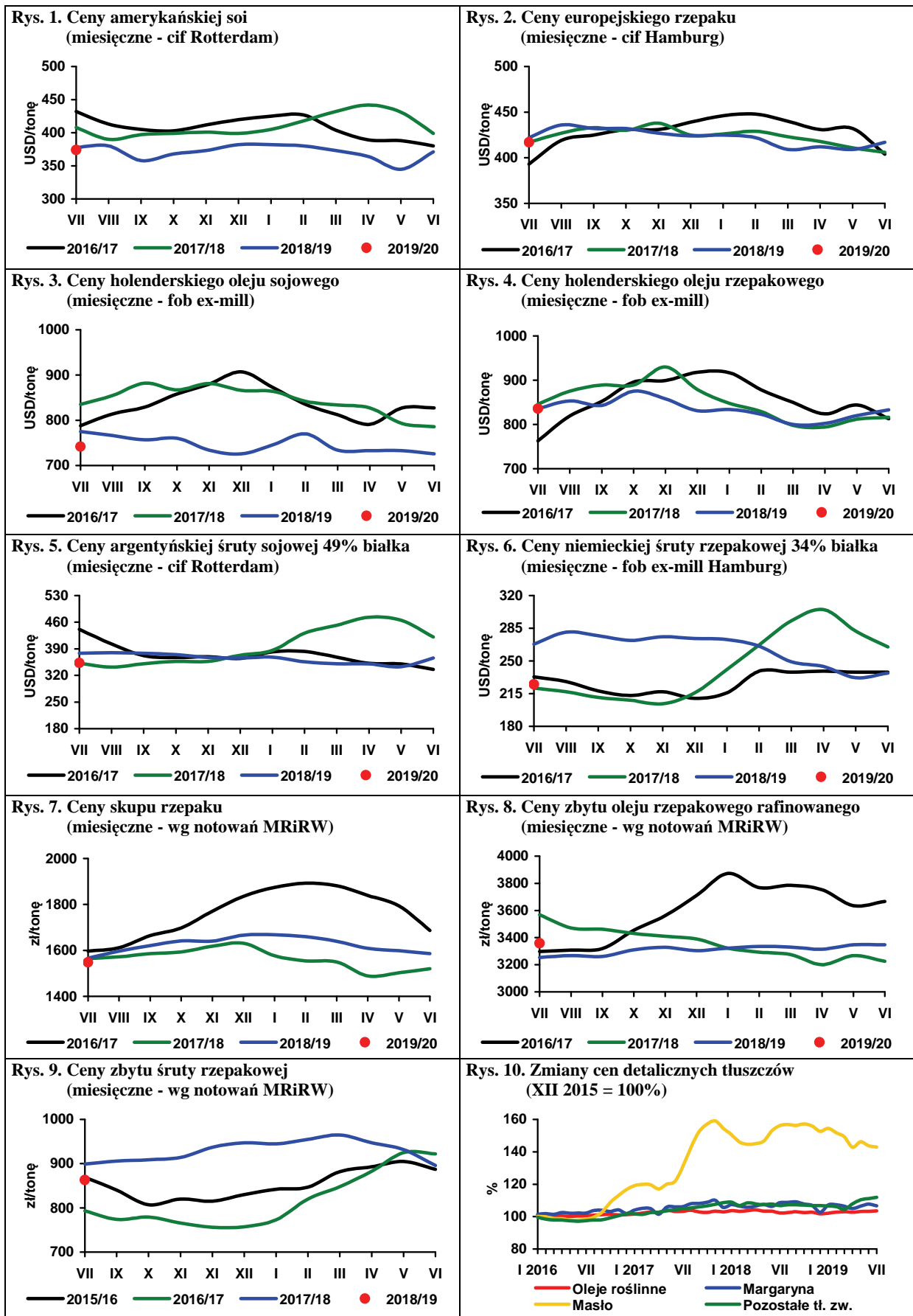
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

Tab. 7. Ceny tłuszczów roślinnych i zwierzęcych (zł/litr/kg)

Okres	Ceny zbytu				Ceny detaliczne			
	olej rzepakowy za 1 l	margaryny do smarowania pieczywa za 1 kg	masło w op. 200 g ^a	smalec w op. 250 g	olej rzepakowy za 1 l	margaryny do smarowania pieczywa w op. 400 g	masło w op. 200 g ^b	smalec w op. 250 g
2017 I-XII	4,97	6,67	22,85	6,00	6,10	9,73	29,15	6,68
2018 I-XII	4,50	6,91	23,89	6,11	6,06	9,40	31,80	6,84
2018 VII	4,48	6,98	25,78	6,04	6,04	9,65	33,20	6,84
VIII	4,50	6,97	25,72	6,11	6,04	9,55	33,30	6,88
IX	4,53	6,91	26,00	6,13	6,01	9,45	33,15	6,84
X	4,53	6,91	24,80	6,15	6,08	9,40	33,40	6,72
XI	4,51	6,80	24,26	6,18	6,01	9,38	33,00	6,72
XII	4,51	6,85	23,67	6,19	5,95	8,98	32,70	6,72
2019 I	4,24	6,85	22,97	6,19	6,01	9,28	16,20	4,18
II	4,34	6,86	22,12	6,21	6,10	9,30	15,83	4,18
III	4,40	6,88	21,50	6,26	6,24	9,33	15,48	4,08
IV	4,38	6,88	21,26	6,47	6,09	9,38	30,00	6,64
V	4,50	6,85	20,86	6,52	6,16	9,40	29,85	6,72
VI	4,47	6,97	20,38	6,52	6,28	9,33	29,05	6,80
VII	4,44	6,87	20,07	6,50	6,32	9,30	28,70	6,76
Zmiany w %								
<u>VII 2019</u> <u>VI 2019</u>	-0,7	-1,4	-1,5	-0,3	0,6	-0,3	-1,2	-0,6
<u>VII 2019</u> <u>VII 2018</u>	-0,9	-1,6	-22,1	7,6	4,6	-3,6	-13,6	-1,2
<u>VII 2019</u> <u>XII 2018</u>	-1,6	0,3	-15,2	5,0	6,2	3,6	-12,2	0,6

^a masło świeże o zawartości tłuszczu nie przekraczającej 85% masy, ^b masło świeże o zawartości tłuszczu 82,0-82,5% masy

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych Oil World, MRiRW i GUS.

Tegoroczne zbiory ziemniaków w Europie Zachodniej będą znacząco wyższe niż w roku ubiegłym. Według szacunków World Potato Markets zbiory ziemniaków w Niemczech w bieżącym roku wyniosą prawie 11 mln t i będą o ok. 2,1 mln t (ok. 24%) większe niż w 2018 r. Wzrost ten jest konsekwencją zwiększenia areалу uprawy o ponad 10% (do 276,3 tys. ha) i wyższych plonów o ok. 12% (397 dt/ha). We Francji produkcja ziemniaków szacowana jest na 7,1 mln t, wobec 6,7 mln t w ubiegłym roku (wzrost areалу o niespełna 3% i plonów o 4%). W Belgii i w Holandii powierzchnia uprawy ziemniaków zwiększyła się o ok. 4%. W obu tych krajach przewidywany jest bardzo znaczny wzrost plonów w porównaniu z rokiem ubiegłym, w Belgii o 23%, a w Holandii o prawie 29%. Zbiory ziemniaków wzrosną odpowiednio do: 3,9 i 3,7 mln t, wobec 3,0 i 2,8 mln t w roku ubiegłym (wzrost o 28 i 33%).

Średni poziom cen ziemniaków do przetwórstwa spożywczego najpopularniejszej w Belgii odmiany w pierwszych dniach września oscylował w przedziale 100-120 EUR/t, podczas gdy w analogicznym okresie ubiegłego roku wynosiły średnio ok. 275 EUR/t. Obiektywnym potwierdzeniem oczekiwania wysokich zbiorów ziemniaków w Europie Zachodniej jest relatywnie niski, w porównaniu z minionym sezonem, poziom cen kontraktów futures EEX z dostawą na kwiecień i czerwiec 2020 r. (135 EUR/t z dnia 3 września 2019 r.), wobec notowanych przed rokiem 310-320 EUR/t.

We Francji ziemniaki jadalne najbardziej popularnych, tańszych odmian, w zależności od wielkości bulw i wielkości opakowania, na początku września kosztowały od 290 do 420 EUR/t i były nieznacznie (o 2-3%) tańsze niż przed rokiem, ale w odniesieniu do analogicznego okresu 2017 r. był to poziom wyższy blisko 2-krotnie. Ziemniaki typu premium (odmiany Agata, Charlotta i Varius) w opakowaniach 2,5 i 10 kg kosztowały podobnie jak przed rokiem (od 770 do 810 EUR/t), podczas gdy dwa lata temu ich ceny kształtowały się w przedziale 410-430 EUR/t).

Ceny ziemniaków konsumpcyjnych na rynku niemieckim na przełomie sierpnia i września obniżyły się do 200-210 EUR/t, wobec ok. 350 EUR/t przed miesiącem i ok. 232 EUR/t w analogicznym okresie ubiegłego roku. W ciągu miesiąca przewidywany jest dalszy ich spadek do 160-190 EUR/t. Obecne ceny ziemniaków do przetwórstwa spożywczego oscylują w przedziale 100-125 EUR/t, a w dalszej części sezonu (listopad-czerwiec) przewidywany jest ich wzrost do 130-170 EUR/t.

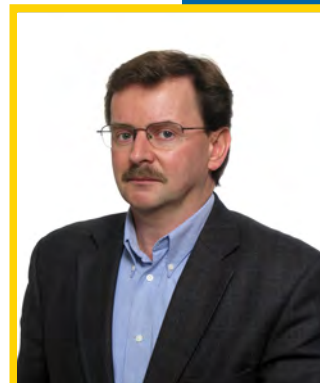
Według ostatniego raportu IUNG (Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa) susza rolnicza notowana jest na terenie sześciu spośród szesnastu województw. Dotyczy ona głównie kukurydzy, a tylko w niewielkim stopniu ziemniaków. Z publikowanego przez IUNG raportu wynika, że końca sierpnia w przypadku upraw ziemniaków susza występowała na powierzchni 2,34%

gruntów ornych, zlokalizowanych głównie w zachodniej Polsce, podczas gdy przed miesiącem obejmowała 15 województw i 28% gruntów ornych. Oznacza to, że w sierpniu wydatnie poprawiły się warunki wegetacji.

Ceny ziemniaków w końcu mijającego sezonu i w pierwszych miesiącach bieżącego, były rekordowo wysokie. Średni poziom cen ziemniaków jadalnych na rynkach hurtowych w okresie czerwca i lipca oscylował ok. 2,23-2,24 zł/kg i był 3-krotnie wyższy w porównaniu z analogicznym okresem ubiegłego roku, a w odniesieniu do średniej z letnich miesięcy w latach 2016-17 przekraczał ten poziom aż 4-krotnie. W końcu sierpnia średnia cena ziemniaków na rynkach hurtowych obniżyła się do 1,80 zł/kg, a w pierwszym tygodniu września do 1,71 zł/kg i była ponad 2-krotnie-wyższa w porównaniu z analogicznym okresem ubiegłego roku. Na przełomie sierpnia i września ziemniaki w Broniszach osiągały cenę 1,25-1,66 zł/kg, w Łodzi 1,33-2,00 zł/kg, w Lubinie 1,80-2,00 zł/kg, we Wrocławiu 1,60 zł/kg, a w Poznaniu i Szczecinie 1,67-2,00 zł/kg.

IERIGŻ-PIB wstępnie szacuje produkcję ziemniaków w 2019 r. na ok. 7,32 mln t, a więc ok. 0,15 mln t mniej niż w roku ubiegłym. Jest to znacząco mniej niż w latach 2016-17, ale o 1 mln t więcej niż w 2015 r., gdy średnie ceny hurtowe ziemniaków w okresie sierpień-grudzień tegoż roku były w przedziale 0,72-0,75 zł/kg.

Z każdym tygodniem ceny ziemniaków na polskim rynku powinny się systematycznie obniżać, głównie pod wpływem zwiększonej podaży z wykopków w drugiej połowie września i w październiku oraz presji tańszych ziemniaków z importu, który w bieżącym sezonie będzie znacząco wyższy niż w ostatnich kilku latach. Biorąc pod uwagę rozwój sytuacji cenowej po zbiorach w latach ubiegłych oraz poprawiające się warunki pogodowe w ostatnich tygodniach wegetacji, można spodziewać się, że ceny ziemniaków powinny znacząco spaść, w perspektywie 1-2 miesięcy nawet o 30-40%, ale i tak będą wówczas znacząco wyższe niż w ostatnich latach. W pierwszej połowie sezonu krajowa podaż ziemniaków bezpośrednio po zbiorach może być relatywnie wysoka z powodu utrzymujących się wysokich cen i przewidywanego ich spadku w dalszej części sezonu oraz nienajlepszej jakości bulw, co będzie się wiązać z kłopotami w ich przechowywaniu.

**Wiesław
Dzwonkowski**

Tab. 1. Skup ziemniaków i produkcja skrobi ziemniaczanej (tony)

Wyszczególnienie	Skup ziemniaków				Produkcja skrobi ziemniaczanej			
	2016	2017	2018	2019	2016	2017	2018	2019
I	62 500	63 700	75 700	64 600	221	1 230	2 630	174
II	69 800	60 600	59 300	62 100	274	185	101	54
III	69 500	76 600	69 300	70 300	248	267	110	28
IV	71 800	62 100	69 000	53 500	143	198	136	163
V	45 500	28 000	52 400	44 200	168	117	127	74
VI	58 800	54 100	52 600	50 000	233	154	127	104
VII	48 700	44 000	50 500	33 100	52	182	183	
VIII	138 800	130 100	139 200		10 030	13 946	10 514	
IX	349 800	332 800	346 400		48 727	48 502	50 926	
X	356 000	350 700	411 300		55 531	52 185	55 371	
XI	321 200	326 600	246 100		51 152	50 369	40 017	
XII	178 900	185 200	95 400		23 291	26 495	8 028	
RAZEM	1 771 300	1 714 500	1 667 200	377 800	190 070	193 830	168 270	597

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Eksport ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze		
	wczesne	sadzeniaki	pozostałe	skrobia ziemn.	skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	susze
2015 I-XII	1 201	1 666	13 656	82 505	14 331	42 007	9 990	159 341	37 518	20 829
2016 I-XII	2 804	1 065	22 815	104 854	18 857	53 935	10 449	168 016	38 838	20 093
2017 I-XII	4 100	3 179	28 605	140 173	37 446	74 377	12 101	191 585	52 071	18 346
2018 I-XII	2 687	4 835	29 368	133 324	47 112	72 247	12 249	199 248	60 918	13 862
2018 I	297	682	1 168	13 019	3 744	7 896	1 025	15 425	4 692	1 204
II	283	466	1 626	11 446	3 530	5 757	1 092	13 812	5 085	829
III	306	461	3 810	10 174	3 746	5 849	1 102	14 431	5 612	977
IV	277	844	2 745	9 012	3 633	6 358	1 019	15 083	5 223	840
V	613	152	2 792	8 423	4 144	6 056	787	17 451	5 537	1004
VI	152	1 156	557	8 953	3 519	6 062	961	19 793	5 519	995
VII	99	181	424	9 846	4 501	5 700	841	19 521	6 146	809
VIII	543	-	1 405	9 058	4 056	6 205	1 134	22 002	5 259	979
IX	28	11	1 956	10 457	4 026	5 558	1 069	17 895	4 568	1 283
X	20	41	3 893	15 535	4 282	6 854	995	15 104	5 124	1 679
XI	28	2	4 141	15 404	4 046	5 299	1 140	14 844	4 803	1 785
XII	42	397	4 851	11 995	3 886	4 651	1 083	13 886	3 352	1 478
2019 I	317	-	5 270	11 698	4 280	4 383	827	14 362	4 511	1 596
II	278	206	3 716	11 306	3 881	3 754	853	14 560	4 022	1 918
III	1 021	415	2 336	9 592	4 530	5 891	904	16 257	4 954	1 228
IV	506	1 241	2 016	9 878	3 754	7 348	1 170	16 410	4 987	1 249
V	731	20	1 080	7 568	3 107	5 215	914	17 597	2 277	1 792
VI	1 347	35	532	6 050	2 282	7 073	830	18 635	2 570	1 118

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 3. Import ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze		
	wczesne	sadzeniaki	pozostałe	skrobia ziemn.	skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	susze
2015 I-XII	28 911	14 272	103 270	14 882	155 473	182 899	78 359	56 782	7 302	11 271
2016 I-XII	39 746	21 440	90 084	13 714	151 354	201 447	79 793	74 705	8 390	16 237
2017 I-XII	44 197	14 813	58 019	15 861	140 317	197 696	87 721	91 014	14 151	20 491
2018 I-XII	37 084	19 487	90 776	16 123	116 651	175 170	100 441	104 733	16 170	9 275
2018 I	500	548	8 099	1 513	9 594	12 692	7 997	7 301	1 941	1 585
II	793	662	4 107	1 427	9 578	14 146	7 835	7 579	1 630	1 778
III	2 988	2 727	10 644	1 579	9 793	14 668	8 778	8 280	1 483	1 607
IV	9 873	11 916	13 778	1 330	7 425	13 155	7 452	8 318	1 742	1 232
V	21 389	2 254	23 775	1 092	12 153	14 159	8 107	8 319	1 172	265
VI	1 111	0	15 052	1 400	9 555	16 947	8 350	12 163	1 502	141
VII	103	4	7 351	1 602	10 907	17 375	10 313	8 317	1 445	288
VIII	13	-	315	1 234	10 066	15 919	8 096	10 129	1 335	464
IX	29	-	1 796	1 453	8 233	12 359	8 181	9 298	1 256	578
X	53	-	903	1 719	10 346	15 967	8 385	8 689	686	579
XI	69	319	1 823	957	9 271	13 047	8 406	8 613	1 052	474
XII	163	1 057	3 131	817	9 712	14 735	8 541	6 729	927	285
2019 I	345	601	3 461	998	9 222	15 009	9 551	6 756	1 249	1 682
II	838	1 143	8 896	916	8 534	13 195	7 605	8 849	838	2 615
III	2 140	5 009	10 081	703	9 486	15 685	8 568	10 625	820	2 239
IV	8 689	9 053	19 698	1 097	9 021	14 451	7 855	10 083	755	2 102
V	21 088	1 370	26 577	877	11 004	15 279	8 197	12 862	344	2 359
VI	3 8177	-	13 799	1 155	8 372	14 615	6 264	9 109	669	2 427

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 4. Ceny oraz relacje cen ziemniaków i ich przetworów

Wyszczególnienie	Rodzaj	VII	V	VI	VII	Wskaźnik zmian cen	
	Ceny	2018	2019	2019	2019	roczny	miesięcz.
	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	%	%
Ziemniaki	skupu	54,9	89,1	97,3	108,8	198,2	111,8
	targowiskowa	100,4	203,4	199,8	203,5	202,7	101,9
	detaliczna (zł/kg)	1,44	2,97	3,33	3,02	209,7	90,7
	importowa	73,6	185,6	149,4	.	177,9	80,5
	eksportowa	164,6	246,8	231,7	.	120,1	93,9
Relacje cen	skup / targowisko	0,55	0,44	0,49	0,53	97,8	109,8
	targowisko / detal	0,70	0,68	0,60	0,67	96,6	112,3
	skup / detal	0,38	0,30	0,29	0,36	94,5	123,3
Skrobia ziemniaczana	zbytu (zł/kg)	2,57	3,49	3,52	3,55	138,1	100,9
	detaliczna (zł/kg)	4,96	5,79	5,90	5,97	120,4	101,2
Frytki	detaliczna (zł/kg)	8,40	8,56	8,64	8,76	104,3	101,4
Chipsy	detaliczna (zł/kg)	34,80	36,10	35,60	35,60	102,3	100,0
Kopytka	detaliczna (zł/kg)	10,50	10,94	11,00	11,02	105,0	100,2

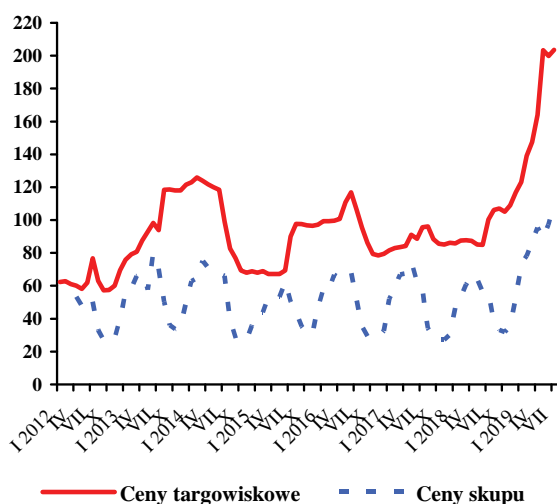
Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Ceny ziemniaków na targowiskach

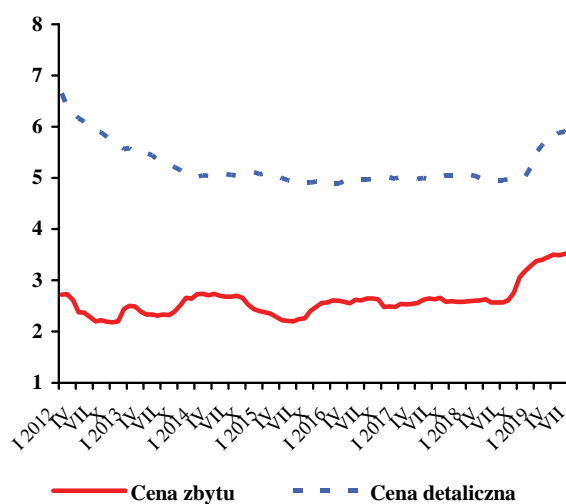
Wyszczególnienie		2018	2019			wsk. zmian cen	
		lipiec	maj	czerwiec	lipiec	roczny	miesięczny
		zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	%	%
1	Dolnośląskie	113,3	234,4	.	.	.	.
2	Kujawsko-pomorskie	80,0	210,3	20,56	212,5	265,6	103,4
3	Lubelskie	104,2	185,7	199,0	180,0	172,7	90,5
4	Lubuskie	137,5	240,7	250,0	.	.	.
5	Łódzkie	107,6	214,9	176,3	242,6	225,5	137,6
6	Małopolskie	75,3	195,0	211,6	177,4	235,7	83,9
7	Mazowieckie	102,3	183,3	178,7	193,1	188,8	108,0
8	Opolskie	90,0	224,9	205,0	.	.	.
9	Podkarpackie	109,7	191,1	195,8	160,8	146,6	82,2
10	Podlaskie	61,3	201,4	183,0	.	.	.
11	Pomorskie	116,4	205,3	235,7	237,3	203,9	100,7
12	Śląskie	105,0	211,6	209,6	246,0	234,3	117,3
13	Świętokrzyskie	81,6	164,9	190,6	202,0	247,7	106,0
14	Warmińsko-mazurskie	131,7	211,0	221,7	200,0	151,9	90,2
15	Wielkopolskie	102,0	221,6	217,2	216,1	211,8	99,5
16	Zachodniopomorskie	111,1	221,4	201,1	196,3	176,6	97,6
maksimum		137,5	240,7	250,0	246,0	X	
minimum		61,3	164,9	176,3	160,8		
różnica w %		124,5	46,0	41,8	53,0		

Źródło: Dane GUS.

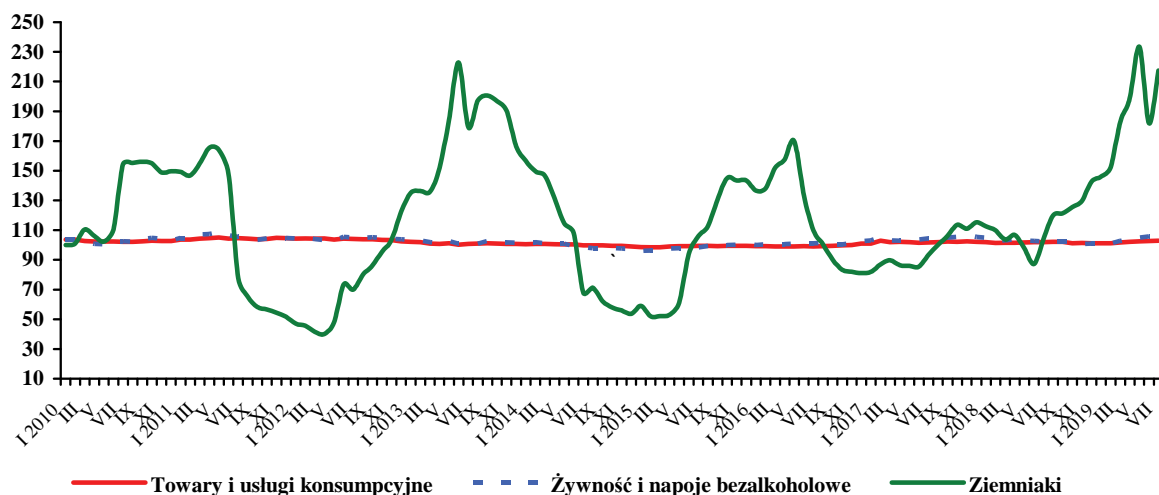
Rys. 1. Ceny ziemniaków (w zł/dt)

Rys. 2. Ceny mączki ziemniaczanej (w zł/kg)

Rys. 3. Dynamika cen detalicznych (analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100)

Źródło: Dane GUS.

W sierpniu 2019 r., w porównaniu z lipcem br., w skupie z przeznaczeniem do konsumpcji bezpośredniej obniżyły się ceny skupu cebuli w spółdzielniach ogrodniczych (o 40%), buraków ćwikłowych (o 39%), pietruszki (o 29%) oraz marchwi i pomidorów szklarniowych (po 15%) i cebuli na targowiskach (o 14%). Wzrosły ceny skupu pieczarek (o 5%) i kalafiorów gruntowych (o 3%). W analogicznym okresie w zakładach przetwórczych wzrosły ceny skupu fasoli szparagowej (o 39%), ogórków do konserwowania (o 9%) i brokułów różyczkowanych (o 1%). W sierpniu 2019 r., w porównaniu z lipcem br. w handlu hurtowym obniżyły się ceny pomidorów gruntowych (o 38%), cebuli (o 28%), kapusty białej (o 27%), marchwi (o 24%), ogórków gruntowych (o 21%), buraków ćwikłowych (o 19%), pomidorów spod osłon (o 17%) i ogórków spod osłon (o 4%).

W sierpniu 2019 r., w porównaniu z sierpniem 2018 r., w skupie do konsumpcji bezpośredniej wzrosły ceny skupu pietruszki (o 92%), buraków ćwikłowych (o 70%), cebuli na targowiskach (o 51%), cebuli w spółdzielniach ogrodniczych (o 45%), ogórków do kwaszenia (o 32%), ogórków do konserwowania (o 28%), pieczarek (o 16%) i marchwi (o 14%). W zakładach przetwórczych i chłodniach w sierpniu 2019 r., w porównaniu z analogicznym miesiącem 2018 r., wzrosły ceny fasoli szparagowej (o 46%), kalafiorów różyczkowanych (o 21%), cebuli obieranej (o 20%), ogórków do konserwowania (o 16%) i pomidorów do mrożenia (o 9%). Obniżyły się natomiast ceny brokułów różyczkowanych (o 1%). W handlu hurtowym, w analizowanym okresie, wzrosły ceny pomidorów gruntowych (o 120%), pomidorów spod osłon (o 93%), cebuli (o 66%), buraków ćwikłowych (o 45%), kapusty białej (o 18%) i ogórków gruntowych (o 10%), a obniżyły się ceny marchwi (o 21%) oraz ogórków spod osłon (o 9%).

W lipcu 2019 r., w porównaniu z czerwcem 2019 r., wzrosły ceny detaliczne: kalafiorów (o 17%), selerów (o 9%), porów (o 7%), pomidorów i buraków ćwikłowych (po 6%) oraz papryki (o 4%). Obniżyły się natomiast ceny detaliczne cebuli (o 6%), marchwi (o 3%) i ogórków gruntowych (o 2%). Na tym samym poziomie były ceny pieczarek. W relacji do cen detalicznych z lipca 2018 r. wzrosły ceny cebuli (o 67%), buraków ćwikłowych (o 46%), kapusty białej (o 41%), papryki (o 39%), ogórków gruntowych (o 29%), pomidorów (o 26%), selerów (o 23%), porów (o 22%), pieczarek (o 7%) oraz marchwi (o 1%).

W czerwcu 2019 r., w porównaniu z czerwcem 2018 r., w średnich i dużych zakładach przetwórczych obniżyła się produkcja konserw warzywnych (o 33%), marynat (o 16%) i warzyw mrożonych (o 11%), a wzrosła produkcja soku pomidorowego (o 36%).

Paweł Kraciński

Tomasz Smoleński

Eksport warzyw świeżych w czerwcu 2019 r. wyniósł 33,5 tys. t, a jego wartość 26,2 mln EUR. W porównaniu z czerwcem 2018 r. wolumen sprzedanych warzyw świeżych obniżył się odpowiednio o 5 i 13%. Do spadku wolumenu eksportu przyczyniło się zmniejszenie sprzedaży cebuli (o 56%), kapusty (o 48%), kalafiorów (o 44%), ogórków (o 36%), pomidorów (o 31%) i marchwi (o 9%). W tym samym czasie wyeksportowano 44,4 tys. t przetworów warzywnych o wartości 40,33 mln EUR. W porównaniu z czerwcem 2018 r. wolumen eksportu przetworów warzywnych obniżył się o 22%, a jego wartość zmniejszyła się o 15%. Wolumen eksportu suszy obniżył się o 28%, mrożonek o 26%, pieczarek i ich przetworów o 15%, marynat o 13%, konserw o 12% w tym kapusty kwaszonej o 28%.

W czerwcu 2019 r. zaimportowano 46,1 tys. t warzyw świeżych tj. o 10% więcej niż w czerwcu 2018 r. Wartość ich importu wyniosła 39,9 mln EUR tj. o 13% więcej niż w czerwcu 2018 r. Wzrost wolumenu importu spowodowany był zwiększeniem przywozu kapusty (o 289%), ogórków (o 252%) i cebuli (o 41%). Wolumen importu przetworów warzywnych wyniósł 23,5 tys. t, tj. o 3% więcej niż w czerwcu 2018 r. Wartość importu przetworów warzywnych wyniosła 22,8 mln EUR i wzrosła o 1% w porównaniu z czerwcem 2018 r. Zwiększył się import suszy (o 30%), mrożonek (o 10%) i konserw (o 4%).

W czerwcu 2019 r. dodatnie saldo w handlu warzywami i ich przetworami wyniosło 3,8 mln EUR wobec dodatniego (19,3 mln EUR) w czerwcu 2018 r. W okresie całego I półrocza br. ujemne saldo w handlu osiągnęło poziom 201,5 mln EUR. Deficyt w handlu był wyższy niż w analogicznym okresie 2018 r. o 44,3 mln EUR.

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg)

Miesiące	Cebula ^a	Cebula ^b	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki do konserwowania	Ogórki do kwaszenia	Pietruszka	Pomidory szklarniowe	Kalafiori gruntowe (szl.)	Pieczarki
2018 VIII	1,22	2,28	1,94 ^c	1,32	0,73	2,15	1,42	7,52	1,75	2,07	4,99
IX	1,13	2,07	0,88	1,25	0,72	2,04	-	5,00	2,98	2,69	5,21
X	1,31	2,03	0,79	1,24	0,69	-	-	4,97	4,08	2,72	5,29
XI	1,64	2,19	0,97	1,30	0,72	-	-	5,70	3,95	2,34	5,56
XII	1,78	2,37	1,04	1,39	0,72	-	-	5,75	-	-	5,58
2018 I-XII	1,05	1,96	0,66	1,46	0,78	2,14	1,54	5,37	3,59	2,37	5,06
2019 I	1,86	2,45	1,24	1,47	0,76	-	-	6,27	-	-	5,48
II	2,03	2,58	1,85	1,50	0,81	-	-	6,81	-	-	5,34
III	2,23	2,74	1,89	1,50	0,78	-	-	7,70	-	-	5,51
IV	2,45	2,85	2,29	1,45	0,82	-	-	8,11	-	-	5,52
V	2,89	3,34	4,22	1,78	1,21	-	-	9,45	-	-	5,40
VI	3,38	4,07	2,53 ^c	1,86	2,18	-	-	11,73	3,59	-	5,42
VII	2,94	3,99	2,74 ^c	1,78	2,03	-	-	13,49	3,94	3,07	5,52
VIII	1,77	3,45	3,52 ^c	1,51	1,24	2,76	1,88	9,60	3,36	3,17	5,78
Wskaźnik zmian w %											
<u>VIII 2019</u> <u>VII 2019</u>	60	86	x	85	61	x	x	71	85	103	105
<u>VIII 2019</u> <u>VIII 2018</u>	145	151	x	114	170	128	132	192	192	153	116

^a z notowań spółdzielni ogrodniczych, ^b cena targowiskowa z notowań ZSRIR MRiRW, ^c za główkę

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw kierowanych do przetwórstwa (zł/kg, loco zakład)

Miesiące	Cebula obierana	Kapusta biała	Marchew na kostkę	Buraki	Groszek zielony	Fasola szparagowa	Brokuly różyczk.	Kalafiori różyczk.	Ogórki do konserw.	Pomidory do mrożenia	Pomidory do tloczenia
2018 VIII	1,22	-	-	-	-	0,79	1,99	1,20	2,43	0,60	0,35
IX	1,42	0,38	0,30	0,29	-	0,80	1,96	1,22	-	0,59	0,38
X	1,64	0,40	0,27	0,30	-	-	1,98	1,27	-	0,64	-
XI	1,98	0,43	0,28	0,32	-	-	2,13	1,41	-	-	-
XII	2,19	0,45	0,30	0,35	-	-	-	-	-	-	-
2018 I-XII	1,25	0,38	0,27	0,29	1,11	0,80	2,00	1,34	2,23	0,61	0,37
2019 I	2,46	0,50	0,34	0,36	-	-	-	-	-	-	-
II	2,65	-	-	0,37	-	-	-	-	-	-	-
III	2,63	-	0,55	0,36	-	-	-	-	-	-	-
IV	2,70	-	0,60	0,37	-	-	-	-	-	-	-
V	2,77	-	-	0,37	-	-	-	-	-	-	-
VI	2,90	-	-	-	1,15	-	1,95	-	2,20	-	-
VII	-	-	-	-	1,30	0,83	1,95	-	2,58	-	-
VIII	1,46	-	0,35	-	-	1,15	1,97	1,45	2,82	0,63	0,38
Wskaźnik zmian w %											
<u>VIII 2019</u> <u>VII 2019</u>	x	x	x	x	x	139	101	x	109	x	x
<u>VIII 2019</u> <u>VIII 2018</u>	120	x	x	x	x	146	99	121	116	105	109

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Produkcja wybranych przetworów warzywnych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pomidorowy	Warzywa mrożone	Konserwy warzywne ^a	Marynaty
2018 V	3 646	33 416	22 837	1 756
VI	2 973	35 129	29 462	2 080
VII	3 658	47 775	30 906	7 309
VIII	4 852	63 809	36 739	7 017
IX	4 708	69 522	38 652	4 035
X	3 839	79 464	34 628	2 603
XI	4 305	63 221	35 443	2 576
XII	2 790	29 898	23 272	2 070
2018 I-XII	44 691	589 889	344 941	39 402
2019 I	3 480	33 120	24 265	2 808
II	3 701	31 688	21 929	1 855
III	4 323	31 927	25 059	2 568
IV	4 558	23 154	20 743	1 645
V	3 804	24 578	20 863	1 493
VI	4 044	31 381	19 812	1 749
Wskaźnik zmian w %				
<u>VI 2019</u> <u>VI 2018</u>	136	89	67	84

^aw tym: przecier pomidorowy i pasta oraz warzywa i mieszanki warzywne zamrożone, gotowane lub nie, zakonserwowane octem lub kwasem octowym

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Eksport wybranych warzyw i ich przetworów

Wyszczególnienie	2018												2019						VI 2019 VI 2018 (%)
	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI				
Warzywa ogółem	39851	51348	48144	55651	54880	48915	40715	32962	512864	34506	32111	35455	29261	31970	33544	65			
Cebula	13856	12334	9268	10800	14509	15292	14354	13748	161858	13354	14160	14318	9966	7900	5465	44			
Kapusta	2969	2245	1896	3185	3322	4321	3682	4185	41140	3793	2474	3107	1491	778	1171	52			
Marchew	1776	1131	2220	2260	1838	1765	1609	1801	24533	2556	1768	2190	2347	1979	1032	91			
Ogórki	1340	2833	4221	3499	1557	835	555	842	17890	596	542	938	1728	1548	1813	64			
Pomidory	10353	18406	15323	17082	12551	8942	3616	526	91704	441	725	452	3584	10243	12644	69			
Kalafiory	298	4673	3515	2479	2684	2390	2431	101	20167	382	394	585	521	678	2624	56			
Przetwory ogółem	56519	56997	53943	55737	58474	69987	65776	50675	727658	64172	59991	62314	57556	46792	44382	78			
Susze	2035	2187	2242	2154	2258	2110	2631	1730	26646	2193	2308	2089	2241	1982	1581	72			
Marynaty	4148	3991	3985	4586	3971	5706	5578	4178	53315	4430	3945	4646	4503	3983	3473	87			
Konserwy	4684	4784	3914	4887	5687	6317	6752	5925	66480	6156	5497	6397	5731	4702	4223	88			
-kapusta kwasz.	835	806	670	700	884	1115	1241	1162	11485	1106	1080	1206	1196	788	581	72			
Mrożonki	35946	36076	34937	36619	39135	47812	42872	31818	479491	41939	39122	38822	34792	26477	26713	74			
Pieczarki i ich przetwory	27820	25289	25261	24810	25190	28744	29331	26358	328676	28354	24709	28217	25804	24398	21572	85			
Warzywa ogółem	26004	30002	29217	33120	41176	31699	24165	19993	297139	21512	22460	24686	24167	27267	26171	87			
Cebula	5410	4721	4287	5183	6923	8274	9662	8809	73729	9201	10338	10522	7521	6789	4583	97			
Kapusta	1178	862	594	1136	1144	1341	1281	1553	12089	1709	1376	1717	1200	681	624	72			
Marchew	943	669	939	838	680	671	640	985	9701	1260	1002	933	1230	1171	572	86			
Ogórki	1383	1780	2450	2184	1315	1082	797	917	14807	730	839	1305	1572	1363	1212	68			
Pomidory	8401	11045	9824	9461	13611	8907	3338	773	69594	542	756	536	3868	8074	9135	83			
Kalafiory	252	2901	2455	1758	2333	1813	1493	112	14333	419	404	555	579	627	1843	64			
Przetwory ogółem	47034	47158	42987	45407	46034	56574	55507	44530	585785	55814	53502	54827	51680	43637	40287	85			
Susze	4847	5046	4945	5148	4970	5253	6244	4370	62327	5765	6023	5792	5511	5166	3927	78			
Marynaty	3737	3599	3647	4153	3714	5296	5282	4035	50003	4151	3888	4370	4454	4091	3313	92			
Konserwy	5489	5442	4738	5477	6080	6977	6790	6478	73771	6973	6589	7564	6770	5792	5194	95			
-kapusta kwasz.	575	583	481	484	633	811	934	839	8147	840	870	954	988	673	486	83			
Mrożonki	22026	22030	20160	22550	23627	30500	28818	22233	290970	28834	27097	26691	24285	18698	18799	85			
Pieczarki i ich przetwory	41045	35784	36544	36366	37748	42513	44249	41312	479279	44010	38890	43335	41400	39454	35024	98			

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 5. Import wybranych warzyw i ich przetworów

Wyszczególnienie	2018												2019						VI 2019 VI 2018 (%)
	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI				
Warzywa ogółem	55874	41712	24350	11 768	13006	30826	54333	72248	613478	83335	96827	99536	96909	75292	46055				
Cebula	4942	7792	6346	1 571	4015	6657	10278	11184	65948	11968	25024	15365	17293	15225	10964				
Kapusta	1949	240	111	47	156	8	407	493	14412	1097	2008	2626	6442	2582	934				
Marchew	8799	11124	2702	187	299	309	1479	3271	49138	4725	5407	5995	8863	11757	9504				
Ogórki	1129	746	1939	1 845	1849	5523	8990	8723	61548	10714	8109	7499	2862	1644	2626				
Pomidory	13932	8104	5406	3 866	2891	5363	9879	19450	155337	21892	20762	22109	17496	14024	6265				
Papryka	7713	5521	3335	756	547	3543	6158	7046	69682	8483	8158	9516	9316	8071	4269				
Czosnek	576	605	865	583	649	686	839	965	9797	799	803	842	2443	673	312				
Przetwory ogółem	25770	22875	19318	22 431	22638	27080	28254	26477	297970	27125	30470	29743	29373	28262	23543				
Mrożonki	4460	4669	3923	4 652	5496	6154	5080	4909	60661	7397	6784	6216	6757	7112	5148				
Susze	1218	1098	837	1 359	961	1255	1641	1181	14621	1739	1712	1275	1846	2588	1431				
Marynaty	1888	1500	1138	1 389	1403	1660	2254	1484	20216	1427	1399	1752	2045	1725	1415				
Konserwy	4111	3775	3474	4 137	4398	5736	6628	7139	57159	5004	6236	7445	5392	4491	3921				
<i>-kukurydza konserw.</i>	1052	1239	911	1 261	1995	1430	2136	2516	17858	780	1632	2207	1340	563	989				
Koncentrat pomid.	9083	6626	6299	7 121	5624	7359	7856	6705	87866	6694	9126	7451	7309	6261	6434				
Warzywa ogółem	58980	35344	18171	11 417	13585	32675	55577	73107	625124	88911	93487	99299	90110	71542	39906				
Cebula	1040	1391	1180	635	1385	1779	2734	2971	17459	3137	6823	6254	6075	7303	4501				
Kapusta	790	71	29	24	42	6	73	83	5860	320	762	1316	4492	1344	365				
Marchew	4852	5743	1350	227	347	332	679	1441	23460	1986	2687	2886	4010	5148	4047				
Ogórki	1260	558	1108	1 004	1055	4878	10082	8308	62882	9817	9052	7985	2806	1109	1121				
Pomidory	18624	8292	4093	3 454	4739	9700	14465	25809	204738	30665	28328	29985	25407	17700	8248				
Papryka	12798	10140	5075	853	814	4327	7846	9872	101099	12159	12923	15012	14093	16534	9618				
Czosnek	842	728	975	916	827	819	1084	1190	12667	1183	1057	1234	2327	1121	602				
Przetwory ogółem	26449	22630	20863	22 085	22173	26859	27498	25712	294281	26982	29454	28551	28836	27433	22842				
Mrożonki	3536	3418	3010	2 916	3900	4579	3604	3487	44124	5128	5000	4356	4814	5189	3692				
Susze	3101	2527	2239	3 217	2268	3047	3582	2657	36021	4217	3737	3152	4408	4404	3070				
Marynaty	2313	2051	1725	1 358	1632	1931	2391	1735	23412	1506	1594	2095	2519	1883	1579				
Konserwy	5300	5189	5813	5 897	5762	7255	8093	9021	75632	7162	7677	8785	6602	5930	5340				
<i>-kukurydza konserw.</i>	948	1167	905	1 210	1979	1408	2108	2462	17599	802	1616	2267	1353	606	993				
Koncentrat pomid.	6419	4865	4633	4 989	4130	5329	5753	4833	63617	4932	7052	5625	5148	4614	4856				

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 6. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych warzyw i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta	Marchew	Ogórki	Pomidory	Kalafio­ry	Pieczarki	Ogórki konser.	Kapusta kwaszo­na	Mrożo­na fasola
2018 V	0,39	0,40	0,53	1,03	0,81	0,84	1,48	0,57	0,69	0,83
VI	0,38	0,38	0,59	0,63	0,60	0,62	1,42	0,54	0,72	0,85
VII	0,46	0,31	0,42	0,58	0,64	0,70	1,45	0,55	0,72	0,84
VIII	0,48	0,36	0,37	0,62	0,55	0,71	1,47	0,53	0,69	0,85
IX	0,48	0,34	0,37	0,84	1,08	0,87	1,50	0,53	0,72	0,87
X	0,54	0,31	0,38	1,30	1,00	0,76	1,48	0,53	0,73	0,86
XI	0,67	0,35	0,40	1,44	0,92	0,61	1,51	0,56	0,75	0,86
XII	0,64	0,37	0,55	1,09	1,47	1,11	1,57	0,54	0,72	0,88
2018 I-XII	0,46	0,30	0,41	1,07	0,87	0,77	1,46	0,54	0,71	0,85
2019 I	0,69	0,45	0,49	1,22	1,23	1,10	1,55	0,88	0,76	0,57
II	0,73	0,56	0,57	1,55	1,04	1,03	1,57	0,91	0,81	0,53
III	0,73	0,55	0,43	1,39	1,18	0,95	1,54	0,86	0,79	0,57
IV	0,75	0,80	0,52	0,91	1,08	1,11	1,60	0,90	0,83	0,55
V	0,86	0,88	0,59	0,88	0,79	0,92	1,62	0,92	0,85	0,58
VI	0,84	0,53	0,55	0,67	0,72	0,70	1,62	0,93	0,84	0,58
Wskaźnik zmian w %										
<u>VI 2019</u> <u>V 2019</u>	98	61	94	76	92	76	100	100	98	100
<u>VI 2019</u> <u>VI 2018</u>	226	138	97	107	120	111	115	109	117	107

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny hurtowe warzyw krajowych (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki gruntowe	Pomidory gruntowe	Ogórki spod osłon	Pomidory spod osłon	Kalafio­ry gruntowe ^a
2018 II	0,90	0,49	1,08	0,95	-	-	-	-	-
III	0,97	0,49	1,40	1,02	-	-	6,02	-	-
IV	0,97	0,52	1,72	1,03	-	-	4,70	7,85	-
V	1,06	0,69	2,26	1,05	-	-	-	4,11	-
VI	1,16	1,04	2,88	1,17	2,47	-	2,31	2,68	-
VII	1,35	1,24	2,07	1,11	2,51	2,43	2,21	2,71	3,31
VIII	1,29	1,02	2,08	1,11	2,54	1,40	3,04	1,95	2,98
IX	1,26	0,98	1,60	1,04	3,00	1,44	3,61	3,87	4,18
X	1,48	1,05	1,58	1,09	-	2,37	5,38	4,27	3,77
XI	1,73	1,24	1,60	0,97	-	-	8,14	4,06	2,78
XII	1,97	1,30	1,64	1,00	-	-	8,84	6,07	-
2018 I-XII	1,25	0,88	1,75	1,04	2,63	1,91	4,92	4,17	3,40
2019 I	2,14	1,62	1,75	1,08	-	-	-	-	-
II	2,37	2,23	1,83	1,16	-	-	-	-	-
III	2,39	2,32	1,87	1,21	-	-	6,77	16,52	-
IV	2,73	3,32	1,95	1,25	-	-	4,59	9,19	-
V	3,69	4,42	2,18	1,77	-	-	3,08	3,87	-
VI	3,77	3,70	2,23	2,16	3,14	-	2,60	3,25	-
VII	2,96	1,65	2,16	1,98	3,55	5,00	2,89	4,52	5,20
VIII	2,14	1,20	1,65	1,61	2,79	3,08	2,78	3,77	4,54
Wskaźnik zmian w %									
<u>VIII 2019</u> <u>VII 2019</u>	72	73	76	81	79	62	96	83	87
<u>VIII 2019</u> <u>VIII 2018</u>	166	118	79	145	110	220	91	193	152

^a ceny za sztukę

Źródło: Notowania ZSIR MRiRW i dane Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB.

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe ^a	Koncentrat pomidorowy 30%	Fasola szparagowa mrożona	Kalafiory mrożone	Mieszanki warzywne mrożone ^b	Ketchup	Sok pomidorowy ^a
2018 VII	3,34	9,21	3,01	3,08	3,62	5,06	2,12
VIII	3,43	9,22	3,01	3,13	3,69	5,09	2,09
IX	3,43	9,44	3,08	3,09	3,74	5,04	2,09
X	3,48	9,38	3,08	3,07	3,68	5,10	2,09
XI	3,48	9,39	3,11	3,04	3,70	5,11	2,09
XII	3,55	9,25	3,05	3,00	3,61	5,21	2,00
2018 I-XII	3,40	9,24	3,07	3,11	3,61	5,07	2,08
2019 I	3,68	9,30	3,04	3,09	3,52	5,32	1,84
II	3,66	9,42	3,10	3,00	3,57	5,40	1,83
III	3,66	9,49	3,08	3,02	3,60	5,41	1,84
IV	3,68	8,97	3,09	3,05	3,57	5,54	1,84
V	3,72	9,01	3,02	3,04	3,58	5,51	1,81
VI	3,77	9,14	3,15	3,11	3,50	5,43	1,82
VII	3,78	9,04	3,25	3,17	3,53	5,47	1,80
Wskaźnik zmian w %							
<u>VII 2019</u> <u>VI 2019</u>	100	99	103	102	101	101	99
<u>VII 2019</u> <u>VI 2018</u>	113	98	108	103	98	108	85

^a zł/litr, ^b groszek i marchewka

Źródło: Dane GUS.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych warzyw (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Selery	Pory	Papryka	Pomidory	Ogórki gruntowe	Kalafiory ^a	Pieczarki
2018 II	2,00	1,44	2,14	1,79	4,02	5,70	10,14	8,15	-	6,48	7,54
III	1,99	1,40	2,24	1,83	3,97	6,19	10,16	8,16	-	7,31	7,54
IV	2,04	1,41	2,61	1,86	4,18	6,55	9,23	8,88	-	7,63	7,59
V	2,06	1,48	3,10	1,93	4,39	6,39	11,76	6,87	7,71	6,68	7,49
VI	2,51	1,68	4,04	2,47	4,61	7,09	14,15	4,78	4,52	4,68	7,60
VII	2,95	3,57*	3,66	2,35	5,15	7,58	9,88	4,37	3,81	4,10	7,60
VIII	2,75	3,67*	2,88	2,08	4,99	6,68	5,58	3,62	3,72	4,15	7,62
IX	2,50	2,08	2,72	1,97	4,59	6,56	5,35	4,89	4,21	4,86	7,79
X	2,55	2,04	2,70	1,87	4,43	6,66	6,26	6,79	-	5,11	7,78
XI	2,77	2,01	2,69	1,84	4,33	6,67	7,30	6,63	-	4,44	7,67
XII	2,96	2,12	2,77	1,80	4,37	6,54	10,03	8,25	-	6,13	8,10
2018 I-XII	2,43	1,71	2,80	1,96	4,42	6,55	9,18	6,70	4,79	5,69	7,67
2019 I	3,14	2,26	2,85	1,87	4,41	7,41	10,25	8,64	-	7,55	8,26
II	3,54	2,92	2,91	1,94	4,38	8,23	10,68	8,93	-	8,18	8,09
III	3,69	3,05	2,96	1,99	4,48	8,01	11,16	8,90	-	6,99	8,10
IV	3,90	3,93	3,03	2,00	4,59	7,88	10,20	9,68	-	7,33	8,19
V	4,55	4,62	3,49	2,31	5,34	8,07	14,24	7,13	7,06	6,82	7,98
VI	5,23	4,28	3,81	3,25	5,79	8,68	13,23	5,20	5,04	4,98	8,15
VII	4,92	5,03*	3,70	3,43	6,34	9,27	13,72	5,51	4,92	5,81	8,15
Wskaźnik zmian w %											
<u>VII 2019</u> <u>VI 2019</u>	94	-	97	106	109	107	104	106	98	117	100
<u>VII 2019</u> <u>VII 2018</u>	167	141	101	146	123	122	139	126	129	142	107

^a cena w zł/szt

Źródło: Dane GUS.

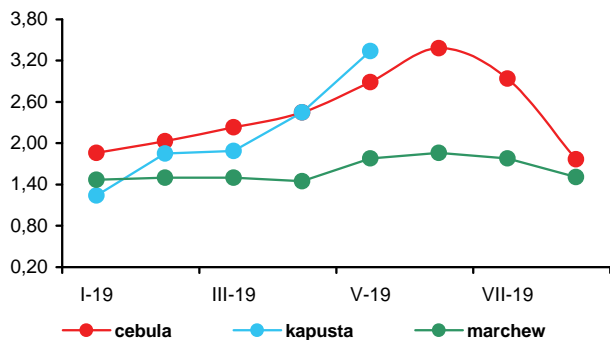
Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe	Koncentrat pomidorowy ^b	Szpinak mrożony	Kalafiory mrożone	Mieszanki warzywne mrożone	Keczup	Sok pomidorowy ^a	Groszek konserwowy	Kukurydza konserwowa	Sok wielowarzywny ^a
2018 V	6,12	15,40	8,66	9,94	8,80	10,60	3,75	6,33	8,69	4,00
VI	6,14	15,55	8,52	9,96	8,82	10,65	3,74	6,38	8,66	3,93
VII	6,28	15,65	8,62	9,88	8,84	10,65	3,71	6,43	8,63	3,94
VIII	6,24	15,55	8,64	9,84	8,82	10,65	3,77	6,43	8,74	3,99
IX	6,20	15,40	8,64	10,06	8,92	10,80	3,79	6,48	8,74	3,97
X	6,26	15,45	8,68	10,06	8,98	10,80	3,75	6,45	8,80	3,95
XI	6,09	15,40	8,88	11,12	9,10	10,80	3,76	6,38	8,74	3,95
XII	6,07	15,25	8,90	10,02	9,06	10,85	3,73	6,23	8,43	3,96
2018 I-XII	6,20	15,44	8,64	9,95	8,87	10,70	3,74	6,35	8,68	3,99
2019 I	6,23	15,60	8,82	10,14	9,20	10,95	3,72	6,35	8,83	3,98
II	6,26	15,50	9,02	10,08	9,24	10,95	3,75	6,43	8,86	3,98
III	6,20	15,55	9,02	10,14	9,24	11,05	3,75	6,43	8,74	3,99
IV	6,00	15,50	9,12	10,02	9,32	11,00	3,72	6,33	8,66	3,97
V	6,19	15,50	9,34	10,34	9,46	10,85	3,76	6,48	8,77	4,04
VI	6,10	15,55	9,44	10,46	9,58	10,90	3,79	6,48	8,83	4,04
VII	6,19	15,50	9,60	10,44	9,60	10,80	3,81	6,58	8,86	3,99
Wskaźnik zmian w %										
<u>VII 2019</u> <u>VI 2019</u>	101	100	102	100	100	99	101	102	100	99
<u>VII 2019</u> <u>VII 2018</u>	99	99	111	106	109	101	103	102	103	101

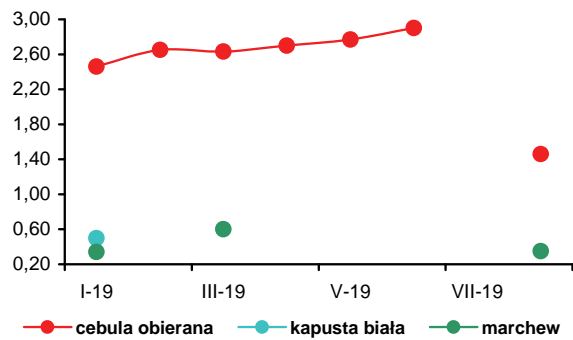
^a w zł/l, ^b cena koncentratu pomidorowego w zł/kg po przeliczeniu opakowania słoik 0,20 kg

Źródło: Dane GUS.

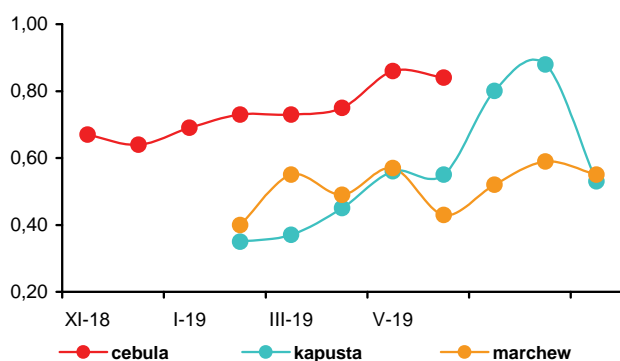
Rys. 1. Ceny skupu warzyw w spółdzielniach ogrodniczych (zł/kg)

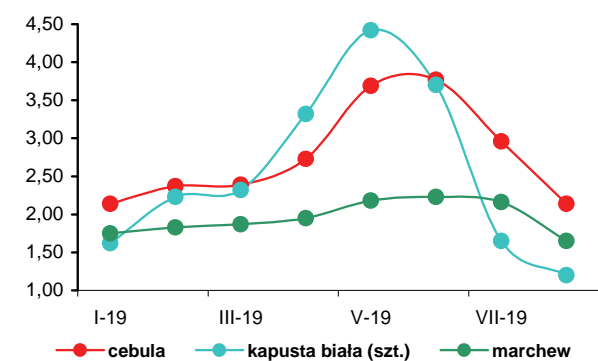
Rys. 2. Ceny skupu warzyw w zakładach przetwórczych (zł/kg)

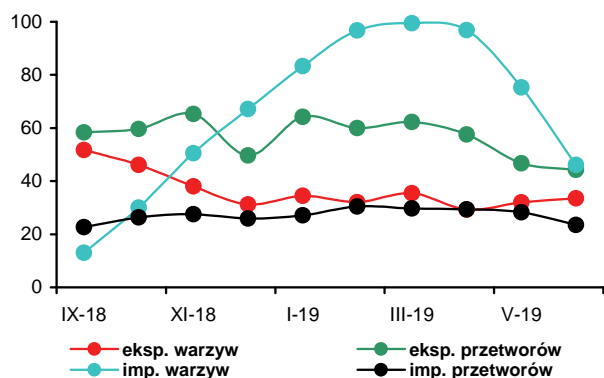
Rys. 3. Ceny eksportu warzyw (euro/kg)

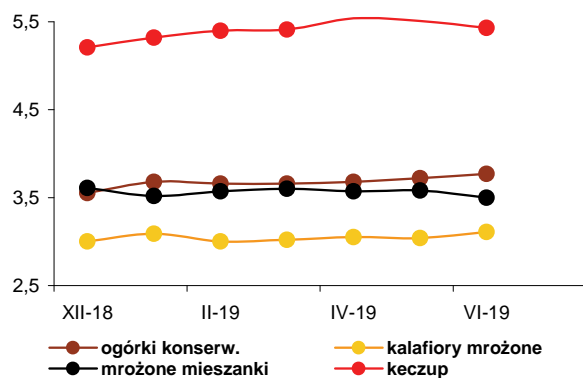
Rys. 4. Ceny hurtowe warzyw krajowych (zł/kg)

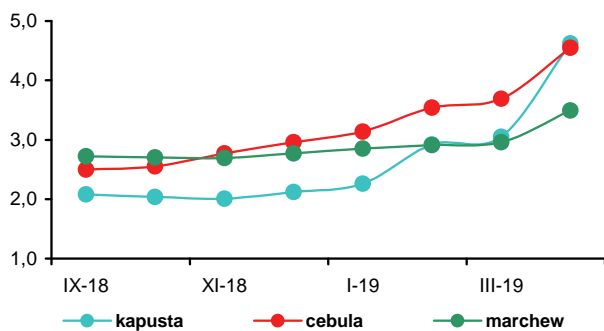
Rys. 5. Eksport i import warzyw świeżych i przetworzonych (tys. ton)

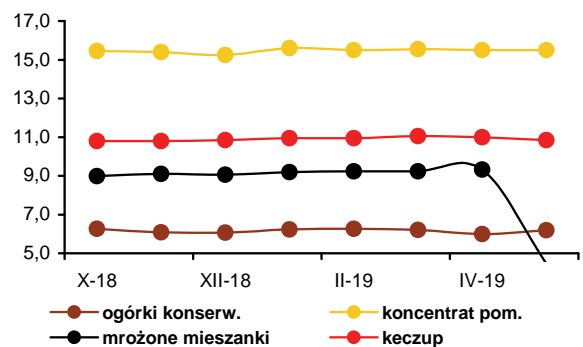
Rys. 6. Ceny zbytu przetworów warzywnych (zł/kg)

Rys. 7. Ceny detaliczne warzyw świeżych (zł/kg)

Rys. 8. Ceny detaliczne przetworów warzywnych (zł/kg)

Irena Strojewska

Ceny oferowane za jabłka w sierpniu 2019 r., w porównaniu z sierpniem 2018 r., na rynkach hurtowych były średnio wyższe o 20%. Na rynku hurtowym podrożały także wiśnie (o 91%), śliwki (o 64%), truskawki (o 39%), gruszki (o 28%), banany (o 21%), winogrona (o 12%), a także pomarańcze (o 10%). Obniżyły się natomiast ceny cytryn (o 28%), czereśni (o 24,0%) oraz mandarynek (o 11%). Spośród owoców skupowanych z przeznaczeniem do konsumpcji

bezpośredniej podrożały brzoskwinie (o 75%), śliwki (o 52%) i gruszki (o 13%). Zakłady przetwórcze za jabłka do tłoczenia płaciły 0,48 zł/kg (więcej o 118% niż w sierpniu poprzedniego roku). Wyższe były też ceny skupu wiśni do tłoczenia (ponad czterokrotnie), wiśni do mrożenia (ponad trzykrotnie), malin (o 183%), aronii (o 142%) oraz śliwek do mrożenia (o 1%).

W sierpniu 2019 r., w porównaniu z lipcem br., przeciętne ceny jabłek na rynkach hurtowych wzrosły o 18%, a w skupie na rynek produktów świeżych zwiększyły się o 12%. W zakładach przetwórczych ceny skupu płacone za jabłka do tłoczenia, w porównywanych miesiącach, z powodu mniejszej podaży surowca wzrosły o 7%. Podrożały też wiśnie do tłoczenia (o 2%), wiśnie do mrożenia (o 24%) i maliny (o 18%). Na rynku hurtowym wzrosły ceny gruszek (o 1%), pomarańcz (o 7%), wiśni (o 11%), truskawek (o 13%), cytryn (o 14%), a także czereśni (o 44%). Nie zmieniły się ceny cytryn, a potaniały śliwki (o 32%), winogrona (o 23%) oraz banany (o 6%).

Ceny detaliczne owoców i ich przetworów w lipcu 2019 r., w relacji do lipca 2018 r., wzrosły średnio o 1,5%, przy wzroście cen żywności i napojów bezalkoholowych o 6,8%. Spośród owoców świeżych podrożały banany (o 17,1%), owoce jagodowe (o 16,4%), owoce pestkowe (o 14,3%), owoce mrożone (o 9,6%), a także owoce suszone i orzechy (o 0,5%). Potaniały jabłka (o 34,7%), owoce cytrusowe (o 1,6%) i przetwory owocowe (o 0,4%).

W średnich i dużych firmach w czerwcu 2019 r., w porównaniu z czerwcem 2018 r., produkcja soków zagęszczonych wzrosła pięciokrotnie, a pitnych soków owocowych i owocowo-warzywnych o 25%. Zwiększyła się produkcja pozostałych soków warzywnych, owocowych i owocowo-warzywnych o 49%, wyciskanych z owoców cytrusowych

o 4%, a obniżyła się produkcja soków tłoczonych z jabłek o 8%. Zmniejszyła się produkcja dżemów (o 33%), owoców mrożonych (o 11%) oraz kompotów i owoców pasteryzowanych (o 4%). W czerwcu 2019 r., w porównaniu do maja br., produkcja soków tłoczonych z jabłek zmniejszyła się o 15% do 12,2 tys. t. Większa była produkcja soków skoncentrowanych (o 2%), soków wyciskanych z owoców cytrusowych (o 3%) oraz pozostałych soków warzywnych, owocowych i owocowo-warzywnych (o 73%), a także owoców mrożonych (o 369%). Mniejsza była produkcja dżemów (o 30%) oraz kompotów i owoców pasteryzowanych (o 8%).

Średnie ceny zbytu soków pomarańczowych w lipcu 2019 r., wobec lipca 2018 r. nie zmieniły się, a soków jabłkowych zmniejszyły o 26%. Potaniały też dżemy produkowane z czarnych porzeczek (o 7%) oraz z truskawek (o 3%).

Wolumen eksportu owoców świeżych w czerwcu 2019 r. wobec czerwca 2018 r. był większy o 3%, a przetworów owocowych o 62%. Eksport owoców świeżych zwiększył się głównie z powodu większej sprzedaży jabłek (o 14%), a przetworów w wyniku wzrostu sprzedaży zagęszczonego soku jabłkowego (o 62%). Wartość eksportu owoców świeżych, z powodu ich bardzo niskich cen, obniżyła się o 27% do 41,6 mln EUR, a przetworów w wyniku niskich cen surowca zmniejszyła się o 18% do 100,6 mln EUR. Import owoców świeżych zmniejszył się w czerwcu 2019 r. wobec czerwca 2018 r. o 7% do 124,4 tys. t. Mniejsze były zakupy większości owoców, a jedynie owoców cytrusowych nie zmieniły się. Przywóz przetworów zmniejszył się o 11% (do 41,9 tys. t), w wyniku niższego importu soków zagęszczonych (o 14%) oraz większości przetworów. W czerwcu 2019 r. ujemne saldo handlu owocami i ich przetworami wyniosło 31,9 mln EUR, wobec ujemnego 4,5 mln EUR w czerwcu poprzedniego roku. W I połowie 2019 r. ujemne saldo handlu owocami i ich przetworami wyniosło 199,1,0 mln EUR, wobec ujemnego 152,8 mln EUR w analogicznym okresie poprzedniego roku. Wartość eksportu zmniejszyła się o 2% i wyniosła 953,2 mln EUR, a importu była większa o 2% i wyniosła 1152,2 mln EUR.

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg)^a

Miesiące	Jablka	'Gala Must'	'Idared'	'Jonagored'	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Morele	Brzoskwinie	Śliwki
2018 VI	2,06	2,24	1,44	1,87	3,53	5,66	-	-	-	-
VII	1,81	-	1,43	1,66	2,86	-	2,50	2,99	2,07	1,48
VIII	1,08	0,95	1,00	-	1,85	7,00	-	2,97	1,43	0,82
IX	0,87	0,77	-	-	1,29	7,00	-	-	-	-
X	0,68	0,73	0,35	0,45	1,48	-	-	-	-	-
XI	0,70	0,78	0,34	0,44	1,58	-	-	-	-	-
XII	0,72	0,95	0,35	0,53	1,72	-	-	-	-	-
2018 I-XII	1,51	1,51	1,19	1,41	2,48	6,09	2,50	2,97	1,60	1,04
2019 I	0,76	0,99	0,45	0,59	1,78	-	-	-	-	-
II	0,75	1,05	0,50	0,60	1,91	-	-	-	-	-
III	0,74	1,02	0,49	0,59	2,06	-	-	-	-	-
IV	0,75	1,00	0,48	0,58	2,34	-	-	-	-	-
V	0,74	1,03	0,51	0,61	-	-	-	-	-	-
VI	0,74	1,15	0,56	0,66	-	-	-	-	-	-
VII	0,75	0,90	0,58	0,73	-	5,33	4,00	-	3,38	-
VIII	0,84	-	0,84	0,78	2,09	-	5,00	-	2,50	1,25
Wskaźniki zmian cen (%)										
<u>VIII 2019</u> <u>VII 2019</u>	112	x	145	107	x	x	125	x	74	x
<u>VIII 2019</u> <u>VIII 2018</u>	78	x	84	x	113	x	x	x	175	152

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku, a nie średnimi ze średnich miesięcznych
Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu owoców kierowanych do przetwórstwa (zł/kg loco zakład)^a

Miesiące	Jablka przemysłowe	Truskawki bez szypułki	Truskawki z szypułką	Porzeczki czerwone	Porzeczki czarne	Maliny	Aronia	Wiśnie do mrożenia	Wiśnie do tłoczenia	Śliwki do mrożenia
2018 V	0,58	4,05	2,94	-	-	-	-	-	-	-
VI	0,46	4,92	3,24	2,79	0,86	2,66	-	1,93	1,50	-
VII	0,19	-	-	1,61	0,48	2,04	-	1,36	0,65	-
VIII	0,22	-	-	-	-	2,33	0,50	1,18	0,52	0,69
IX	0,22	-	-	-	-	2,58	-	-	-	0,65
X	0,15	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XI	0,15	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XII	0,16	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2018 I-XII	0,43	4,49	3,09	2,20	0,67	2,40	0,50	1,49	0,89	0,67
2019 I	0,33	-	-	-	-	-	-	-	-	-
II	0,36	-	-	-	-	-	-	-	-	-
III	0,36	-	-	-	-	-	-	-	-	-
IV	0,36	-	-	-	-	-	-	-	-	-
V	0,38	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VI	0,38	4,44	2,65	-	-	-	-	-	-	-
VII	0,45	-	-	1,19	1,45	5,61	-	2,96	2,23	-
VIII	0,48	-	-	-	-	6,60	1,21	3,67	2,28	0,70
Wskaźniki zmian cen (%)										
<u>VIII 2019</u> <u>VII 2019</u>	107	x	x	x	x	118	x	124	102	x
<u>VIII 2019</u> <u>VIII 2018</u>	218	x	x	x	x	283	242	311	438	101

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku, a nie średnimi ze średnich miesięcznych
Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Eksport wybranych owoców i ich przetworów

Wyszczególnienie	2018												2019 ^a						VI 2019	VI 2018
	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	(%)			
Owoce świeże	86 679	91 918	93 088	70 155	52 715	53 551	95 251	128 746	117 599	1 094 240	126 897	137 253	139 766	125 886	134 876	96 035	103			
Jabłka	72 771	76 329	67 306	31 537	25 594	33 958	75 620	99 590	80 699	810 386	98 167	118 650	123 195	107 255	118 444	76 548	114			
Gruszki	2 489	1 591	997	602	1 339	3 095	5 401	7 342	7 695	46 803	7 332	6 154	4 702	6 009	2 852	535	54			
Truskawki	115	1 100	4 182	207	382	81	46	22	24	6 388	89	224	365	503	259	2 340	56			
Sliwki	13	7	20	767	3 651	3 943	1 150	35	43	9 652	7	7	4	17	12	144	714			
Maliny	415	708	1 582	2 477	2 753	1 501	541	383	115	11 355	187	148	440	351	147	339	21			
Wiśnie	61	38	820	7 206	578	187	49	126	79	9 283	80	44	144	170	213	634	77			
Przetwory owocowe	77 337	75 750	79 278	96 738	97 098	93 117	117 295	122 959	85 187	1 064 520	105 191	99 362	114 519	104 434	99 972	84 430	106			
Zagęszczony sok jabłkowy	16 220	14 497	13 353	15 840	13 733	24 638	46 626	50 940	29 260	264 367	34 496	31 770	38 030	31 906	27 865	21 643	162			
Truskawki w puszkach	725	851	948	975	755	819	1 061	940	748	9 906	800	748	903	966	1 034	845	89			
Wiśnie w puszkach	379	316	351	663	769	920	491	329	440	5 510	583	460	526	389	494	429	122			
Dżemy	4 085	4 014	3 477	3 803	3 804	3 334	4 305	3 600	3 664	46 663	3 750	3 776	3 796	4 249	3 872	2 975	86			
Mrożonki	26 935	23 908	29 791	37 758	36 792	32 468	31 592	31 688	23 599	350 684	31 398	30 606	35 276	32 245	31 591	26 156	88			
Owoce świeże	49 749	54 661	56 797	71 474	59 449	33 558	37 878	46 214	49 408	619 372	50 221	51 537	52 244	47 961	48 967	41 552	73			
Jabłka	37 374	39 615	33 208	16 245	9 270	11 167	21 346	25 842	25 178	334 864	30 676	36 973	37 036	32 790	34 088	22 690	68			
Gruszki	808	766	599	408	754	1 570	2 348	2 900	2 563	17 793	2 077	2 264	2 591	2 171	1 049	289	48			
Truskawki	258	2 021	4 733	488	1 104	304	91	38	48	9 430	173	285	301	385	621	3 753	79			
Sliwki	21	10	21	417	1 679	1 753	604	37	15	4 593	9	11	6	24	15	117	548			
Maliny	793	1 030	1 767	2 546	3 544	2 478	1 096	640	186	15 968	383	319	544	533	319	888	50			
Wiśnie	130	45	554	5 447	442	137	38	122	86	7 281	86	35	130	131	174	566	102			
Przetwory owocowe	110 581	109 595	122 113	126 758	117 701	112 014	135 744	129 490	90 995	1 365 309	110 872	106 605	120 971	113 676	107 937	100 614	82			
Zagęszczony sok jabłkowy	25 929	25 876	21 784	25 070	20 788	29 082	45 988	43 927	26 272	333 646	30 271	28 528	33 502	29 033	25 558	20 355	93			
Truskawki w puszkach	1 390	1 545	2 152	1 726	1 252	1 450	1 703	1 543	1 138	17 544	1 388	1 210	1 472	1 785	1 780	1 921	89			
Wiśnie w puszkach	651	607	593	868	1 034	898	670	494	590	7 982	700	572	662	524	657	540	91			
Dżemy	5 811	5 498	5 654	5 808	5 919	4 971	6 392	5 482	5 164	67 927	5 660	6 150	6 067	5 807	5 484	4 676	83			
Mrożonki	41 212	36 882	42 732	47 621	42 987	38 175	40 282	39 602	30 229	476 437	38 782	37 601	42 353	41 285	39 789	33 299	78			

^a dane nieostateczne

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych (MF) Ministerstwo Finansów.

Tab. 4. Import wybranych owoców i ich przetworów

Wyszczególnienie	2018												2019 ^a						VI 2019	VI 2018
	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	(%)			
Owoce świeże	114 137	138 478	134 085	160 884	166 393	115 812	120 683	140 871	173 150	1 651 000	149 344	134 869	128 857	125 602	132 758	124 358	93			
Banany	40 478	50 089	35 137	34 371	38 048	35 447	42 551	44 766	45 049	482 388	39 446	37 515	36 906	44 728	46 156	34 453	98			
Owoce cytrusowe	35 775	25 243	17 295	14 886	17 255	19 440	31 698	55 694	97 471	495 356	81 690	61 932	52 100	37 090	26 940	17 217	100			
Brzoskwinie i nekt.	217	4 114	21 718	34 149	29 655	14 225	4 229	390	182	109 393	250	5 369	485	622	5 410	16 476	76			
Winogrona	5 174	6 602	3 223	8 667	19 083	16 370	14 917	9 971	6 042	103 134	4 678	5 692	7 813	9 125	7 981	2 258	70			
Arbuzy	3 962	20 731	32 388	45 616	39 544	8 678	1 976	1 010	688	156 685	619	1 048	1 956	4 856	13 477	30 522	94			
Jabłka	696	693	699	806	400	1 633	574	305	601	9 058	225	326	405	471	425	767	110			
Przetwory razem	34 686	35 338	37 543	37 468	35 691	35 484	40 953	41 307	33 005	444 565	34 297	32 532	37 210	42 832	38 053	33 296	89			
Soki zagęszczone	13 597	13 933	15 619	12 960	14 316	13 210	16 763	16 345	12 901	175 012	15 025	12 896	15 150	16 060	15 815	13 391	86			
-sok pomarańczowy	2 346	3 096	3 220	2 537	2 590	3 200	3 436	3 822	3 049	35 297	3 375	3 175	3 180	3 747	3 217	2 456	76			
Mrożonki	7 939	8 636	9 755	10 318	9 291	8 846	9 360	7 652	5 502	98 716	5 637	7 106	8 513	12 089	10 486	8 654	89			
Susze	801	741	1 001	1 664	1 585	1 975	2 771	2 048	1 415	18 920	1 372	1 211	1 197	1 078	908	795	79			
Dżemy	1 424	1 357	1 473	1 061	1 420	1 480	1 181	1 351	1 062	15 008	996	1 044	1 104	1 180	1 283	1 102	75			
Przetwory puszkow.	10 786	10 553	9 521	11 280	8 947	9 739	10 544	13 634	12 034	134 480	11 113	10 094	11 151	12 204	9 465	9 261	97			
-ananasy	1 462	1 021	875	1 083	932	1 087	1 139	1 771	1 534	15 786	1 042	742	1 730	2 431	1 103	1 478	169			
-brzoskwinie	1 554	1 557	1 467	1 401	1 960	1 332	1 633	2 909	1 830	22 889	1 301	1 629	1 739	2 078	1 309	1 324	90			
Owoce świeże	117 084	151 364	124 764	131 371	141 541	118 411	127 190	133 592	150 428	1 583 299	135 247	129 741	140 012	131 728	143 886	123 014	99			
Banany	24 429	26 327	16 708	16 932	19 656	17 861	21 349	21 433	22 609	267 009	21 213	22 682	25 262	26 682	27 056	18 847	113			
Owoce cytrusowe	28 243	26 543	18 823	17 301	20 756	19 286	25 459	39 823	65 548	398 427	55 026	43 096	37 081	27 383	22 978	17 113	91			
Brzoskwinie i nekt.	446	6 796	21 300	27 756	25 027	13 357	4 829	559	304	101 595	413	2 531	946	1 105	7 964	17 407	82			
Winogrona	9 161	11 639	5 231	11 519	18 107	16 312	16 736	14 488	11 345	140 657	8 899	10 159	12 944	14 772	13 386	4 860	93			
Arbuzy	3 655	13 753	14 034	11 079	13 373	3 120	2 258	735	509	64 560	426	795	1 315	3 628	7 113	17 482	125			
Jabłka	732	1 002	952	1 121	554	842	319	251	486	8 673	233	347	425	561	490	908	95			
Przetwory razem	52 858	58 428	58 684	62 365	59 176	58 015	64 795	64 474	50 102	704 944	55 774	52 302	59 541	66 315	63 635	51 045	87			
Soki zagęszczone	17 991	20 726	22 126	19 173	20 670	17 889	21 226	21 232	17 109	241 131	20 204	17 156	20 260	20 946	21 440	17 099	77			
-sok pomarańczowy	4 100	5 865	6 172	4 707	5 052	6 455	6 739	7 758	6 000	67 633	6 581	6 288	6 230	7 278	6 285	4 844	78			
Mrożonki	12 337	13 253	14 373	19 346	15 721	13 793	15 253	12 455	8 526	160 039	8 893	11 163	12 998	17 138	15 443	12 246	85			
Susze	2 926	3 357	3 255	4 614	5 087	5 783	7 609	6 416	4 395	58 763	4 777	3 689	4 453	3 595	3 526	2 770	85			
Dżemy	2 666	2 614	2 884	2 333	2 399	3 242	2 733	3 226	2 290	30 763	2 223	2 335	2 433	2 755	2 978	2 547	88			
Przetwory puszkow	16 675	18 184	15 705	16 549	15 010	16 935	17 302	20 583	17 604	209 783	19 305	17 556	19 154	21 333	19 944	16 131	103			
-ananasy	1 333	848	837	951	839	903	1 032	1 581	1 358	14 489	1 007	677	1 449	1 811	943	1 247	149			
-brzoskwinie	1 334	1 276	1 129	1 037	1 574	1 057	1 255	2 461	1 491	18 455	1 030	1 245	1 502	1 391	1 150	1 020	90			

^a dane nieostateczne

Źródło: Opracowanie IE RiGZ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 5. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych owoców i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Jablka	Gruszki	Truskawki	Porzeczki czarne	Maliny	Wiśnie	Mrożone truskawki	Mrożone wiśnie	Zagęszcz. sok jabłkowy	Truskawki w puszkach	Wiśnie w puszkach
2018 V	0,52	0,49	1,85	0,61	1,46	1,18	1,81	1,59	1,79	1,80	1,93
VI	0,49	0,60	1,14	0,44	1,13	0,67	1,55	1,32	1,63	1,60	1,72
VII	0,51	0,76	3,02	0,39	1,03	0,59	1,63	0,89	1,58	2,42	1,31
VIII	0,36	0,55	3,24	0,28	1,34	0,78	1,66	0,87	1,59	1,69	1,34
IX	0,33	0,50	3,76	0,97	1,69	0,73	1,71	0,83	1,22	1,64	0,98
X	0,28	0,43	1,12	0,68	2,11	0,78	1,70	0,91	0,94	1,76	1,42
XI	0,26	0,39	1,69	1,02	1,75	0,95	1,72	0,90	0,86	1,81	1,50
XII	0,32	0,34	2,26	0,42	1,79	1,26	1,69	0,94	0,95	1,51	1,32
2018 I-XII	0,41	0,37	1,49	0,45	1,43	0,67	1,72	1,06	1,30	1,80	1,46
2019 I	0,31	0,28	1,95	1,16	2,04	1,07	1,66	0,83	0,88	1,74	1,20
II	0,31	0,37	1,27	0,63	2,15	0,81	1,69	0,83	0,90	1,62	1,24
III	0,30	0,55	0,82	1,10	1,24	0,90	1,65	0,79	0,88	1,63	1,26
IV	0,31	0,36	0,77	0,63	1,52	0,77	1,69	0,83	0,91	1,85	1,35
V	0,29	0,37	2,40	1,08	2,17	0,82	1,61	0,89	0,92	1,72	1,33
VI	0,30	0,54	1,60	0,31	2,62	0,89	1,56	0,91	0,94	2,27	1,26
Wskaźniki zmian cen (%)											
<u>VI 2019</u> V 2019	103	146	67	29	121	109	97	102	102	132	95
<u>VI 2019</u> VI 2018	61	90	140	70	232	133	101	69	58	142	73

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 6. Produkcja wybranych przetworów owocowych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pitny jabłkowy	Soki pitne z owoców cytrusowych	Pozostałe soki pitne warzywne, owocowe i owocowo-warzywne ^a	Soki zagęszczone	Owoce mrożone	Dżemy	Kompoty i owoce pasteryzowane
2018 V	14 647	13 073	30 014	1 517	20 072	3 738	4 989
VI	13 213	13 669	29 855	2 103	87 090	4 209	4 418
VII	10 221	13 184	60 600	10 243	113 843	3 696	6 784
VIII	18 133	12 736	43 156	27 074	39 963	3 526	4 805
IX	24 290	14 379	33 898	67 039	21 006	3 502	4 588
X	32 612	16 028	34 824	87 392	17 982	4 871	4 874
XI	34 772	15 469	32 339	87 684	17 649	5 083	4 772
XII	26 359	16 656	28 719	34 190	15 207	3 321	4 239
2018 I-XII	231 473	171 280	399 397	328 626	381 167	51 821	56 419
2019 I	28 727	14 227	27 378	24 404	16 552	4 581	4 061
II	34 288	11 633	29 220	20 600	17 042	5 551	4 938
III	25 890	13 635	30 121	20 621	18 295	4 189	5 056
IV	18 171	14 776	29 812	16 678	13 780	3 589	4 751
V	14 264	13 810	25 636	9 667	16 025	4 003	4 597
VI	12 155	14 194	44 421	9 867	77 209	2 806	4 242
Wskaźniki zmian (%)							
<u>VI 2019</u> V 2019	85	103	173	102	482	70	92
<u>VI 2019</u> VI 2018	92	104	149	469	89	67	96

^a łącznie z pojedynczymi sokami warzywnymi (bez soku pomidorowego)

Źródło: Dane GUS.

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny hurtowe wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące	Jabłka	-Cortland	-Jonagold	-Lobo	-Szampion	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Czereśnie	Śliwki	Banany	Cytryny	Mandarynki	Pomarańcze	Winogrona
2018 VI	2,76	-	2,78	2,77	2,75	4,37	6,31	4,45	6,49	4,50	3,80	9,54	6,16	4,49	12,33
VII	2,52	-	-	-	-	3,96	9,94	3,24	8,69	2,97	3,51	7,89	6,65	4,42	9,42
VIII	1,67	-	-	-	-	2,76	8,41	2,94	18,33	1,55	3,42	8,75	6,87	4,41	7,82
IX	1,31	-	1,33	1,32	1,30	2,41	11,21	-	-	1,47	3,67	8,57	7,38	5,62	6,22
X	1,11	-	1,13	1,13	1,10	2,47	14,00	-	-	2,02	3,58	5,96	6,66	5,01	6,91
XI	1,07	-	1,09	1,10	1,05	2,59	21,45	-	-	3,01	3,39	5,11	4,81	4,91	7,65
XII	1,14	-	1,12	1,15	1,13	2,80	-	-	-	-	3,60	5,16	4,99	4,62	9,90
2018 I-XII	2,16		2,19	2,19	2,17	3,47	11,98	3,54	11,17	2,59	4,13	6,79	6,15	4,59	10,46
2019 I	1,16	-	1,15	1,17	1,15	3,04	-	-	-	-	4,00	5,21	4,39	4,52	11,09
II	1,22	-	1,21	1,24	1,22	3,15	-	-	-	-	4,26	5,07	4,49	4,48	10,69
III	1,28	-	1,27	1,29	1,26	3,19	-	-	-	-	4,80	4,82	4,83	4,50	9,93
IV	1,25	-	1,26	1,26	1,25	3,14	-	-	-	-	4,75	4,78	4,81	4,30	10,08
V	1,48	-	1,47	1,49	1,46	3,49	10,94	-	-	-	4,52	5,90	5,25	4,40	10,42
VI	1,63	-	1,62	1,65	1,63	3,53	6,61	-	-	-	4,60	6,37	5,53	4,65	10,46
VII	1,70	-	1,69	1,73	1,70	3,50	10,27	5,65	9,76	3,75	4,41	6,32	5,32	4,53	11,28
VIII	2,00	-	-	-	-	3,54	11,65	5,61	14,01	2,54	4,15	6,33	6,08	4,86	8,73
Wskaźniki zmian cen (%)															
<u>VIII 2019</u> <u>VII 2019</u>	118	x	x	x	x	101	113	111	144	68	94	100	114	107	77
<u>VIII 2019</u> <u>VIII 2018</u>	120	x	x	x	x	128	139	191	76	164	121	72	89	110	112

Źródło: Notowania ZSIR MRiRW.

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów owocowych (zł/kg)

Miesiące	Dżem z czarnej porzeczki	Dżem truskawkowy	Sok jablkowy ^a	Sok pomarańczowy ^a
2018 V	7,63	8,43	2,43	2,64
VI	7,80	8,43	2,43	2,64
VII	7,63	8,27	2,43	2,66
VIII	7,70	8,27	2,46	2,68
IX	7,90	8,30	2,47	2,68
X	8,10	8,40	2,40	2,70
XI	8,00	8,40	2,18	2,69
XII	8,10	8,47	2,03	2,55
2018 I-XII	7,87	8,41	2,38	2,66
2019 I	7,57	8,03	1,94	2,57
II	7,60	8,17	1,94	2,62
III	7,47	8,20	1,92	2,60
IV	7,53	8,17	1,88	2,57
V	7,53	8,07	1,79	2,58
VI	7,27	8,13	1,78	2,57
VII	7,07	8,00	1,79	2,65
Wskaźniki zmian cen (%)				
<u>VII 2019</u> <u>VI 2019</u>	97	98	101	103
<u>VII 2019</u> <u>VII 2018</u>	93	97	74	100

^a w zł/l

Źródło: Dane GUS.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące	Jablka	Gruszki	Śliwki	Czereśnie	Truskawki	Maliny	Winogrona	Banany	Pomarańcze	Cytryny	Mandarynki
2018 V	4,01	6,39	-	-	14,73	-	13,79	4,99	5,54	8,68	7,03
VI	4,03	8,42	-	10,78	8,26	33,82	14,03	4,63	5,56	10,52	7,13
VII	3,99	6,62	5,48	11,57	13,68	23,06	11,58	4,35	5,78	10,18	7,83
VIII	3,27	5,50	3,45	-	13,83	24,36	8,22	4,17	6,21	10,53	8,29
IX	2,71	4,45	2,89	-	-	26,86	7,11	4,37	6,26	10,68	8,90
X	2,38	4,43	3,77	-	-	-	7,85	4,44	6,18	7,98	8,54
XI	2,17	4,53	-	-	-	-	8,87	4,34	5,80	7,05	6,05
XII	2,17	4,80	-	-	-	-	11,91	4,38	5,22	6,76	5,21
2018 I-XII	3,31	5,62	3,90	11,18	12,63	27,02	12,07	4,81	5,68	8,47	7,02
2019 I	2,20	4,86	-	-	-	-	13,84	4,52	5,15	7,09	5,16
II	2,27	5,03	-	-	-	-	13,72	4,97	5,02	7,06	5,61
III	2,26	5,19	-	-	-	-	13,20	5,40	5,16	6,91	5,95
IV	2,25	5,31	-	-	-	-	12,43	5,51	5,17	6,77	6,36
V	2,32	5,50	-	-	16,47	-	12,72	5,22	5,46	7,36	6,47
VI	2,43	5,64	-	18,03	8,35	41,86	12,98	5,18	5,58	8,02	6,64
VII	2,59	6,00	6,67	13,81	12,73	27,28	13,22	5,04	5,66	8,32	7,19
Wskaźniki zmian cen (%)											
<u>VII 2019</u> <u>VI 2019</u>	107	106	x	77	152	65	102	97	101	104	108
<u>VII 2019</u> <u>VII 2018</u>	65	91	122	119	93	118	114	116	98	82	92

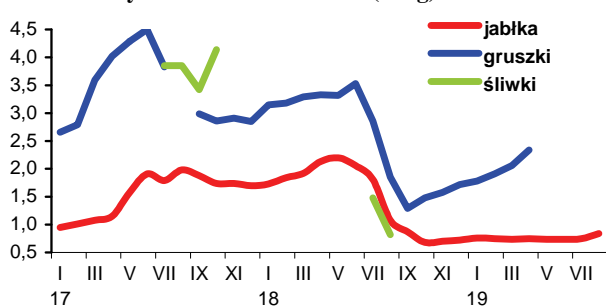
Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych (zł/kg)

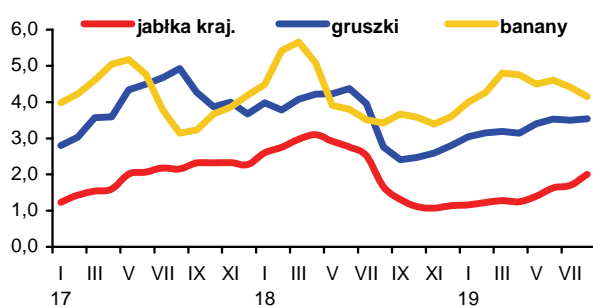
Miesiące	Dżemy	Sok jabłkowy	Sok pomarańczowy	Truskawki mrożone	Ananasy w puszkach	Brzoskwinie w puszkach
2018 V	13,89	3,85	4,40	16,72	8,90	6,45
VI	13,92	3,84	4,42	16,72	8,84	6,39
VII	13,89	3,85	4,44	16,78	8,84	6,46
VIII	13,89	3,87	4,45	16,92	8,64	6,35
IX	13,86	3,82	4,31	17,20	8,90	6,40
X	13,78	3,91	4,46	17,56	8,78	6,42
XI	13,97	3,85	4,43	17,46	8,80	6,48
XII	13,78	3,81	4,34	17,70	8,70	6,35
2018 I-XII	13,83	3,81	4,37	17,00	8,86	6,40
2019 I	13,86	3,81	4,33	18,14	8,58	6,39
II	13,94	3,85	4,39	17,70	8,74	6,45
III	13,89	3,86	4,38	17,98	8,72	6,39
IV	13,94	3,83	4,23	18,20	8,36	6,22
V	13,97	3,86	4,39	18,54	8,68	6,32
VI	14,03	3,91	4,44	18,74	8,58	6,36
VII	14,22	3,95	4,41	18,88	8,72	6,40
Wskaźniki zmian cen (%)						
<u>VII 2019</u> <u>VI 2019</u>	101	101	99	101	102	101
<u>VII 2019</u> <u>VII 2018</u>	102	103	99	113	99	99

Źródło: Dane GUS.

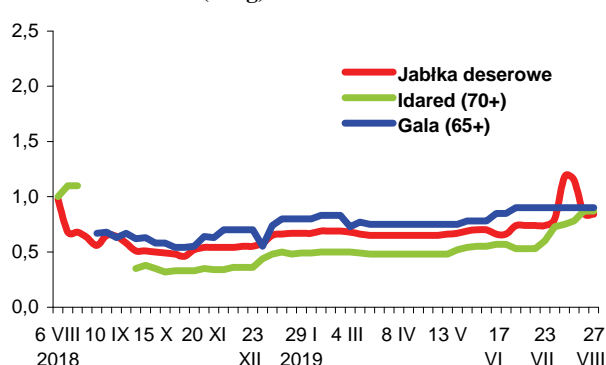
Rys. 1. Ceny skupu owoców w na rynek produktów świeżych w latach 2017-2019 (zł/kg)

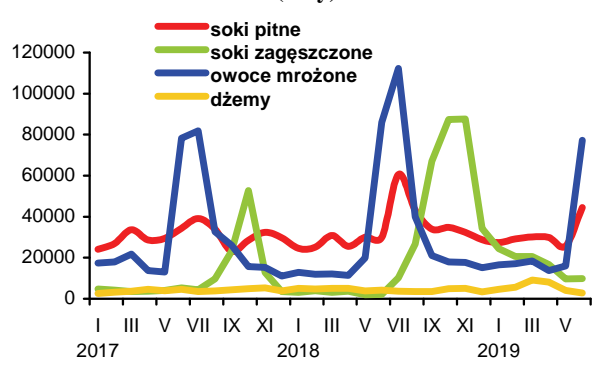
Rys. 2. Ceny hurtowe owoców w latach 2017-2019 (zł/kg)

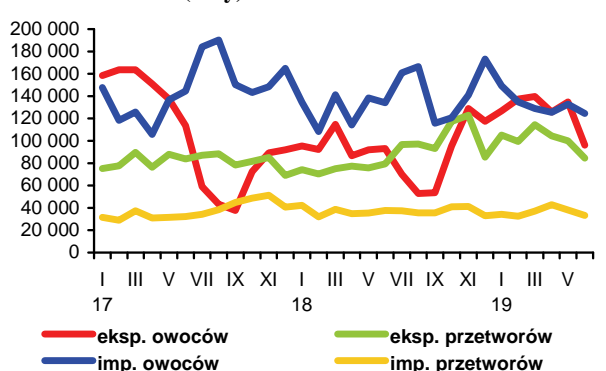
Rys. 3. Ceny skupu jabłek deserowych od VIII 2018 r. do VIII 2019 r. (zł/kg)

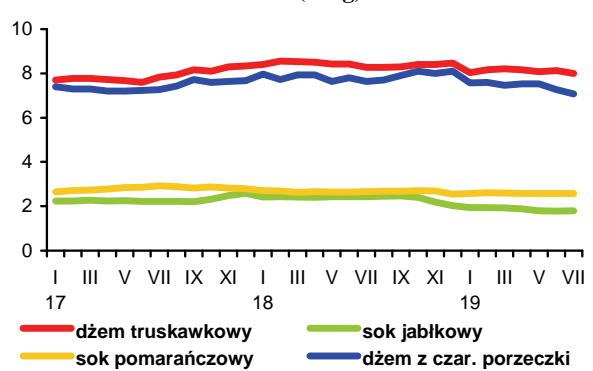
Rys. 4. Produkcja wybranych przetworów owocowych w latach 2017-2019 (tony)

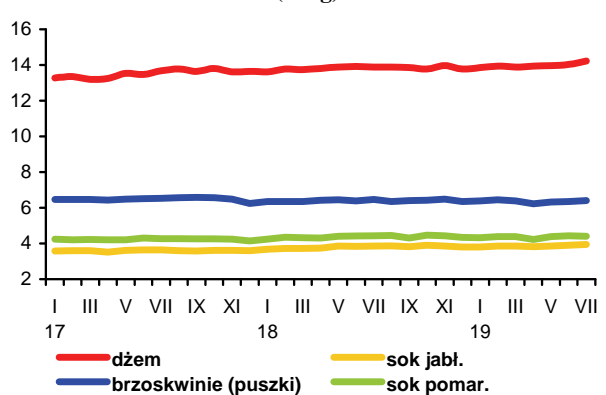
Rys. 5. Handel owocami i ich przetworami w latach 2017-2019 (tony)

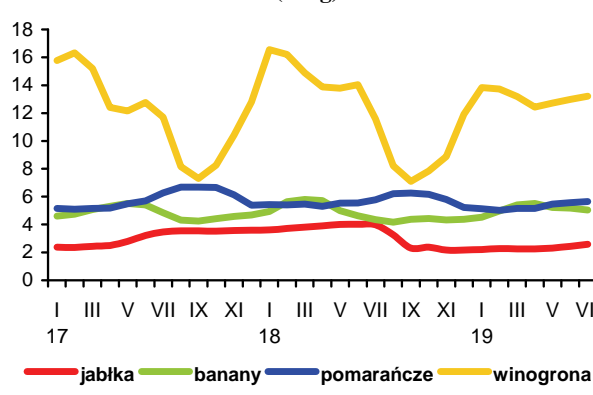
Rys. 6. Ceny zbytu wybranych przetworów owocowych w latach 2017-2019 r. (zł/kg)

Rys. 7. Ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych w latach 2017-2019 (zł/kg)

Rys. 8. Ceny detaliczne wybranych owoców w latach 2017-2019 (zł/kg)

Na rynku światowym w okresie styczeń-sierpień 2019 r. ceny mleka w proszku i sera Cheddar były wyższe, a ceny masła niższe niż w analogicznym okresie 2018 r. Na giełdach Europy Zachodniej przeciętny poziom cen odtuszczonego mleka w proszku (OMP) wzrósł o 37,4% do 1997 EUR/t, przy spadku cen masła o 21,9% do 4100 EUR/t. Na giełdzie w Oceanii ceny OMP wzrosły o 35,6% do 2237 EUR/t, a sera Cheddar o 12,3% do 3522 EUR/t, podczas gdy ceny masła obniżyły się o 4,3% do 4212 EUR/t. Wzrost cen OMP prawdopodobnie wynika ze znacznego zmniejszenia światowych zapasów, a spadek cen masła może być spowodowany wzrostem produkcji zarówno w Europie, jak i w Nowej Zelandii po rekordowej produkcji mleka w tym kraju w 2018 r.

Na rynku krajowym skup i ceny mleka surowego utrzymują się na relatywnie wysokim poziomie. W lipcu br. rolnicy dostarczyli 1,03 mld l mleka, tj. o 3,3% więcej niż w czerwcu i o 1,7% więcej niż w lipcu 2018 r., uzyskując cenę 130,16 zł/hl, tj. o 1,4% niższą niż przed miesiącem, ale o 0,7% wyższą niż przed rokiem. W okresie od stycznia do lipca br. mleczarnie zakupiły 7,02 mld l mleka, tj. o 2,3% więcej niż w analogicznym okresie ub.r., a przeciętny poziom cen skupu wzrósł o 2,1% do 135,58 zł/hl. Towarzyszył temu wzrost średniego poziomu targowiskowych cen krów dojnych o 11,1% do 3377 zł/szt. i jałówek 1-roczynek o 11,3% do 2406 zł/szt.

Odwierciedleniem kierunków zmian cen produktów mlecznych na rynku światowym jest kształtowanie się cen tych produktów na rynku krajowym. W lipcu ceny zbytu OMP wzrosły o 2,7% w porównaniu z miesiącem poprzednim, a masło potaniało o 1,4-2,3%. Potaniały również sery dojrzewające (o 0,8-1,9%). Różnokierunkowe były również zmiany cen produktów świeżych (od -2,9 do +0,7%). W okresie styczeń-lipiec br. przeciętny poziom cen zbytu większości przetworów mlecznych był wyższy niż w analogicznym okresie 2018 r. Wyższe były głównie ceny OMP (o 27,4%), serów dojrzewających (o 7,2-8,9%) i jogurtu naturalnego (o 8,0%). Średni poziom cen masła w blokach obniżył się o 12,3%, a masła konfekcjonowanego o 8,1%, przy wzroście cen masła z dodatkiem oleju o 2,3%.

W handlu detalicznym ceny produktów mlecznych wzrosły średnio o 0,2% w relacji do czerwca. Podrożały wszystkie grupy przetworów, z wyjątkiem świeżego mleka chudego oraz „napojów i innych produktów mlecznych” (spadek cen o 0,1-0,2%). Najbardziej wzrosły ceny mleka zagęszczonego i w proszku (o 1,2%). Podrożały również jogurty, sery dojrzewające i topione, twarogi oraz świeże mleko tłuste (o 0,2-0,5%), przy stabilnych cenach śmietany. Ceny masła spadły o 0,4%. W okresie styczeń-lipiec br. przeciętny poziom cen przetworów mlecznych był o 1,3% wyższy, a masła o 1,1% niższy niż w analogicznym okresie roku poprzedniego.

W I półroczu 2019 r., w porównaniu z I półroczem 2018 r., pod wpływem rosnącego popytu krajowego i utrzymującego się dużego eksportu zakłady mleczarskie

znacząco zwiększyły produkcję napojów mlecznych innych niż jogurty (o 9,8%). Na uwagę zasługuje również duży wzrost produkcji kazeiny (o 61,5%) oraz serów pleśniowych i proszkowanych (o 60,4%), ale produkcja tych wyrobów nadal jest bardzo mała. Zmiany produkcji pozostałych przetworów były niewielkie.

Eksport artykułów mleczarskich w I półroczu br. zmniejszył się o 0,4% w porównaniu z takim samym okresem ub.r. i wyniósł 2,30 mld l w przeliczeniu na mleko surowe. Zadecydowało o tym przede wszystkim znaczne zmniejszenie wywozu masła (o 27,0%), z uwagi na niższe niż przed rokiem ceny tego tłuszczu na rynku unijnym, a także prawdopodobne zahamowanie spadku krajowego spożycia, któremu sprzyjało potaniecie masła w handlu detalicznym (o 5,9% w okresie od grudnia ub.r. do czerwca br.). Poza tym do spadku wolumenu wywozu przyczyniło się zmniejszenie eksportu serwatki (o 14,2%), zwłaszcza serwatki suszonej. Eksport serów i twarogów, które mają największy udział w wartości sprzedaży polskiego mleczarstwa (ok. 35%), zmniejszył się o 3,2%. Natomiast pod wpływem wzrostu cen światowych znacznie zwiększył się eksport mleka w proszku (o 20,8%). Wzrósł także eksport jogurtów i innych napojów mlecznych, lodów oraz mleka płynnego i śmietany (o 9,6-19,9%). Wpływy ze sprzedaży przetworów mlecznych zwiększyły się o 2,4% do 1,17 mld EUR, w wyniku wzrostu cen transakcyjnych mleka w proszku i suszonej serwatki (o 13,9-20,5%), a także serów i twarogów oraz lodów (o 2,5-3,7%), przy spadku cen pozostałych przetworów (o 3,1-7,7%, w tym masła o 7,7%). W strukturze wartości eksportu nastąpiły dwie znaczące zmiany – zwiększył się udział mleka w proszku (odpowiednio z 10,5 do 14,1%), a spadł udział masła (z 15,9 do 10,4%).

Import w analizowanym okresie zmniejszył się o 6,1% do 0,95 mld l w ekwiwalencie mleka surowego, ale jego wartość wzrosła o 6,6% do 0,53 mld EUR, w wyniku wyższych niż przed rokiem cen importowych prawie wszystkich przetworów. W rezultacie ilościowa nadwyżka eksportu nad importem przetworów mlecznych zwiększyła się o 4,0% do 1,35 mld l w ekwiwalencie surowca. Natomiast w konsekwencji większej dynamiki wzrostu wydatków na import niż wzrostu wpływów z eksportu wartość dodatniego salda obrotów spadła o 0,9% do 0,64 mld EUR.

1. Dairy Economic Consulting, CLAL, www.clal.it (odczyt: 02.09.2019).

Teresa Zdziarska

Tab. 1. Skup mleka surowego

Miesiące	Ilość mleka skupionego mln l	Cena skupu mleka	
		średnia (zł/100 l)	o standardowych parametrach (zł/100 kg)
2017 I-XII	11 312,9	139,05	.
2018 I-XII	11 614,1	134,61	.
2018 V	1 048,7	129,20	131,33
VI	1 002,6	128,52	130,77
VII	1 008,2	129,30	131,53
VIII	977,2	129,83	131,63
IX	935,4	132,77	135,85
X	938,7	137,15	140,12
XI	898,6	140,14	141,40
XII	959,6	140,10	142,50
2019 I	983,2	140,77	139,50
II	917,8	138,13	139,10
III	1 028,0	137,82	139,20
IV	1 017,2	135,85	136,20
V	1 059,5	134,64	135,30
VI	992,1	132,07	132,30
VII	1 025,1	130,16	131,00
Wskaźniki zmian w %			
<u>VII 2019</u> <u>VI 2019</u>	103,3	98,6	99,0
<u>VII 2019</u> <u>VII 2018</u>	101,7	100,7	99,6

Źródło: Dane GUS i ZSRIR-MRiRW.

Tab. 2. Produkcja wyrobów mlecznych^a (tys. ton i mln litrów)

Miesiące	Mleko przetworzone (mln l)	Mleko w proszku		Jogurt (mln l)	Śmietana (mln l)	Masło i tł. mleczne	Sery	
		chude	pełne				świeże	dojrzewające
2017 I-XII	3 239,2	145,2	34,4	359,7	367,1	209,9	451,0	330,8
2018 I-XII	3 195,4	164,4	30,3	358,3	379,7	221,0	462,3	344,1
2018 V	281,9	17,3	4,3	34,5	34,7	18,7	40,4	30,6
VI	255,5	16,8	2,2	33,1	35,5	17,8	36,3	27,8
VII	270,1	15,7	2,0	30,0	32,9	17,4	37,1	28,9
VIII	271,9	12,5	1,6	33,6	30,6	17,3	38,8	29,8
IX	263,6	10,8	1,9	26,8	31,5	16,3	36,9	27,6
X	261,0	9,8	2,3	30,3	31,7	17,7	41,0	29,1
XI	250,6	9,4	1,8	29,1	29,1	17,1	40,3	28,5
XII	272,2	16,0	2,6	21,8	31,2	20,2	35,4	28,5
2019 I	268,4	15,8	2,7	30,0	30,1	21,8	39,9	27,4
II	254,1	14,6	2,6	28,0	29,1	18,0	36,3	25,9
III	281,4	15,4	3,1	31,0	33,7	20,8	43,3	30,2
IV	278,1	14,6	2,7	31,7	34,0	19,7	40,3	28,3
V	282,0	17,0	4,6	31,5	35,4	18,8	40,2	29,6
VI	254,4	11,7	4,2	33,5	36,3	15,8	36,1	27,9
Wskaźniki zmian w % (liczone na podstawie danych o większym stopniu dokładności)								
<u>VI 2019</u> <u>V 2019</u>	90,2	68,9	90,6	106,5	102,3	83,9	89,9	94,4
<u>VI 2019</u> <u>VI 2018</u>	99,6	69,5	193,5	101,1	102,3	88,4	99,4	100,7

^a dane dotyczą przedsiębiorstw zatrudniających 50 i więcej pracowników

Źródło: Dane GUS.

Tab. 3. Ceny producentów (z VAT) wybranych wyrobów mlecznych (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone 3-3,5% tł. (1 l)		Mleko w proszku (1 kg)		Masło świeże i chłodnicze do 85% tł. (1 kg)		Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (1 l)	Twaróg tłusty (1 kg)	Ser dojrzew. gouda (1 kg)
	w folii	UHT	chude	pełne	w blokach	konfekcjonowane				
2018 V	1,93	2,01	6,23	12,53	23,43	24,11	1,01	6,49	10,35	13,12
VI	1,93	2,01	6,43	12,65	24,53	25,70	0,99	6,63	10,36	13,41
VII	1,94	2,05	6,56	12,77	24,52	25,78	1,00	6,66	10,30	13,78
VIII	1,94	2,06	6,53	13,16	24,28	25,72	1,01	6,73	10,30	14,02
IX	1,95	2,06	6,59	13,41	24,37	26,00	1,00	6,76	10,31	14,43
X	1,96	2,07	6,73	13,44	22,77	24,80	1,00	6,86	10,35	14,51
XI	1,97	2,03	6,89	13,46	22,17	24,26	0,99	6,85	10,33	14,59
XII	1,97	2,05	7,10	13,46	21,10	23,67	0,98	6,81	10,29	14,41
2019 I	1,95	2,02	7,54	13,29	20,27	22,97	0,98	6,79	10,37	14,45
II	1,95	2,04	7,75	13,21	19,90	22,12	0,98	6,79	10,47	14,45
III	1,96	2,05	7,96	13,27	19,32	21,50	1,00	6,84	10,53	14,49
IV	1,95	2,01	8,03	13,09	19,19	21,26	1,00	6,78	10,51	14,12
V	1,95	2,01	8,30	13,12	18,58	20,86	1,00	6,83	10,60	14,23
VI	1,96	2,08	8,54	13,16	17,70	20,38	1,02	6,89	10,54	14,45
VII	1,96	2,04	8,77	13,13	17,45	20,07	1,01	6,84	10,57	14,18
Wskaźniki zmian w %										
<u>VII 2019</u> <u>VI 2019</u>	100,0	98,1	102,7	99,8	98,6	98,5	99,0	99,3	100,3	98,1
<u>VII 2019</u> <u>VII 2018</u>	101,0	99,5	133,7	102,8	71,2	77,9	101,0	102,7	102,6	102,9

Źródło: Dane GUS i ZSRIR.

Tab. 4. Ceny detaliczne wybranych wyrobów mlecznych (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone 3,2-3,5% tł. (1 l)		Mleko w proszku „Bebiko 2” (350 g)	Mleko zagęszcz., niesłodz. (400 g)	Masło Ekstra konfekcyj. (200 g)	Kefir (400 g)	Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (200 g)	Twaróg tłusty (1 kg)	Ser dojrzew. gouda (1 kg)
	paster.	UHT								
2018 V	2,64	2,75	16,59	3,51	5,99	1,97	1,35	1,82	14,11	20,48
VI	2,63	2,74	16,66	3,53	6,47	1,97	1,34	1,82	14,07	20,42
VII	2,65	2,74	16,63	3,55	6,64	1,97	1,36	1,83	14,04	20,39
VIII	2,64	2,72	16,48	3,54	6,66	1,98	1,35	1,85	14,07	20,22
IX	2,66	2,72	16,45	3,57	6,63	1,99	1,34	1,85	14,23	20,51
X	2,64	2,73	16,38	3,52	6,68	2,02	1,33	1,84	14,09	21,02
XI	2,65	2,71	16,67	3,54	6,60	2,04	1,34	1,85	14,08	20,95
XII	2,63	2,71	16,55	3,55	6,54	2,03	1,36	1,83	14,00	20,99
2019 I	2,64	2,71	16,68	3,58	6,48	2,03	1,37	1,85	14,22	21,00
II	2,64	2,71	16,71	3,65	6,33	2,03	1,37	1,85	14,20	20,99
III	2,62	2,66	16,70	3,66	6,19	2,04	1,38	1,86	14,32	20,94
IV	2,63	2,68	16,77	3,63	6,00	2,05	1,40	1,87	14,31	20,77
V	2,65	2,68	16,95	3,70	5,97	2,07	1,40	1,88	14,36	21,17
VI	2,64	2,68	16,91	3,72	5,81	2,06	1,41	1,88	14,30	21,03
VII	2,65	2,70	16,83	3,75	5,74	2,05	1,42	1,87	14,30	21,12
Wskaźniki zmian w %										
<u>VII 2019</u> <u>VI 2019</u>	100,4	100,7	99,5	100,8	98,8	99,5	100,7	99,5	100,0	100,4
<u>VII 2019</u> <u>VII 2018</u>	100,0	98,5	101,2	105,6	86,4	104,1	104,4	102,2	101,9	103,6

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport i import produktów mlecznych (tys. ton)

Miesiące	Eksport						Import					
	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne	serwatka	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne	serwatka
2017 I-XII	125,0	246,4	61,2	662,2	99,3	218,2	98,5	95,1	20,7	205,8	73,0	89,7
2018 I-XII	165,6	260,7	68,4	678,5	105,7	219,0	102,2	94,1	20,7	225,6	74,0	97,9
2018 V	12,0	23,8	6,0	54,8	9,6	19,8	10,9	7,4	2,0	21,5	7,0	12,2
VI	17,4	22,1	5,2	57,5	9,3	20,5	7,8	7,8	2,0	21,3	6,4	10,0
VII	19,3	23,0	5,5	58,2	10,0	18,4	8,6	8,2	1,7	18,5	5,6	8,2
VIII	15,1	21,6	5,8	55,5	10,0	18,6	7,6	8,3	2,0	22,7	6,5	8,5
IX	12,3	21,3	4,7	54,9	8,8	16,6	7,0	7,8	1,5	19,4	5,7	8,4
X	15,2	22,8	5,0	61,7	9,4	17,3	5,9	8,9	1,5	17,0	6,1	4,5
XI	12,9	20,4	4,6	61,5	8,7	17,6	6,6	8,5	1,7	15,1	6,2	5,9
XII	12,4	18,5	2,9	54,0	7,1	15,4	10,1	7,0	1,1	17,4	5,3	8,5
2019 I	16,0	20,9	5,5	61,1	9,6	18,7	8,9	8,6	2,0	18,7	6,8	4,9
II	17,3	21,2	5,0	58,3	8,8	16,6	6,7	8,2	1,5	14,0	6,5	7,6
III	16,3	22,0	5,1	69,5	9,7	16,8	11,6	8,5	1,3	17,4	6,1	5,1
IV	15,8	23,0	5,2	73,2	9,9	17,5	11,6	8,3	1,2	18,9	6,6	6,2
V	14,6	22,1	4,8	70,9	9,4	14,4	12,5	8,1	1,1	18,0	6,9	6,3
VI	14,7	19,5	3,6	65,9	9,4	14,8	7,8	7,9	1,1	17,8	4,8	10,9
Wskaźniki zmian w % (liczone na podstawie danych o większym stopniu dokładności)												
<u>VI 2019</u> <u>V 2019</u>	101,2	88,1	74,3	93,0	100,5	102,7	62,5	98,1	98,8	98,8	69,6	171,7
<u>VI 2019</u> <u>VI 2018</u>	84,6	88,3	69,2	114,6	100,9	72,0	100,1	101,3	56,2	83,6	75,0	108,5

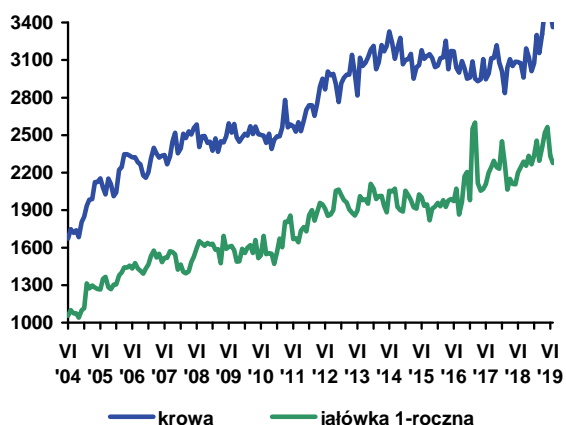
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie wstępnych danych MF.

Tab. 6. Ceny w eksporcie i imporcie produktów mlecznych (EUR/t)

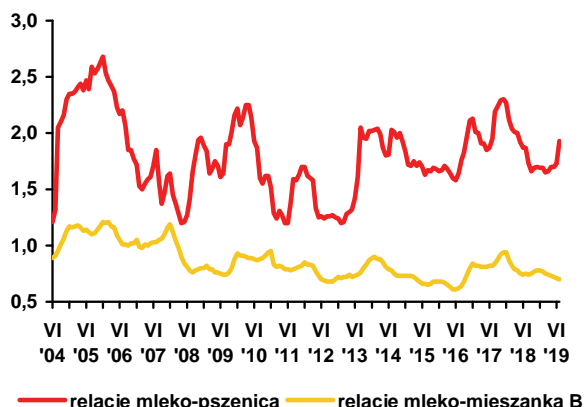
Miesiące	Eksport						Import					
	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne	serwatka	mleko w proszku	sery i twarogi	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne	serwatka
2017 I-XII	2 020	3 031	4 666	620	1 205	997	1 637	3 506	5 352	787	1 144	548
2018 I-XII	1 578	3 012	4 716	585	1 222	848	1 468	3 618	5 441	734	1 110	454
2018 V	1 600	3 002	5 129	625	1 200	829	1 210	3 728	5 271	699	1 167	372
VI	1 593	2 993	5 295	635	1 160	851	1 440	3 601	5 608	780	1 065	445
VII	1 586	3 021	5 187	625	1 166	859	1 518	3 587	6 010	684	1 075	410
VIII	1 551	3 031	5 167	544	1 176	862	1 645	3 571	5 722	751	1 114	424
IX	1 620	3 073	5 123	672	1 224	950	2 126	3 644	5 937	667	1 125	421
X	1 595	3 076	4 805	575	1 207	899	2 131	3 636	5 761	756	1 151	638
XI	1 722	3 131	4 621	570	1 229	904	1 826	3 762	5 402	822	1 092	484
XII	1 631	3 087	4 486	523	1 283	900	1 257	3 754	5 068	914	1 131	386
2019 I	1 658	3 036	4 358	530	1 202	959	1 669	3 631	5 113	831	1 090	646
II	1 644	3 038	4 322	550	1 216	1 018	1 872	3 584	5 444	759	1 145	510
III	1 742	3 048	4 159	521	1 178	970	1 602	3 649	5 268	623	1 155	705
IV	1 788	3 045	4 146	529	1 190	948	1 560	3 809	5 042	787	1 085	688
V	1 772	3 050	4 099	577	1 219	997	1 422	3 718	5 211	775	1 140	678
VI	1 946	2 969	4 112	543	1 174	946	1 804	3 447	5 147	580	1 214	387
Wskaźniki zmian w % (liczone na podstawie danych o większym stopniu dokładności)												
<u>VI 2019</u> <u>V 2019</u>	109,8	97,3	100,3	94,1	96,3	94,9	126,9	92,7	98,8	74,8	106,5	57,1
<u>VI 2019</u> <u>VI 2018</u>	122,2	99,2	77,7	85,5	101,2	111,2	125,3	95,7	91,8	74,4	114,0	87,0

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie wstępnych danych MF.

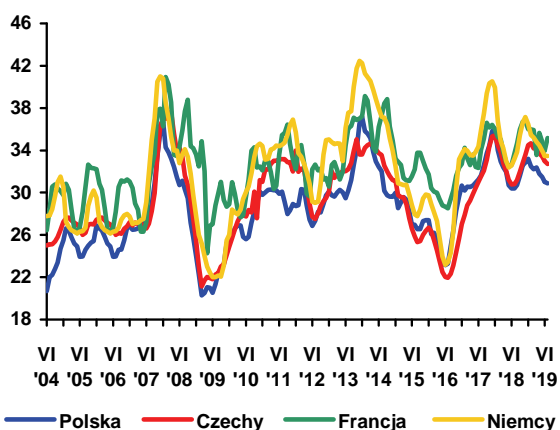
Rys. 1. Przeciętne ceny targowiskowe (zł/szt.)

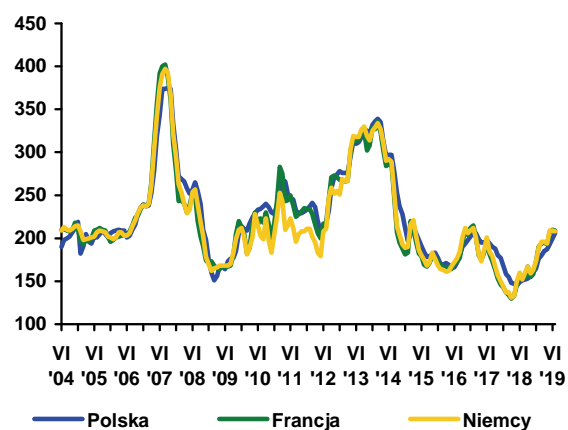
Rys. 2. Ceny mleka wyrażone w kg pszenicy oraz mieszanki B

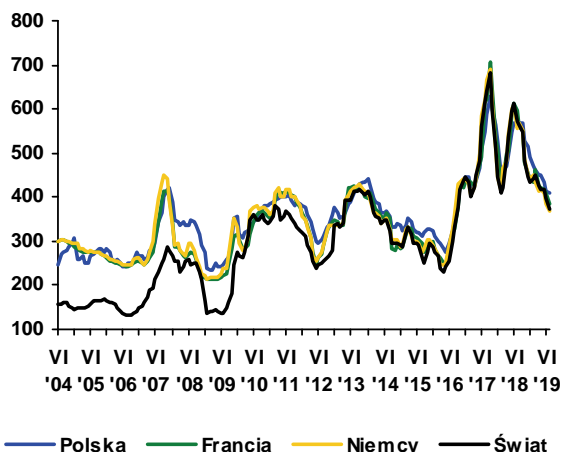
Rys. 3. Ceny skupu mleka surowego (EUR/100 kg)

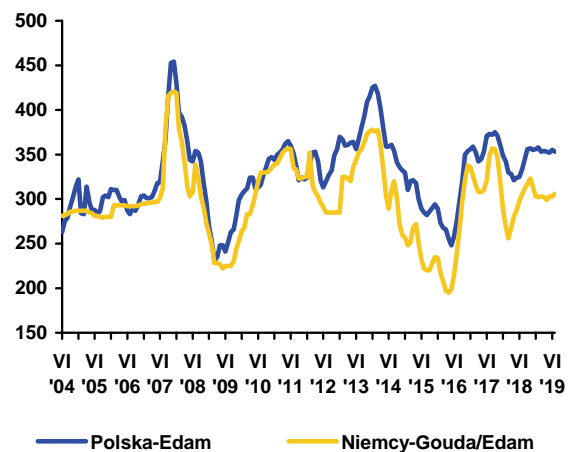
Rys. 4. Ceny zbytu mleka odtłuszczonego w proszku (EUR/100 kg)

Rys. 5. Ceny zbytu masła w blokach (EUR/100 kg)

Rys. 6. Ceny zbytu serów dojrzewających (EUR/100 kg)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS, ZSRIR, Komisji Europejskiej, Dairy Markets i Dairy Economic Consulting CLAL.

Dorota Pasińska

W okresie styczeń-lipiec 2019 r. skupiono w Polsce 257,8 tys. t bydła (wagi żywej), tj. o 2,0% więcej niż w analogicznym okresie roku poprzedniego, a przedsiębiorstwa przemysłu mięsnego zatrudniające 50 i więcej pracowników wytworzyły 125 tys. t wołowiny (wzrost o 10,3%). Średnia cena skupu bydła wyniosła w tym okresie 6,40 zł/kg i była o 1,5% niższa niż w okresie styczeń-lipiec 2018 r. W lipcu 2019 r. cena skupu młodego bydła wyniosła 6,36 zł/kg i była o 4,4% wyższa niż przed miesiącem, a o 4,0% niższa niż w lipcu 2018 r. Opłacalność produkcji (mierzona relacją cen żywca: mieszanka B2 dla opasów)

w pierwszych siedmiu miesiącach 2019 r. była mniej korzystna niż w analogicznym okresie roku poprzedniego.

Utrzymuje się regionalne zróżnicowanie cen skupu bydła oraz cen sprzedaży ćwierci z byków do lat dwóch i krów. W trzecim tygodniu sierpnia 2019 r., tak jak dotychczas, najniższe ceny skupu notowano w regionie północnym (5,31 zł/kg), a najwyższe w regionie centralnym (6,05 zł/kg). Ćwierci z krów były najtańsze w regionie południowym, a byków w centralnym (odpowiednio 10 114 zł/t i 12 452 zł/t), natomiast ceny ćwierci z byków do dwóch lat i krów były najwyższe w regionie północnym (odpowiednio 12 832 zł/t i 10 599 zł/t).

Przeciętne ceny tusz w Polsce są niższe niż ich średnia cena w UE. W okresie 12.08-18.08.2019 r. przeciętna cena tusz kategorii A/C/Z¹ klasy R3² była w Polsce o ok. 19% niższa niż średnio w UE (352,98 EUR/dt) i wyniosła 287,52 EUR/dt. Tusze kategorii A/C/Z klasy R3 były droższe niż w Polsce również u naszych głównych odbiorców mięsa wołowego, tj. we Włoszech (o 27%), Niemczech (o 17%), Holandii (o 14%), Hiszpanii (o 20%) i Francji (o 17%).

W lipcu 2019 r. w porównaniu z grudniem 2018 r. mięso wołowe zdrożało o 0,5% a cielęce o 1,7%. Ceny detaliczne różnych rodzajów mięsa wołowego zmieniły się nieznacznie. W lipcu 2019 r. w porównaniu z grudniem 2018 r. spośród asortymentów monitorowanych przez GUS zdrożały: szponder (mięso wołowe z kością) z 20,15 do 20,17 zł/kg, mięso wołowe z kością - rostbef i antrykot z 28,50 do 28,57 zł/kg, mięso wołowe bez kości z udźca z 33,79 do 34,03 zł/kg, mięso cielęce z kością z 29,71 do 30,34 zł/kg i mięso cielęce bez kości z 49,89 do 50,40 zł/kg.

W I półroczu 2019 r. eksport żywca wołowego, mięsa, podrobów oraz przetworów wołowych był mniejszy o 8,7% i wynosił ok. 217 tys. t, a wartościowo o 10,2% w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego. Spadek wolumenu wywozu był wynikiem zmniejszenia eksportu mięsa schłodzonego o 18,8%, podrobów wołowych o 1,4% oraz zwiększenia

wywozu mięsa i podrobów wędzonych, solonych i suszonych o 54,4%, przetworów wołowych o 9,5%, mięsa mrożonego o 16,5% i bydła żywego o 16,5%. Głównymi odbiorcami w UE mięsa schłodzonego i mrożonego eksportowanego z Polski były: Włochy, Niemcy, Holandia, Hiszpania, Francja i Wielka Brytania, a z krajów trzecich (niebędących członkami UE) Izrael, Bośnia i Hercegowina i Hongkong. W lipcu 2019 r. został zniesiony zakaz importu z Polski na Kubę mięsa wołowego i produktów mięsnych wołowych.³ Import żywca wołowego, mięsa, podrobów oraz przetworów wołowych w I półroczu 2019 r. został zmniejszony o 5,7 tys. t do 32,0 tys. t. Zmniejszenie importu było rezultatem zmniejszenia przywozu bydła żywego o 25,5%, mięsa schłodzonego o 5,1%, podrobów (schłodzonych i mrożonych) o 6,5%, mięsa i podrobów wędzonych, suszonych i solonych o 75,8% oraz prawie 2,5-krotnego wzrostu importu przetworów wołowych i mięsa mrożonego o 1,1%. Mięso wołowe importuje się głównie z Wielkiej Brytanii, Niemiec, Czech, Rumunii, Holandii, Irlandii i Włoch, a bydło żywe z Litwy, Słowacji, Holandii, Łotwy i Włoch.

Liczba ubitych sztuk bydła spadła w I półroczu 2019 r. o 8,8% (do 890,2 tys. szt.), na co złożył się spadek ubojów byków o 8,7%, krów o 11,0%, jałowek o 3,9% oraz cieląt o 15,9%. Podobnie jak przed rokiem największy udział wśród ubitych sztuk bydła miały byki (52,2%), a następnie krowy (ok. 28,3%). Mniejszy udział w ubojach miały byki (spadek o 0,1 pkt. proc.) i jałowki (o 0,9 pkt. proc. do 16,7%), a większy cielęta (wzrost o 0,2 pkt. proc. do 2,8%).

1. A – tusze niekastrowanego młodego bydła w wieku 12 do poniżej 24 miesięcy, C – tusze wykastrowanego bydła męskiego w wieku powyżej 12 miesięcy, Z – tusze młodego bydła w wieku od 8 do poniżej 12 miesięcy.

2. U, R, O – klasy uformowania tuszy, U – tusza bardzo dobra o profilach zasadniczo wypukłych i bardzo dobrze rozwiniętych mięśniach, R – tusza dobra o kształtach prostych na całej długości i dobrze rozwiniętych mięśniach, O – tusza dostateczna o profilu na ogół prostym do wklęsłych i przeciętnie wykształconych mięśniach, 3 – ilość tłuszczu na tuszy oraz w jamie piersiowej, klasa ta charakteryzuje się średnim odtuszczeniem, poza udźcem i łopatką prawie wszędzie mięśnie pokryte tłuszczem, niewielkie złogi tłuszczu w jamie klatki piersiowej.

3. Zakaz ten był wprowadzony w lutym 2019 r. Uprawnienia do eksportu na Kubę ww. produktów ma jeden zakład [GIW].

Tab. 1. Skup, eksport i import produktów wołowych (w tys. ton)

Wyszczególnienie		Skup żywca wołowego w wadze żywej ^a	Eksport produktów wołowych w tys. ton			Import produktów wołowych w tys. ton			
			ogółem	żywiec	mięso świeże, schłodzone i mrożone	ogółem	żywiec	mięso świeże, schłodzone i mrożone	
2018	III	40,5	42,7	0,8	37,4	6,5	4,0	1,6	
	IV	33,7	38,2	0,8	33,0	6,2	3,7	1,8	
	V	35,7	41,8	1,0	35,8	5,7	3,4	1,4	
	VI	37,9	44,6	1,0	38,7	4,8	2,7	1,4	
	VII	36,0	42,0	1,0	36,0	4,9	2,9	1,4	
	VIII	36,2	38,6	1,1	32,3	6,0	3,2	2,0	
	IX	32,7	38,7	0,9	33,1	6,2	3,7	1,8	
	X	37,3	38,4	0,9	32,4	8,3	4,9	2,5	
	XI	34,2	36,3	0,9	30,3	8,3	4,5	2,9	
	XII	29,6	32,8	0,8	27,1	6,2	3,6	1,9	
	2019	I	37,6	35,4	0,8	29,7	6,0	3,3	1,9
		II	29,8	31,3	0,8	26,0	5,4	2,8	1,7
III		37,6	37,7	0,9	31,9	5,8	2,9	2,0	
IV		35,6	37,4	1,2	31,3	5,5	2,9	1,9	
V		37,6	38,2	0,9	32,4	5,4	2,9	1,6	
VI		36,0	36,9	1,5	30,3	3,8	2,0	1,1	
VII		43,6	x	x	x	x	x	x	
w % skupu	sprzed roku	121,1	x	x	x	x	x	x	
	sprzed m-ca	121,1	x	x	x	x	x	x	

^a dane za okresy miesięczne dotyczące skupu produktów rolnych dotyczą danych meldunkowych o ilości skupu realizowanego przez osoby prawne i samodzielne jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej

Źródło: Na podstawie danych MF, skup na podstawie Biuletynu Statystycznego GUS.

Tab. 2. Cena skupu, zbytu i cena detaliczna wołowiny

Wyszczególnienie		Cena skupu żywca wołowego w zł/kg	Cena skupu cieląt w zł/kg żywca	Cena zbytu mięsa wołowego z kością Rostbef w zł/kg	Cena detaliczna mięsa wołowego z kością ^a w zł/kg	Relacje ceny zbytu wołowiny z kością do ceny żywca wołowego	Relacje ceny detalicznej wołowiny z kością do ceny żywca wołowego	
2018	IV	6,58	9,55	25,71	28,34	3,91	4,31	
	V	6,63	9,74	25,73	28,20	3,88	4,25	
	VI	6,49	9,33	25,75	28,46	3,97	4,39	
	VII	6,42	9,36	25,79	28,48	4,02	4,44	
	VIII	6,52	9,16	25,80	28,54	3,96	4,38	
	IX	6,48	9,31	25,82	28,54	3,98	4,40	
	X	6,51	9,38	25,91	28,44	3,98	4,37	
	XI	6,50	9,90	25,99	28,56	4,00	4,39	
	XII	6,54	9,77	26,09	28,50	3,99	4,36	
	2019	I	6,60	9,90	25,92	28,62	3,93	4,34
		II	6,39	10,68	25,91	28,42	4,05	4,45
		III	6,53	9,75	25,97	28,49	3,98	4,36
IV		6,49	9,90	26,01	28,62	4,01	4,41	
V		6,52	9,55	26,10	28,70	4,00	4,40	
VI		6,06	9,82	25,94	28,44	4,28	4,69	
VII		6,22	9,20	25,80	28,57	4,15	4,59	
w % ceny	sprzed roku	96,9	x	x	x	x	x	
	sprzed m-ca	102,6	x	x	x	x	x	

^a obejmuje średnie ceny detaliczne antrykotu i rostbefu

Źródło: Na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Ceny zakupu bydła rzeźnego w ubojniach, ceny targowiskowe cieląt i ceny zbytu wołowiny

Wyszczególnienie	XI 2018	XII 2018	I 2019	II 2019	III 2019	IV 2019	V 2019	VI 2019	VII 2019	VIII 2019
	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca	3 tyg. m-ca
Cena zakupu bydła rzeźnego w ubojniach (zł/kg wagi żywej):										
Bydło ogółem	6,68	6,63	6,66	6,30	6,43	6,27	6,30	6,13	5,70	5,98
Byki (12-24 miesiące)	7,40	7,32	7,36	6,87	6,96	6,77	6,65	6,45	6,00	6,45
Krowy	5,39	5,26	5,27	5,01	5,21	5,15	5,22	5,14	4,75	4,87
Średnia cena targowiskowa cieląt 60-100 kg (zł/kg wagi żywej)	12,88	13,58	13,83	13,15	12,70	12,68	14,50	14,50	13,00	11,00
Cena sprzedaży w zakładach mięsnych (zł/tonę):										
ćwierci z byków do 2 lat	13733	13529	13784	12892	13017	12760	13149	12305	11966	12598
ćwierci z krów rzeźnych	10853	10896	10980	10429	11193	10940	11148	11162	10220	10412
Średnia cena rynkowa (EUR/100 kg) tuszy od młodego bydła:										
UE	376,25	375,18	375,22	374,34	371,57	366,63	367,05	359,47	350,85	352,98
Polska	332,19	328,67	330,87	307,39	311,66	306,12	299,62	293,12	274,72	287,52

Źródło: Na podstawie tygodniowych informacji Departamentu Rynków Rolnych MRiRW, danych KE.

Tab. 4. Ceny tusz kategorii A/C/Z klasy R3 w wybranych krajach UE (w EUR/100 kg)

Wyszczególnienie	Niemcy	Irlandia	Hiszpania	Francja	Włochy	Polska	Wielka Brytania	EU	
2017	IX	384,79	374,49	390,93	348,24	411,50	330,31	429,18	381,40
	X	394,43	369,25	391,68	352,85	419,65	336,65	422,46	383,63
	XI	405,12	373,78	394,29	356,35	423,43	345,69	424,80	387,44
	XII	410,69	391,30	398,03	356,56	427,48	346,12	425,05	390,61
2018	I	402,88	394,64	397,42	352,39	426,94	347,13	420,02	389,24
	II	396,46	388,30	397,44	347,34	422,28	345,50	413,86	385,90
	III	398,39	392,73	395,45	347,85	417,04	338,44	416,37	386,01
	IV	390,85	398,76	394,24	342,46	402,66	339,37	427,18	383,11
	V	374,94	411,43	393,93	337,50	389,96	332,93	429,66	379,25
	VI	373,74	412,86	392,53	336,74	386,81	329,92	432,45	378,05
	VII	366,38	391,59	387,14	338,54	383,21	325,41	422,84	371,94
	VIII	363,54	385,22	384,54	338,44	385,76	334,37	413,95	370,37
	IX	377,05	374,83	383,97	340,26	389,44	331,83	425,96	373,51
	X	381,02	367,89	382,20	341,01	393,45	333,58	427,96	374,19
	XI	386,45	368,25	384,36	340,71	403,61	331,21	422,18	375,91
	XII	384,20	370,12	383,92	346,25	416,26	331,08	406,13	375,86
2019	I	379,04	370,21	386,14	349,09	414,07	329,75	406,13	375,75
	II	372,23	369,80	385,48	352,14	413,22	312,78	408,71	374,24
	III	366,83	368,50	381,52	351,75	408,98	314,10	403,91	371,34
	IV	352,29	369,19	383,24	347,96	399,98	305,35	405,33	367,18
	V	347,96	387,08	383,29	347,72	398,10	300,20	408,86	366,65
	VI	337,88	382,32	372,34	346,49	394,08	291,15	388,33	359,29
	VII	335,91	358,44	364,70	344,89	387,44	275,55	373,93	352,25

Źródło: Dane KE.

Tab. 5. Pogłowie bydła według grup produkcyjno-użytkowych

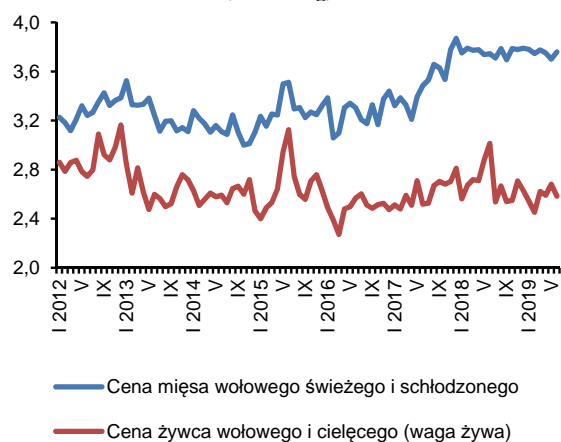
Rok	ogółem	cielęta w wieku poniżej 1 roku	młode bydło w wieku 1-2 lat	bydło w wieku 2 lat i więcej	bydło w wieku 2 lat i więcej - krowy
2014					
stan w czerwcu	5920,4	1608,6	1432,9	2879,0	2479,1
stan w grudniu	5660,3	1450,0	1444,9	2765,4	2403,0
2015					
stan w czerwcu	5960,7	1668,7	1528,8	2763,1	2444,5
stan w grudniu	5762,5	1616,9	1531,5	2614,1	2302,8
2016					
stan w czerwcu	5939,0	1728,1	1575,9	2635,1	2332,2
stan w grudniu	5970,2	1717,8	1637,3	2615,1	2303,5
2017					
stan w czerwcu	6143,1	1720,7	1701,2	2721,2	2374,4
stan w grudniu	6035,7	1713,1	1668,7	2653,9	2340,7
2018					
stan w czerwcu	6201,4	1686,4	1734,0	2781,0	2429,2
stan w grudniu	6183,3	1709,4	1731,7	2742,3	2417,4

Źródło: Opracowanie na podstawie danych GUS.

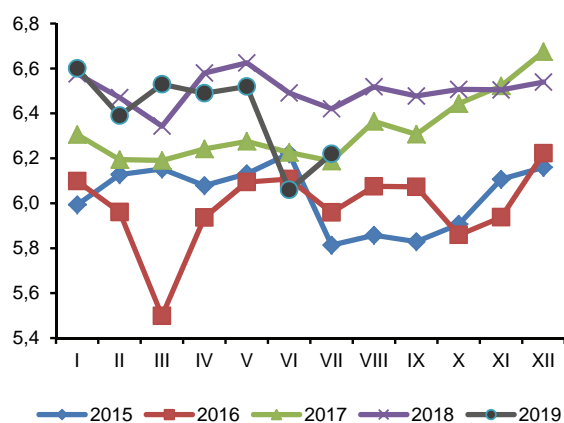
Rys. 1. Produkcja przemysłowa i skup żywca wołowego i cielęcego w m-cach I 2012 – VII 2019 r. (w tys. ton)

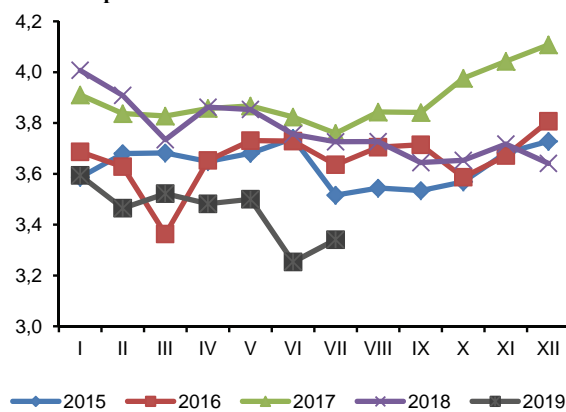
Rys. 2. Ceny uzyskiwane w eksporcie mięsa wołowego świeżego i schłodzonego oraz żywca wołowego i cielęcego w m-cach I 2012 – VI 2019 r. (w EUR/kg)

Rys. 3. Ceny skupu żywca wołowego w Polsce w zł/kg

Rys. 4. Ceny żywca wołowego wyrażone w kg mieszanki paszowej dla opasów w Polsce

Źródło: Opracowanie na podstawie danych GUS, MF.

**Danuta
Zawadzka**

Od początku drugiego kwartału 2019 r. trwa wzrostowa tendencja cen trzody obejmująca wiele krajów Unii Europejskiej, w tym Polskę. Przeciętna cena trzody klasy E w UE-28 wyniosła w II kwartale 172,18 EUR/100 kg wagi poubojowej i była o 19,9% wyższa niż rok wcześniej. W lipcu wyniosła ona 175,58 EUR/100 kg, a w sierpniu ok. 180 EUR/100 kg (dane nieostateczne KE). Ceny te były wyższe niż w analogicznych miesiącach 2018 r. o 21%.

Cena takiej samej trzody w Polsce wyniosła w II kwartale 177,19 EUR/100 kg i była o 25,5% wyższa niż w II kwartale 2018 r. W lipcu wyniosła ona 172,79 EUR, a w sierpniu ok. 176 EUR. Cena w lipcu była o 21,5% wyższa niż przed rokiem, a w sierpniu o 18,8%. Ceny trzody wyrażone w złotych wzrosły w jeszcze większym stopniu, gdyż sprzyjała im roczna deprecjacja złotego względem euro. W II kwartale 2019 r. cena skupu trzody wyniosła 5,77 zł/kg wagi żywej i była wyższa niż rok wcześniej o 27,4%. W lipcu cena trzody wyniosła 5,64 zł/kg i była o 20,5% wyższa niż przed rokiem. Z danych Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej wynika, że w sierpniu cena trzody mogła wynieść ok. 5,80 zł/kg, a więc w relacji rocznej jej wzrost wyniósł ok. 21%.

Wzrost cen trzody jest następstwem dwóch czynników, a mianowicie spadku pogłowia i ubojów trzody w wielu krajach UE-28 oraz wzrostu popytu na wieprzowinę na rynku światowym. W grudniu 2018 r. pogłowie trzody w UE-28 wyniosło 148,4 mln szt i było mniejsze niż rok wcześniej o 1,2%. Ogłoszone przez niektóre kraje wyniki badań pogłowia z pierwszej połowy 2019 r. potwierdzają tę tendencję. W Danii, w lipcu spadek pogłowia trzody wyniósł 2,5%. Dotyczył on wszystkich grup wiekowych pogłowia. Pogłowie macior prośnych obniżyło się o 5,5%, prosiąt o 4,4%, warchlaków o 2,3%, a tuczników o 8,5%. W Niemczech, w końcu czerwca pogłowie trzody było mniejsze o 3,7%, w tym macior prośnych o 4,6%. Skutkuje to mniejszymi ubojami. Z danych Komisji Europejskiej wynika, że w I półroczu 2019 r. uboje trzody w Niemczech obniżyły się o 4%, a w Danii o 6,8%.

Drugim nie mniej ważnym czynnikiem wpływającym na wzrost cen trzody jest pojawienie się wirusa ASF w Chinach i innych krajach azjatyckich. Przyczynia się to do wzrostu popytu zgłaszanego przez te kraje,

a w związku z tym wzrostu eksportu wieprzowiny między innymi z krajów Unii Europejskiej. W okresie od stycznia do końca czerwca 2019 r. eksport produktów wieprzowych z UE-28 do krajów trzecich był większy niż w analogicznym okresie 2018 r. o 14,7%, w tym mięsa o 18,1%. Eksport do Chin zwiększył się o 42%, do Japonii o 4%, a do Wietnamu o 36%.

Spośród krajów UE-28, największymi eksporterami wieprzowiny do krajów trzecich były: Hiszpania, Niemcy, Dania, Holandia i Polska. W porównaniu z okresem I-VI 2018 r. eksport produktów wieprzowych z Hiszpanii zwiększył się o 24,4%, z Niemiec o 16,4%, z Danii o 10,8%, z Holandii o 24,8%, a z Polski o 9,8%.

W I półroczu 2019 r. Chiny zaimportowały o 26% więcej mięsa świeżego i mrożonego niż w I półroczu 2018 r. Import z Hiszpanii zwiększył się o 32%, z Niemiec o 9%, z Holandii o 52%, z Danii o 26%, z Francji o 41%. Import z Brazylii był większy o 17%, a z Kanady o 51%. W lipcu ceny trzody w Chinach wzrosły o 15% w relacji rocznej, a ich poziom był rekordowy. W czerwcu chińskie Ministerstwo Rolnictwa ogłosiło, że pogłowie trzody było o 25,8% mniejsze niż rok wcześniej i o 5,1% mniejsze niż miesiąc wcześniej. W skali roku pogłowie macior zmniejszyło się o 26,7%. Rabobank ocenia, że w 2019 r. produkcja trzody w Chinach może być o 25% mniejsza, a w 2020 r. o dalsze 10-15%. Pomimo trudnej sytuacji podażowej Chiny ogłosiły, że na początku września zwiększą cła na import wieprzowiny z USA. Biorąc jednak pod uwagę obecny podwyższony poziom chińskich cen wieprzowiny, niektóre amerykańskie produkty prawdopodobnie nadal będą konkurencyjne cenowo. Tym niemniej perspektywy unijnych eksporterów wydają być nadal pozytywne, co oznacza dalszy relatywnie duży wzrost cen.

W Polsce wzrost cen trzody wpływa na poprawę opłacalności chowu. W II kwartale relacja cen trzody do targowiskowych cen żyta wyniosła 1:7,6, a do targowiskowych cen jęczmienia 1:6,4. Relacje te były szersze niż w analogicznych miesiącu ubiegłego roku odpowiednio o 8,6% i 6,7%. W lipcu relacje te rozszerzyły się o 2,7% (trzoda:żyto) i 4,8% (trzoda:jęczmień). Dalszy rozwój sytuacji pod tym względem będzie zależał głównie od cen zbóż i pasz po tegorocznych zbiorach

Tab. 1. Skup trzody i handel zagraniczny wieprzowiną

Lata i miesiące		Skup trzody ^a		Eksport mięsa, podrobów i przetworów ^{c,d}		Import mięsa, podrobów i przetworów ^{c,d}		Saldo handlu zagranicznego tys. ton
		tys. ton	wskaźniki zmian ^b	tys. ton	wskaźniki zmian ^b	tys. ton	wskaźniki zmian ^b	
2017	X	146,7	113,1	78,1	114,5	65,6	98,8	13,8
	XI	147,5	112,1	75,9	114,3	67,7	111,9	7,7
	XII	135,1	100,2	70,6	114,4	64,2	110,9	6,4
2018	I	144,9	117,9	78,4	123,7	66,5	122,4	11,9
	II	123,7	104,0	70,8	104,4	64,4	123,8	6,4
	III	153,0	111,0	81,2	104,0	75,2	115,0	6,0
	IV	134,4	111,3	71,1	110,6	60,6	108,6	10,5
	V	135,3	108,2	71,9	101,6	61,2	98,6	10,7
	VI	132,6	114,4	72,0	105,6	63,1	106,2	8,9
	VII	132,2	102,2	72,9	110,3	64,9	111,9	8,0
	VIII	119,3	85,6	73,4	102,7	71,5	113,7	1,9
	IX	126,9	95,4	79,6	107,6	67,0	154,7	12,6
	X	149,0	101,5	87,1	111,5	74,6	113,7	12,5
	XI	144,9	98,2	84,7	111,6	70,0	103,4	14,7
	XII	159,4	118,0	72,1	102,1	60,6	94,4	11,5
2019	I	148,9	102,8	86,2	109,9	65,9	99,1	20,3
	II	130,7	105,7	77,5	109,5	60,5	93,9	17,0
	III	142,7	93,2	83,6	103,0	63,0	83,8	20,6
	IV	132,8	98,9	72,6	102,1	68,9	113,7	3,7
	V	122,8	90,7	67,6	94,0	59,1	96,6	8,5
	VI	115,6	87,2	63,4	88,1	48,4	76,7	15,0
	VII	119,3	90,3	x	x	x	x	x

^a miesięczny skup nie jest pełny, gdyż nie obejmuje skupu realizowanego przez małe jednostki, w przeciwieństwie do okresów rocznych i półrocznych, ^b analogiczny okres poprzedniego roku = 100, ^c w wadze produktu, ^d dane miesięczne eksportu i importu nie są pełne, gdyż nie obejmują żywych zwierząt, niektórych przetworów i podrobów.

Źródło: Dane GUS, MF i przeliczenia własne.

Tab. 2. Ceny żywca wieprzowego, mieszanki dla tuczników (II faza tuczu), koncentratu i prosiąt

Lata i miesiące	Cena skupu trzody w zł/kg wagi żywej	Relacje cen trzody do targowiskowych cen:		Cena mieszanki (II faza tuczu) w zł/dt	Relacja cen trzoda: mieszanka	Cena koncentratu w zł/dt	Relacja cen trzoda: koncentrat	Cena prosiąt w zł/szt.	
		żyta	jęczmienia						
2017	VII	5,28	8,0	7,0	137,78	3,8	252,37	2,1	193
	VIII	5,29	8,2	7,2	137,94	3,8	252,48	2,1	197
	IX	5,28	8,2	7,3	139,14	3,8	251,45	2,1	189
	X	4,84	7,5	6,7	137,02	3,5	251,04	1,9	188
	XI	4,65	7,2	6,3	138,37	3,4	250,80	1,9	187
	XII	4,56	7,0	6,1	138,80	3,3	250,24	1,8	183
2018	I	4,26	6,5	5,7	139,02	3,1	251,53	1,7	194
	II	4,43	6,8	5,9	139,47	3,2	251,48	1,8	186
	III	4,63	7,1	6,1	139,63	3,3	252,47	1,8	185
	IV	4,51	6,9	5,8	139,10	3,2	252,98	1,8	188
	V	4,44	6,8	5,9	139,41	3,2	253,93	1,7	181
	VI	4,64	7,3	6,2	141,64	3,3	254,70	1,8	181
	VII	4,68	7,2	6,2	141,81	3,3	255,54	1,8	183
	VIII	4,81	7,3	6,3	140,35	3,4	255,73	1,9	187
	IX	4,69	6,7	5,9	145,17	3,2	256,83	1,8	176
	X	4,40	6,2	5,5	145,68	3,0	256,64	1,7	172
	XI	4,22	5,9	5,1	147,71	2,9	257,74	1,6	181
	XII	4,19	5,9	5,0	148,34	2,8	257,80	1,6	169
2019	I	4,06	5,5	4,7	145,09	2,8	258,18	1,6	171
	II	4,16	5,6	4,7	146,12	2,8	258,61	1,6	169
	III	4,47	6,0	5,0	145,64	3,1	258,74	1,7	180
	IV	5,72	7,5	6,3	146,68	3,9	259,13	2,2	195
	V	5,83	7,7	6,5	146,98	4,0	259,14	2,2	217
	VI	5,77	7,5	6,5	150,92	3,8	258,97	2,2	198
	VII	5,64	7,5	6,5	150,92	3,7	258,34	2,2	203

Źródło: Dane GUS i przeliczenia własne.

Tab. 3. Ceny producenta, zbytu i ceny detaliczne wieprzowiny w Polsce (w zł/kg)

Lata i miesiące	Cena skupu za wagę poubojową schłodzoną	Ceny zbytu			Ceny detaliczne			Cena detaliczna w % cen zbytu			
		schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej	schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej	schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej	
2017	VII	6,90	13,70	20,79	13,39	x	25,60	x	x	123,1	x
	VIII	6,91	13,66	20,81	13,44	x	25,75	x	x	123,7	x
	IX	6,90	13,60	20,90	13,50	x	25,93	x	x	124,1	x
	X	6,32	13,44	20,91	13,47	x	26,15	x	x	125,1	x
	XI	6,07	13,30	20,84	13,46	x	26,15	x	x	125,5	x
	XII	5,95	13,34	20,88	13,56	x	26,26	x	x	125,8	x
2018	I	5,55	13,02	20,71	13,47	x	26,35	x	x	127,2	x
	II	5,78	12,94	20,60	13,42	x	26,41	x	x	128,0	x
	III	6,04	13,06	20,65	13,44	x	26,29	x	x	127,3	x
	IV	5,88	12,97	20,59	13,44	x	26,42	x	x	128,3	x
	V	5,79	12,96	20,59	13,44	x	26,56	x	x	129,0	x
	VI	6,05	12,98	20,59	13,45	x	26,64	x	x	129,4	x
	VII	6,10	12,97	20,52	13,43	x	26,70	x	x	130,1	x
	VIII	6,27	13,14	20,59	13,44	x	26,99	x	x	131,1	x
	IX	6,11	13,24	20,74	13,61	x	26,82	x	x	129,3	x
	X	5,73	13,13	20,90	13,66	x	26,84	x	x	128,4	x
	XI	5,50	13,08	20,80	13,63	x	27,10	x	x	130,3	x
	XII	5,46	13,12	20,83	13,65	x	26,91	x	x	129,2	x
2019	I	5,34	13,06	20,95	13,67	x	27,00	x	x	128,9	x
	II	5,47	13,00	21,08	13,67	x	26,89	x	x	127,6	x
	III	5,88	13,24	21,25	13,68	x	27,15	x	x	127,8	x
	IV	7,52	14,50	21,90	14,22	x	27,73	x	x	126,6	x
	V	7,66	14,68	22,32	14,48	x	28,22	x	x	126,4	x
	VI	7,58	14,56	22,34	14,54	x	28,47	x	x	127,4	x
	VII	7,41	x	x	x	x	28,64	x	x	x	x

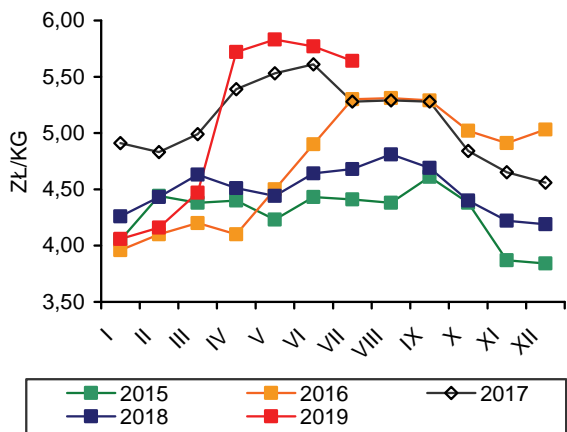
Źródło: Dane GUS i przeliczenia własne.

Tab. 4. Rynkowe ceny trzody w Unii Europejskiej (EUR/100 kg wagi poubojowej)

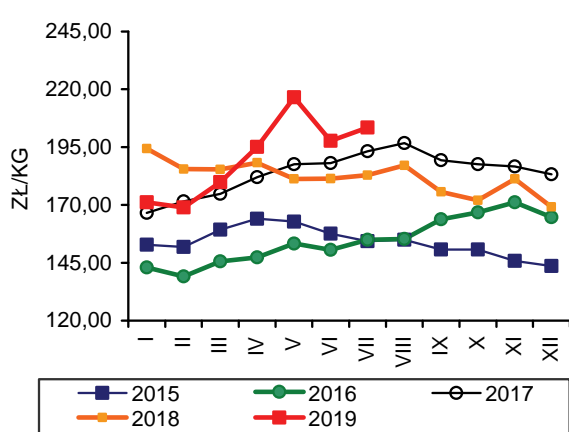
Lata i miesiące	UE-28	Polska	Niemcy	Dania	Ceny w Polsce w % cen w:			
					UE-28	Niemczech	Danii	
2017	VII	172,72	172,26	177,51	158,54	99,7	97,0	108,7
	VIII	170,17	169,62	174,74	154,58	99,7	97,1	109,7
	IX	165,32	165,27	168,26	151,26	100,0	98,2	109,3
	X	151,38	149,70	154,01	142,05	98,9	97,2	105,4
	XI	145,65	144,87	149,32	137,20	99,5	97,0	105,6
	XII	142,79	142,46	145,52	134,29	99,8	97,9	106,1
2018	I	136,32	134,69	137,11	126,85	98,8	98,2	106,2
	II	140,80	140,83	146,43	124,96	100,0	96,2	112,7
	III	146,75	146,08	152,28	130,27	99,5	95,9	112,1
	IV	143,73	142,58	147,90	127,14	99,2	96,4	112,1
	V	141,60	137,94	144,97	127,14	97,4	95,2	108,5
	VI	145,32	143,14	148,94	126,75	98,5	96,1	112,9
	VII	145,01	142,17	147,13	127,13	98,0	96,6	111,8
	VIII	148,73	148,50	154,21	130,01	99,8	96,3	114,2
	IX	146,78	144,60	150,28	131,80	98,5	96,2	109,7
	X	138,08	134,73	141,48	126,89	97,6	95,2	106,2
	XI	135,76	130,11	140,40	127,10	95,9	92,7	102,7
	XII	135,66	128,36	140,27	130,08	94,6	91,5	98,7
2019	I	134,33	125,70	140,09	127,18	93,6	89,7	98,8
	II	135,61	127,48	143,10	129,26	94,0	89,1	98,6
	III	142,12	136,51	149,98	133,69	96,1	91,0	102,1
	IV	166,24	175,44	175,77	154,33	105,5	99,8	113,7
	V	172,63	178,08	182,07	165,19	103,2	97,8	107,8
	VI	177,67	178,04	187,42	172,64	100,2	95,0	103,1
	VII	175,58	172,79	182,92	170,75	98,4	94,5	101,2

Źródło: Dane Komisji Europejskiej.

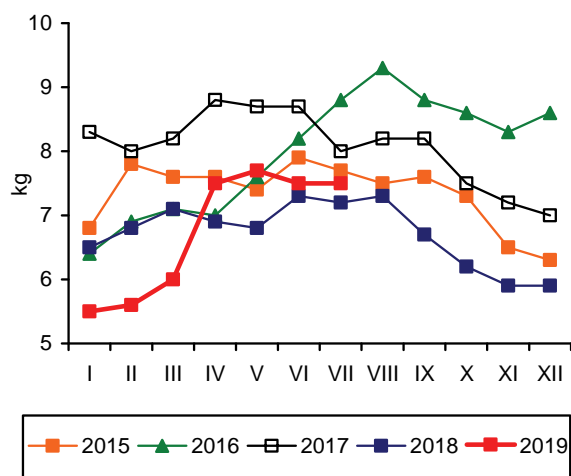
Rys. 1. Ceny skupu żywca wieprzowego w Polsce

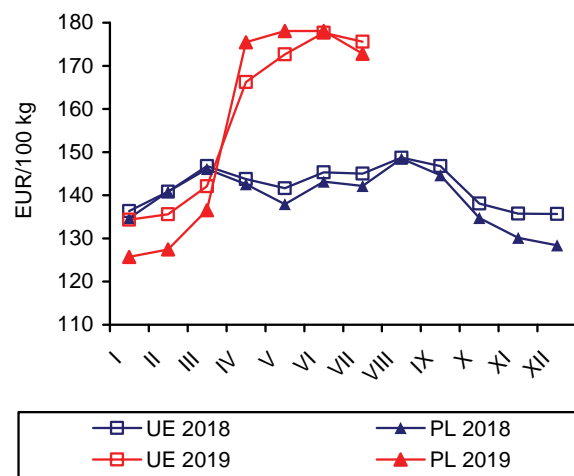
Rys. 2. Miesięczne ceny prosiąt w Polsce

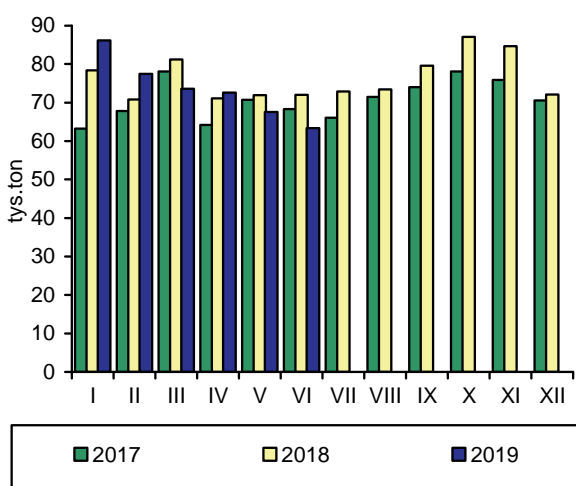
Rys. 3. Ceny żywca wieprzowego wyrażone w kg żyta w Polsce

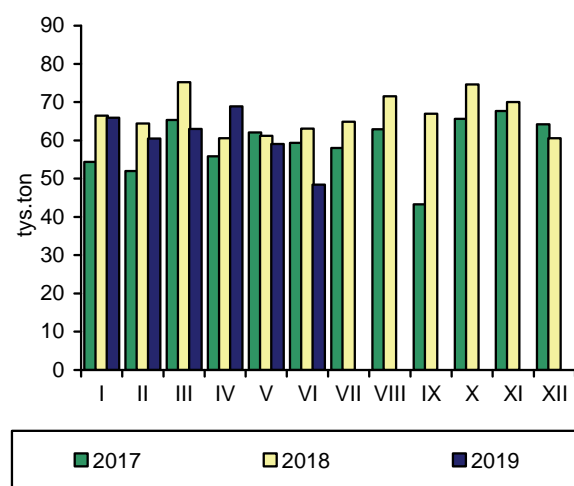
Rys. 4. Przeciętne ceny trzody klasy E w UE (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Rys. 5. Polski eksport produktów wieprzowych

Rys. 6. Polski import produktów wieprzowych

Źródło: GUS, CIHZ, CAAC, Komisja Europejska oraz przeliczenia własne.

**Dorota
Pasińska**

W I półroczu 2019 r. eksport mięsa drobiowego z krajów UE do krajów trzecich zwiększył się o 10,9%, a import o 12,1%. Najwięcej drobiu z krajów UE wyeksportowano na Filipiny (wzrost o 26,0%, do Ghany (wzrost o 13,3%), na Ukrainę (spadek o 0,1%), do Republiki Południowej Afryki (ponad 2-krotny wzrost), do Hongkongu (spadek o 9,5%), do Wietnamu (wzrost o 28,6%) i do Beninu (wzrost o 11,2%). Najwięcej mięsa drobiowego zaimportowano do krajów UE z Brazylii, Tajlandii, Ukrainy, Chile, Chin, Argentyny i Szwajcarii. Najwięcej drobiu, spośród krajów UE, podobnie jak przed rokiem ubito w Polsce (ok. 1293 tys. t). Największy udział w produkcji drobiu w UE ma produkcja kurcząt (ok. 83%), a następnie indyków (ok. 13%), kaczek (ok. 3%) i pozostałych (ok. 1%). Przewiduje się że Polska utrzyma pozycję lidera w produkcji drobiu w UE.

W okresie styczeń-lipiec 2019 r. skupiono w Polsce 1685,7 tys. t drobiu (wagi żywej), tj. o 0,6% więcej niż w analogicznym okresie roku poprzedniego, a przedsiębiorstwa przemysłu mięsnego zatrudniające 50 i więcej pracowników wytworzyły 1591 tys. t mięsa drobiowego (wzrost o 4,1%). Średnia cena skupu drobiu wyniosła w tym okresie 3,85 zł/kg i była o 5,2% wyższa niż w okresie styczeń-lipiec 2018 r. W lipcu 2019 r. opłacalność produkcji kurcząt (mierzona relacją cen żywiec: mieszanka pełnoporcjowa grower/finisher) była mniej korzystna, a w produkcji indyków bardziej korzystna niż w analogicznym okresie roku poprzedniego.

Przeciętne ceny tuszek w Polsce są niższe niż ich średnia cena w UE. W lipcu 2019 r. przeciętna cena tuszek kurcząt (65%)¹ była w Polsce o ok. 31% niższa niż średnio w UE (191,38 EUR/dt) (a przed rokiem o 26%) i wyniosła 132,71 EUR/dt. W lipcu 2019 r. ceny tuszek w Polsce były niższe o 5,5%, a przeciętne ceny w UE były wyższe o 0,8% niż w lipcu 2018 r. Tuszki kurcząt były droższe niż w Polsce również u naszych głównych odbiorców mięsa drobiowego tj. w Niemczech (o 54%), Wielkiej Brytanii (o 19%) i Francji (o 42%).

W lipcu 2019 r. w porównaniu z grudniem 2018 r. mięso drobiowe zdrożało o 9,0%. Ceny detaliczne różnych rodzajów mięsa zmieniły się. W lipcu 2019 r. w po-

równaniu z grudniem 2018 r. spośród asortymentów monitorowanych przez GUS zdrożały: kurczę patroszone z 6,92 do 7,73 zł/kg, porcje rosółowe z 2,25 do 2,40 zł/kg, piersi z kurczęcia z 15,01 do 16,62 zł/kg, piersi z indyka z 23,66 do 24,62 zł/kg, udziec z indyka z 13,49 do 14,24 zł/kg, kaczka patroszona z 12,81 do 13,00 zł/kg.

W I półroczu 2019 r. eksport żywca drobiowego, mięsa, podrobów oraz przetworów był większy o 11,3% i wyniósł ok. 795 tys. t, a wartościowo o 10,3% w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego. Wzrost wolumenu wywozu był wynikiem zwiększenia eksportu mięsa i podrobów drobiowych o 11,3%, drobiu żywego o 4,3% oraz przetworów drobiowych o 13,7%. Przewiduje się, że eksport nadal będzie utrzymywał się na relatywnie wysokim poziomie. Głównymi odbiorcami w UE mięsa i podrobów drobiowych eksportowanych z Polski były: Niemcy, Holandia, Wielka Brytania i Francja, a w krajach trzecich (niebędących członkami UE) Ukraina i Republika Południowej Afryki. Import żywca drobiowego, mięsa, podrobów oraz przetworów drobiowych w I półroczu 2019 r. zwiększył się o 12,7% do ok. 107 tys. t. Największy udział w imporcie miał drób żywy (50%), następnie mięso i podroby drobiowe (44%) i przetwory drobiowe (5%).

Według danych GUS, w 2018 r. przeciętne miesięczne spożycie mięsa drobiowego na jedną osobę w gospodarstwach domowych zmniejszyło się do 1,52 kg (wobec 1,56 kg w 2017 r.), a wędlin drobiowych utrzymało się na poziomie 0,19 kg. Natomiast w I kwartale 2019 r. przeciętne miesięczne spożycie mięsa drobiowego na jedną osobę w gospodarstwach domowych zmniejszyło się do 1,52 kg (wobec 1,57 kg w I kwartale 2018 r.), a wędlin drobiowych zwiększyło się do 0,20 kg (wobec 0,19 kg w I kwartale 2018 r.).

1. Np. według Wspólnej Taryfy Celnej „kurczaki 65%” są to niecięte na kawałki tuszki, które są „oskubane i wypatroszone, bez głów i łapek oraz bez szty, serc, wątrobek i żołądków”.

Tab. 1. Przemysłowa produkcja mięsa w zakładach o zatrudnieniu powyżej 50 osób (tys. ton)

Wyszczególnienie	2015	2016	2017	2018	2019
I	180,0	200,0	214,0	212,0	248,0
II	160,0	188,0	197,0	197,0	214,0
III	183,0	203,0	229,0	226,0	232,0
IV	172,0	213,0	209,0	220,0	223,0
V	178,0	201,0	232,0	225,0	232,0
VI	175,0	213,0	228,0	221,0	207,0
VII	176,0	206,0	227,0	215,0	233,0
VIII	166,0	211,0	228,0	222,0	
IX	180,0	216,0	225,0	233,0	
X	201,0	222,0	237,0	263,0	
XI	190,0	220,0	238,0	254,0	
XII	190,0	207,0	217,0	229,0	
RAZEM	2151,0	2500,0	2681,0	2717,0	

Źródło: Biuletyn Statystyczny GUS.

Tab. 2. Handel zagraniczny mięsem drobiowym (tony)

Wyszczególnienie	Import			Eksport		
	2017	2018	2019*	2017	2018	2019*
I	4366	5563	7549	87139	101641	123051
II	4959	4986	7786	84977	97327	113850
III	5353	5728	8853	92177	111121	122273
IV	3924	4239	7677	86084	104344	122517
V	4436	6473	8732	97958	113383	123094
VI	4167	6761	6797	98802	110592	105746
VII	4000	6277		93396	114478	
VIII	4313	9335		97191	107976	
IX	4648	8856		104386	107887	
X	7295	8646		111068	128143	
XI	5997	7204		108027	122808	
XII	5316	5303		95112	104910	
RAZEM	58775	79371		1156317	1324610	

*dane wstępne

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 3. Ceny na rynku kurcząt brojlerów

Miesiące	Mieszanka dla kurcząt pełnoporcjowa grower/finiszera (zł/tonę)		Żywiec (skup) (zł/kg) ^a		Tuszka (zbyt) patroszona, z szyją (zł/kg) ^{a, b}		Tuszka (detal) (zł/kg)	
	2018	2019	2018	2019	2018	2019	2018	2019
I	1286	1377	3,28	3,15	6,35	5,97	7,12	6,85
II	1300	1399	3,36	3,38	6,62	6,17	7,16	7,05
III	1300	1400	3,43	3,52	6,41	6,37	7,32	7,49
IV	1321	1394	3,40	3,49	6,64	6,40	7,26	7,63
V	1340	1390	3,35	3,46	x	6,24	7,13	7,61
VI	1349	1405	3,53	3,46	6,25	6,11	7,46	7,56
VII	1355	1373	3,68	3,56	6,87	6,99	7,57	7,73
VIII	1364		3,73	3,53	6,58	6,14	7,59	
IX	1396		3,62		7,02		7,68	
X	1375		3,44		6,36		7,24	
XI	1379		3,25		6,25		7,14	
XII	1368		3,19		5,83		6,92	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca, ^b konfekcjonowane

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

Tab. 4. Ceny na rynku indyków brojlerów

Wyszczególnienie	Mieszanki dla indyków pełnoporcjowe grower/finisz (zł/tonę)			Żywiec (skup) – indory (zł/kg) ^a			Tuszka (zbyt), (zł/kg) ^a		
	2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019
I	1343	1302	1417	4,94	5,04	5,69	7,90	8,22	8,75
II	1369	1374	1440	5,05	4,90	5,72	8,20	7,86	8,84
III	1351	1333	1453	5,05	4,70	5,68	8,44	8,51	8,80
IV	1358	1360	1446	5,14	4,73	5,67	8,75	7,91	9,45
V	1366	1373	1427	5,31	4,70	5,70	8,71	7,90	9,01
VI	1382	1368	1377	5,47	4,72	5,76	8,52	8,14	9,20
VII	1395	1374	1381	5,31	4,78	5,77	8,46	8,22	9,14
VIII	1384	1426		5,17	4,91	5,83	8,30	8,09	9,13
IX	1345	1457		5,11	5,41		8,34	8,68	
X	1380	1411		5,17	5,85		8,43	9,00	
XI	1316	1418		5,12	5,81		8,64	9,26	
XII	1302	1421		5,03	5,80		9,72	9,63	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MRiRW.

Tab. 5. Ceny sprzedaży mięsa kurcząt w wybranych krajach UE (EUR/100 kg)

Wyszczególnienie		Polska	Niemcy	Czechy	Węgry	Francja	Hiszpania	UE
2017	II	119,81	265,00	174,58	142,23	230,00	164,31	180,54
	III	125,04	265,61	174,35	140,86	230,00	156,94	179,69
	IV	118,21	266,70	176,34	143,42	230,00	160,21	180,47
	V	117,48	269,77	176,08	143,51	230,00	169,53	182,20
	VI	129,28	270,63	177,89	145,87	230,00	175,83	184,92
	VII	131,51	268,87	181,45	144,77	230,00	177,94	184,24
	VIII	130,90	270,42	182,71	149,55	230,00	172,34	183,12
	IX	127,09	271,00	182,69	147,37	230,00	159,74	183,78
	X	122,28	271,00	186,03	147,20	230,00	152,88	181,68
	XI	126,73	271,00	191,50	147,12	230,00	162,84	182,89
	XII	123,30	271,00	190,83	147,06	230,00	165,30	183,18
2018	I	123,71	271,00	192,54	148,68	230,00	165,87	183,04
	II	131,80	271,00	194,12	146,41	230,00	161,63	183,18
	III	132,62	271,00	194,83	148,41	230,00	159,80	184,18
	IV	125,19	271,73	195,11	151,61	230,00	159,52	185,29
	V	129,85	273,61	195,32	152,07	230,00	163,54	189,30
	VI	137,62	274,00	193,98	148,47	230,00	170,33	191,46
	VII	140,49	276,23	195,93	149,53	230,00	175,54	189,87
	VIII	142,23	277,61	198,08	151,89	230,00	178,45	190,94
	IX	130,68	279,87	200,82	149,98	230,00	168,96	188,78
	X	118,47	281,32	204,25	149,97	230,00	161,49	186,75
	XI	113,42	282,00	207,44	152,20	230,00	156,90	185,77
	XII	103,58	282,00	210,81	151,82	230,00	156,09	182,70
2019	I	110,82	282,00	211,56	152,04	230,00	156,31	182,61
	II	126,54	282,00	212,38	152,72	230,00	147,39	183,02
	III	132,03	282,00	211,32	153,12	230,00	145,82	184,34
	IV	132,23	284,20	213,45	152,51	230,00	149,32	188,28
	V	127,92	287,00	213,83	148,99	230,00	156,28	189,22
	VI	127,86	287,70	216,17	153,45	230,00	167,23	190,14
	VII	132,71	288,00	213,70	151,74	230,00	168,16	191,38

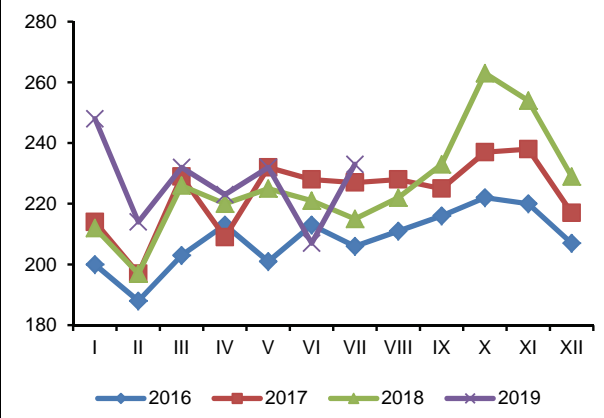
Źródło: Dane KE.

Tab. 6. Spożycie mięsa drobiowego i wędlin drobiowych wg budżetów rodzinnych (w kg/1 osobę miesięcznie)

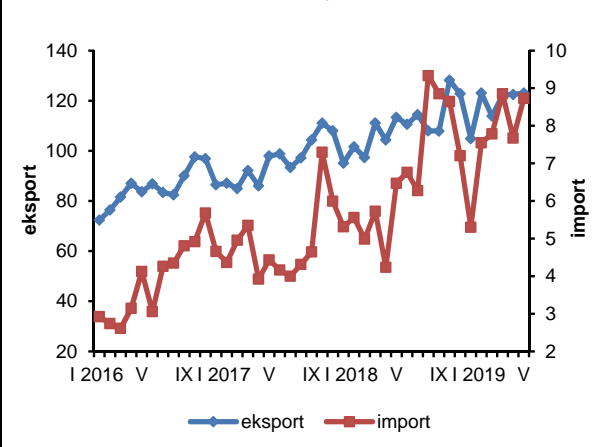
Kwartał	Mięso drobiowe			Wędliny drobiowe		
	2017	2018	2019	2016	2017	2018
I	1,54	1,57	1,52	0,19	0,19	0,20
II	1,56	1,48		0,18	0,18	
III	1,54	1,43		0,19	0,20	
IV	1,57	1,61		0,19	0,20	

Źródło: Dane GUS.

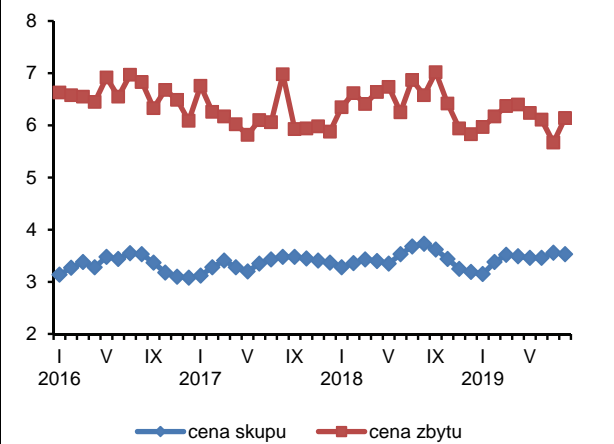
Rys. 1. Przemysłowa produkcja mięsa drobiowego w zakładach o zatrudnieniu pow. 50 osób (tys. ton)

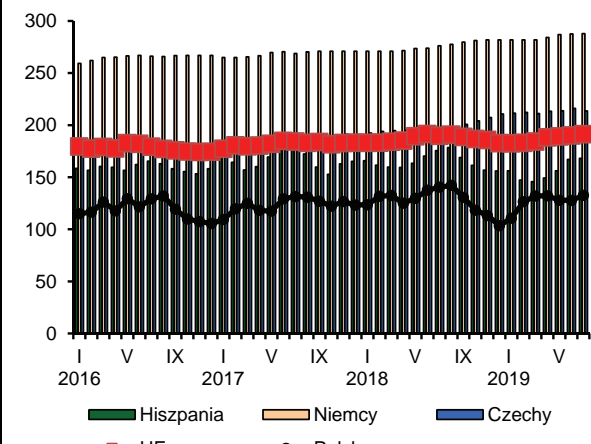
Rys. 2. Handel zagraniczny mięsem drobiowym (tys. ton)

Rys. 3. Ceny skupu brojlerów kurcząt i ceny zbytu tuszek kurcząt średnio w Polsce w zł/kg*

Rys. 4. Ceny zbytu tuszek kurcząt w wybranych krajach UE, w EUR/100 kg

* trzeci tydzień każdego miesiąca, tuszka - konfekcjonowane

Źródło: Dane GUS, KE, MRiRW i MF.

**Danuta
Zawadzka**

W I kwartale 2019 r. przeciętna cena jagniąt w UE-28 wyniosła 528 EUR/100 kg wagi poubojowej, a w II kwartale 538 EUR. Cena w I kwartale była o 1% niższa niż rok wcześniej, a w II kwartale o 4% wyższa. Przepiętna w UE-28 cena owiec ciężkich wyniosła w I kwartale 2019 r. 503 EUR/100 kg i była o 6% niższa niż rok wcześniej. W II kwartale wyniosła ona 540 EUR i była niższa niż w II kwartale 2018 r. o 11%.

W odróżnieniu od przeciętnych cen unijnych, ceny polskich owiec ciężkich były wyższe w obu kwartałach. W I kwartale cena owiec wyniosła 435 EUR/100 kg i była o 18% wyższa niż przed rokiem. W II kwartale wyniosła ona 444 EUR/100 kg i była wyższa niż rok wcześniej o 20%. W rezultacie nierównomiernych zmian cen w Polsce i średniej w UE-28 maleje różnica w poziomie tych cen. W 2017 r. wynosiła ona 27% na niekorzyść cen polskich owiec, w 2018 r. zmniejszyła się do 25%, a w I półroczu 2019 r. do ok. 15%. Wzrost cen wyrażonych w euro nie przekłada się jednak na wzrost cen wyrażonych w złotych, pomimo sprzyjającej im deprecjacji złotego względem euro. W I kwartale 2019 r. przeciętna cena skupu owiec w Polsce wyniosła 6,62 zł/kg i była o 3% niższa niż w I kwartale 2018 r. W II kwartale wyniosła ona 6,55 zł/kg i była o 1% wyższa niż w analogicznym okresie 2018 r.

Z krótkookresowej oceny Komisji Europejskiej¹ wynika, że w 2019 r. produkcja baraniny w UE-28 może wynieść 855 tys. t. Byłaby ona wówczas o ok. 1% mniejsza niż w 2018 r. (o 9 tys. t). Nastąpi to w wyniku jej spadku w UE-15 (o ok. 2%, o 15 tys. t) i wzrostu w UE-13 (o ok. 7,5%, o 6 tys. t). Według Komisji Europejskiej, import mięsa baraniego do UE-28 wyniesie ok. 170 tys. t i będzie o 2,3% (o 4 tys. t) mniejszy niż rok wcześniej.

W rezultacie ujemne saldo handlu zagranicznego baraniną nieznacznie się zmniejszy i wyniesie 141 tys. t, wobec 145 tys. t w 2018 r. Podaż rynkowa będzie mniejsza o 13 tys. t. Jest to relatywnie mało. Dlatego według Komisji spadek podaży, nie wpłynie na spadek konsumpcji baraniny, która w 2019 r. wyniesie (średnio w UE-28) 1,7 kg/mieszkańca (w wadze detalicznej), a więc tyle samo co w 2018 r. W UE-15 spożycie baraniny wyniesie ok. 2 kg/mieszkańca i będzie takie same jak rok wcześniej. W UE-13 wyniesie ono 0,7 kg wobec 0,6 kg/mieszkańca w 2018 r.

W I półroczu 2019 r. sprowadzono do UE-28 z krajów trzecich 91,1 tys. t produktów baranich (w wadze poubojowej). Import ten był o 18,4% mniejszy niż w analogicznym okresie rok wcześniej, w tym mięsa o 19,3%. Spośród krajów UE-28 największymi importerami były: Wielka Brytania, Holandia i Niemcy. Import do tych trzech krajów stanowił ok. 81% ogólnego importu do UE-28. Import do Niemiec był o 23,5% mniejszy niż rok wcześniej, do Holandii o 18,7%, a do Wlk. Brytanii o 16%. Import produktów baranich pochodził głównie z Nowej Zelandii i Australii. W I półroczu 2019 r. import z Nowej Zelandii był o 19% mniejszy niż przed rokiem, a z Australii o 16%. Przedmiotem importu były głównie elementy mrożonego mięsa baraniego lub jagnięcego bez kości.

¹ Short-Term Outlook for EU Agricultural Markets, Summer 2019.

Tab. 1. Produkcja baraniny w Polsce (w tonach wagi poubojowej)

Wyszczególnienie	2016	2017	2018	zmiana w % 2018/2017
I półrocze	735	672	603	89,7
II półrocze	531	618	675	109,2
Rok	1 266	1 290	1 278	99,1

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Polski handel zagraniczny żywcem i mięsem baranin w ekwiwalencie mięsa (tony)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
Eksport 2018	66,9	66,2	196,5	35,2	91,4	92,2	73,0	52,8	61,4	31,1	42,9	73,4	883
2019	62,0	54,4	45,3	193,9	49,5	67,1	x	x	x	x	x	x	x
miesiąc roku poprzedniego = 100	92,7	82,2	23,1	550,9	54,2	72,8	x	x	x	x	x	x	x
Import 2018	82,6	87,2	84,4	87,7	75,6	55,3	77,4	57,0	85,6	43,8	166,5	92,8	996
2019	117,8	129,0	95,4	124,6	99,2	115,9	x	x	x	x	x	x	x
miesiąc roku poprzedniego = 100	142,6	147,9	113,0	155,0	142,1	209,6	x	x	x	x	x	x	x

Źródło: Dane MF.

Tab. 3. Przeciętne ceny skupu owiec w Polsce (w zł/kg wagi żywej)

Lata	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI
2017/2018	5,79	6,00	5,86	6,41	6,21	7,56	6,11	6,59	7,77	6,50	6,81	6,12
2018/2019	6,28	5,14	5,83	6,11	5,61	7,42	6,24	6,66	6,97	7,32	6,18	6,16
miesiąc roku poprzedniego = 100	108,5	85,7	99,5	95,3	90,3	98,1	102,1	101,1	89,7	112,6	90,7	100,7

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Średnie ceny zakupu owiec żywych w Polsce

Wyszczególnienie	zł/kg		EUR/kg	
	cena za wagę żywą	cena za wagę poubojową	cena za wagę żywą	cena za wagę poubojową
IV 2018	8,2	17,4	1,95	4,15
V	8,0	17,0	1,87	3,98
VI	7,9	16,9	1,84	3,91
VII	7,8	16,6	1,81	3,85
VIII	7,4	15,7	1,74	3,70
IX	7,8	16,5	1,80	3,83
X	7,7	16,4	1,79	3,80
XI	7,5	16,0	1,75	3,72
XII	8,0	17,0	1,86	3,95
I 2019	7,7	16,3	1,78	3,79
II	7,8	16,5	1,80	3,82
III	7,8	16,5	1,82	3,87
IV	8,4	17,8	1,95	4,14
V	7,9	16,8	1,84	3,91
VI	7,7	16,5	1,80	3,83

Źródło: Dane Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej MRiRW oraz przeliczenia własne.

Tab. 5. Przeciętne ceny detaliczne udźca baraniego w Polsce (zł/kg)

Lata	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII
2017/18	55,01	54,12	55,84	55,55	54,52	55,16	54,91	54,80	53,99	52,97	52,89	54,96
2018/19	55,32	55,00	54,96	54,91	53,32	52,28	52,93	53,69	54,97	54,68	54,16	54,89
miesiąc roku poprzedniego = 100	100,6	101,6	98,4	98,8	97,8	94,8	96,4	98,0	101,8	103,2	102,4	99,9

Źródło: Dane GUS.

Tab. 6. Przeciętne ceny jagniąt w UE-28 i we Włoszech (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII
UE-28												
2017/2018	561,9	618,3	614,3	603,7	597,1	542,6	516,2	534,5	523,5	511,1	511,5	523,8
2018/2019	555,5	575,3	574,3	557,7	571,6	540,2	518,9	524,8	566,4	534,1	513,7	512,1
miesiąc roku poprzedniego = 100	98,9	93,0	93,5	92,4	95,7	99,6	100,5	98,2	108,2	104,5	100,4	97,8
Włochy												
2017/2018	617,5	555,3	662,2	681,0	681,5	554,2	499,8	586,9	535,5	500,0	510,7	576,5
2018/2019	592,0	602,1	620,2	603,0	656,5	540,8	518,8	514,3	692,8	553,2	553,5	544,8
miesiąc roku poprzedniego = 100	95,9	108,4	93,7	88,5	96,3	97,6	103,8	87,6	129,4	110,6	104,9	94,5

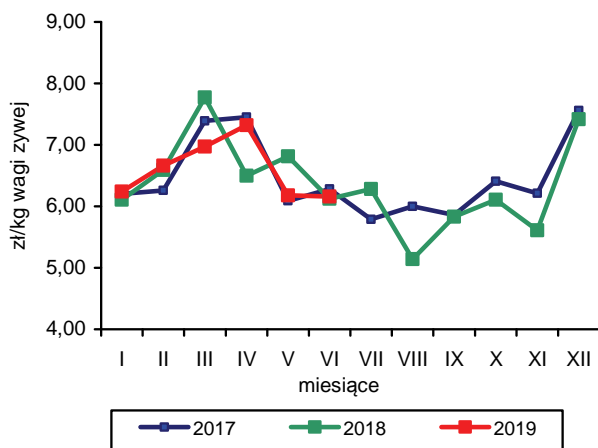
Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

Tab.7. Przeciętne ceny owiec ciężkich w UE-28 i w Wielkiej Brytanii (EUR/100 kg wagi poubojowej)

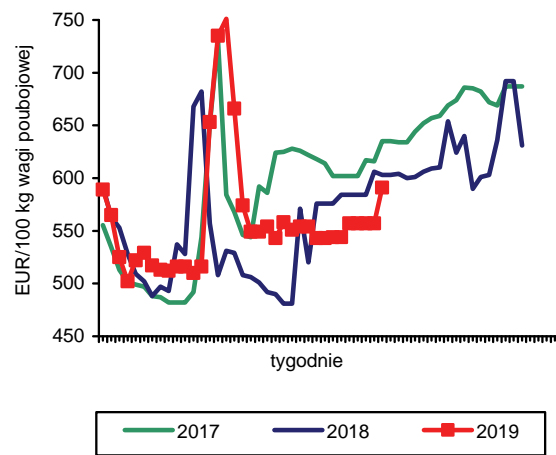
Lata	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII
UE-28												
2017/2018	504,8	482,3	477,2	488,1	495,5	494,9	521,5	586,9	616,0	618,4	581,3	518,0
2018/2019	501,2	491,8	477,2	482,1	490,3	501,4	498,3	510,7	554,0	544,8	522,5	478,1
miesiąc roku poprzedniego = 100	99,3	102,0	100,0	98,8	99,0	101,3	95,6	87,0	89,9	88,1	89,9	92,3
Wielka Brytania												
2017/2018	469,9	429,0	438,5	442,9	450,9	465,5	517,8	582,0	647,3	649,4	598,8	491,1
2018/2019	471,9	456,2	438,6	448,1	457,7	484,1	482,8	493,1	538,0	537,2	510,1	456,3
miesiąc roku poprzedniego = 100	100,4	106,3	100,0	101,2	101,5	104,0	93,2	84,7	83,1	82,7	85,2	92,9

Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

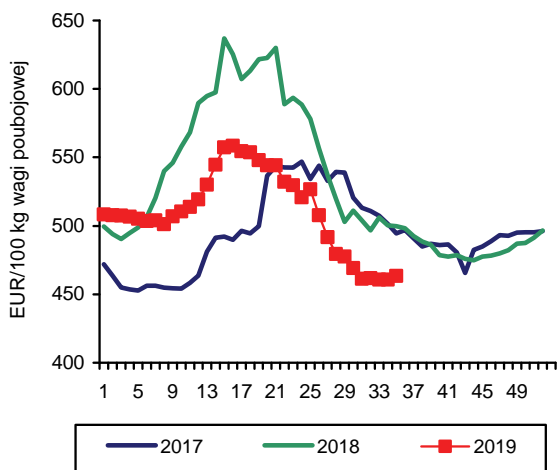
Rys. 1. Ceny skupu żywca baraniego w Polsce w zł/kg

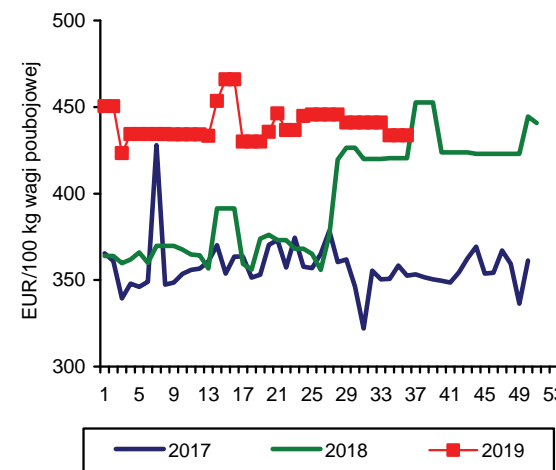
Rys. 2. Ceny jagniąt we Włoszech

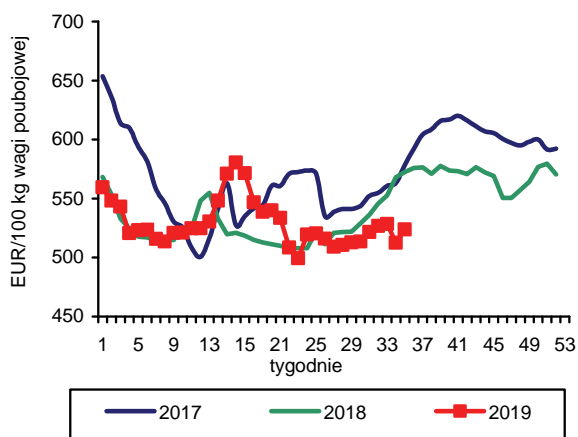
Rys. 3. Tygodniowe ceny owiec ciężkich w UE-28

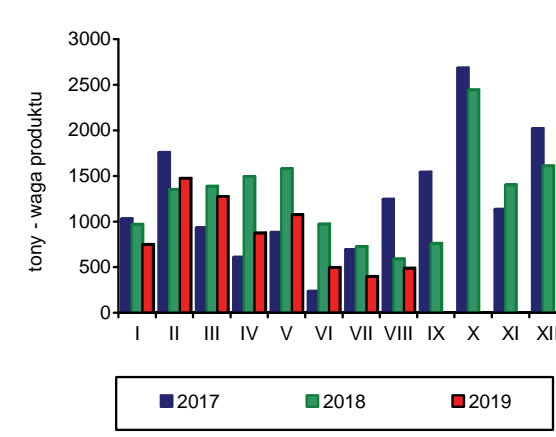
Rys. 4. Tygodniowe ceny owiec ciężkich w Polsce

Rys. 5. Ceny jagniąt w UE-28

Rys. 6. Import baraniny i jagnięciny z Australii przez kraje UE-28

Źródło: GUS, Komisja Europejska, MAF, AFFA.

**Krzysztof
Hryszko**

Połowy ryb na Morzu Bałtyckim wyniosły, wg wstępnych danych, w okresie styczeń-lipiec 2019 r. 114,0 tys. t i były o 1,5% większe niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. W największym stopniu ograniczono wyładunki śledzi (18,2% do 24,4 tys. t), pod wpływem zmniejszenia kwot połowowych dostępnych w br. polskim armatorom. Połowy szprotów wyniosły 66,6 tys. t i były wyższe niż przed rokiem o 6,9%, a dorszy 4,0 tys. t, tj. tyle samo co przed rokiem. Znacząco wyższe były połowy storni (o 10,4% do 12,9 tys. ton) oraz pozostałych gatunków ryb (o 36,4% do 6,1 tys. ton). Bardzo małe w okresie styczeń-lipiec br. były odłowy troci, które wyniosły zaledwie 17,0 tys. szt wobec 54,2 tys. szt złowionych w analogicznym okresie 2018 r. Wyładunki łososi bałtyckich zwiększono o 4,5% do 5,8 tys. szt.

Tendencje w produkcji zakładów przetwórstwa rybnego (zatrudnienie powyżej 49 osób) były w I półroczu 2019 r. różnokierunkowe. Ogólna podaż produktów rybnych wyniosła 248,3 tys. t i była o 4,4% większa niż w roku poprzednim. Kontynuowany był silny trend wzrostowy produkcji całych ryb morskich mrożonych, która zwiększyła się w analizowanym okresie o 18,0% do 22,4 tys. t. Wzrosła także produkcja świeżych i chłodzonych filetów z ryb morskich (o 6,5% do 35,9 tys. t) oraz ryb wędzonych (o 1,0% do 37,3 tys. t), przy ograniczeniu produkcji mrożonych filetów (o 6,7% do 13,5 tys. t). Podaż przetworów i konserw z ryb i owoców morza zwiększono o 3,5% do 129,1 tys. t. Spośród tej grupy produktów w największym stopniu wzrosła produkcja przetworów z łososi (o 28,7% do 9,4 tys. t) oraz makreli (o 7,2% do 10,5 tys. t). Podaż przetworów ze śledzi, które są najważniejszym gatunkiem wykorzystywanym w przetwórstwie pogłębianym, zmniejszyła się w analizowanym okresie o 3,7% i wyniosła 49,1 tys. t.

W okresie styczeń-czerwiec 2019 r. dynamika wzrostu wolumenu i wartości wywozu była zbliżona i wyniosła ok. 13% (307,2 tys. t; 4866 mln zł). Z głównych grup produktów zwiększono przede wszystkim wywóz ryb wędzonych (o 8,0% do 29,3 tys. t) oraz w mniejszym stopniu przetworów i konserw z ryb (o 1,5% do 75,5 tys. t), przy ograniczeniu sprzedaży filetów i mięsa z ryb (o 2,7% do 47,0 tys. t). W ujęciu gatunkowym największą wartość wywozu miały łososie (2608 mln zł, wzrost o 12,2%), dorsze (324 mln zł, spadek o 4,2%), śledzie (291 mln zł, spadek o 6,7%), pstrągi (194 mln zł, wzrost o 25,1%) oraz mintaje (193 mln zł, wzrost o 42,3%). Głównym odbiorcą produktów rybołówstwa były Niemcy (79,7 tys. ton o wartości 2422 mln zł). Ceny eksportowe wszystkich ważniejszych produktów uzyskiwanych w I półroczu 2019 r. były wyższe niż przed rokiem, w tym najbardziej wzrosły w przypadku świeżych filetów z dorszy (o 17,8% do 33,95 zł/kg), przetworów z mintajów (o 12,1% do 13,25 zł/kg) oraz wędzonych pstrągów

(o 12,7% do 62,43 zł/kg). Filetowane oraz wędzone łososie podrożały o ok. 7% do odpowiednio 39,49 i 63,69 zł/kg, a przetwory i konserwy ze śledzi o 2,8% do 11,63 zł/kg. Import ryb i owoców morza wyniósł w okresie styczeń-czerwiec 2019 r. 292,6 tys. t (liczony w masie produktów) o wartości 4775 mln zł i był odpowiednio o 2,3% i 12,9% większy niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. Zwiększono przede wszystkim przywóz ryb świeżych i chłodzonych (o 10,6% do 96,8 tys. t), przy nieznacznym wzroście zapotrzebowania na filety i mięso z ryb (o 1,9% do 100,0 tys. t) i spadku popytu na ryby mrożone (o 1,5% do 55,7 tys. t). Import łososi wyniósł 84,8 tys. t i był o 14,0% większy niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. Przywóz śledzi ograniczono o 6,8% do 40,6 tys. t, a dorszy o ponad 20% do 25,2 tys. t. Relatywnie niewielkie zmiany odnotowano w imporcie makreli (wzrost o 3,9% do 28,2 tys. t) i mintajów (wzrost o 3,3% do 23,9 tys. t), natomiast dynamicznie rośnie w br. zapotrzebowanie na czarniaki (wzrost o 43,5% do 12,5 tys. t). Ceny zakupu ryb wszystkich głównych gatunków sprowadzanych do Polski były w I półroczu 2019 r. znacząco wyższe niż przed rokiem. Największy wzrost odnotowano w przypadku mrożonych filetów z mintajów (o 33,3% do 11,00 zł/kg) oraz mrożonych makreli (o 21,8% do 6,70 zł/kg). Wyższe były także ceny importowanych filetów ze śledzi (o 10,9% do 5,59 zł/kg) oraz mrożonych dorszy (wzrost o 13,5% do 16,69 zł/kg). Konserwowane tuńczyki sprowadzono w okresie sześciu miesięcy br. średnio po 18,04 zł/kg, tj. o 7,0% drożej niż przed rokiem, świeże łososie po 27,53 zł/kg (wzrost o 1,5%), przy stabilnych cenach świeżych pstrągów (18,17 zł/kg). Wzajemne relacje cen importowo-eksportowych wskazują na znaczący wzrost opłacalności przetwórstwa w analizowanym okresie łososi, pstrągów i dorszy, a jego pogorszenie w przypadku śledzi i mintajów.

W okresie styczeń-lipiec 2019 r. ceny detaliczne ryb, owoców morza oraz ich przetworów były o 3,3% wyższe niż w analogicznym okresie roku poprzedniego, natomiast w relacji lipiec br. do lipca ub.r. wzrost cen wyniósł 4,4%. Produkty rybne były w okresie styczeń-lipiec 2018 r. grupą żywności o umiarkowanej dynamice wzrostu cen. Żywność i napoje bezalkoholowe podrożały bowiem przeciętnie w tym czasie o 3,8%, w tym mięso i przetwory o 3,4%, a nabiał i jaja potaniały o 0,4%. Spośród produktów substytucyjnych ryby podrożały względem mięsa drobiowego, którego ceny wzrosły o 1,9% oraz wołowiny i cielęciny (wzrost o 1,3%), natomiast poprawiły się relacje cen ryb do mięsa wieprzowego (wzrost cen o 5,1%). Nieznacznie wyższe od wzrostu cen detalicznych ryb i ich przetworów było tempo wzrostu cen wędlin, które podrożały przeciętnie o 3,5%. Spośród produktów rybnych w okresie styczeń-lipiec 2019 r., w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego, najbardziej podrożały ryby mrożone (o 5,1%), ryby i owoce morza solone, suszone i wędzone (o 3,7%) oraz ryby świeże i chłodzone (o 3,0%).

Tab. 1. Połowy ryb bałtyckich (tony, sztuki)

Miesiące	tony						sztuki	
	szprot	śledź	dorsz	plaskie	pozostałe	razem	troć wędrowna	łosoś bałtycki
2015 I-XII	64 173	39 714	13 611	9 440	7 581	134 515	31 783	3 745
2016 I-XII	60 046	44 047	10 359	15 080	9 162	138 694	42 398	3 623
2017 I-XII	69 972	43 672	7 453	11 206	5 187	137 490	44 043	7 383
2018 I-XII	74 152	51 274	6 760	15 259	6 798	154 242	56 881	8 805
2018 VII	250	2 030	254	577	576	3 687	2 065	149
VIII	333	1 417	64	540	800	3 155	894	87
IX	1 076	2 769	785	557	507	5 694	1 167	290
X	2 036	5 735	856	608	552	9 787	15	2
XI	4 440	7 342	536	1 211	342	13 871	57	3
XII	3 975	4 147	529	690	105	9 446	586	2 912
2019 ^a I	7 892	2 989	308	1 519	398	13 106	1 001	179
II	11 090	3 437	202	3 087	499	18 315	1 344	272
III	17 733	5 855	613	2 389	974	27 564	4 191	1 443
IV	16 242	5 489	855	2 062	1 525	26 173	4 922	3 149
V	11 895	3 988	813	2 360	1 760	20 816	4 800	698
VI	1 579	1 850	1 018	1 297	843	6 587	403	18
VII	167	811	194	151	129	1 452	321	-
Wskaźnik zmian (%)								
<u>VII 2019</u> <u>VII 2018</u>	66,8	40,0	76,4	26,2	22,4	39,4	15,5	x
<u>I-VII 2019</u> <u>I-VII 2018</u>	106,9	81,8	100,3	110,4	136,4	101,5	31,4	104,5

^a dane nieostateczne, stan bazy na dzień 26.08.2019 r.

Źródło: Morski Instytut Rybacki na podstawie danych MGMiŻŚ.

Tab. 2. Produkcja ryb i produktów rybnych (tony)^a

Miesiące	Filety z ryb morskich świeże lub chłodzone	Ryby, filety oraz mięso z ryb mrożone	Ryby solone, suszone i wędzone	Przetwory i konserwy rybne				Razem
				razem	w tym			
					śledzie	sardynki i szproty	makrele	
2015 I-XII	20 042	60 499	94 385	212 490	101 076	14 158	11 750	387 483
2016 I-XII	59 309	64 214	100 322	224 047	108 641	13 861	14 362	447 892
2017 I-XII	62 617	64 248	87 703	228 514	108 162	14 105	15 482	443 082
2018 I-XII	75 458	68 627	92 730	255 841	106 380	17 104	18 727	492 656
2018 VI	5 851	3 842	6 485	18 915	6 786	1 255	1 356	35 093
VII	5 645	4 014	6 340	16 756	7 296	1 076	1 072	32 754
VIII	6 836	3 594	6 622	19 836	7 865	1 353	1 325	36 887
IX	7 406	3 868	8 315	20 821	8 176	1 354	1 388	40 410
X	8 524	6 214	9 546	25 354	10 407	1 691	1 758	49 638
XI	6 816	6 363	9 869	25 311	10 817	1 436	1 935	48 356
XII	6 533	6 225	10 970	22 995	10 869	1 098	1 476	46 723
2019 I	5 995	6 530	7 124	22 881	9 171	1 185	1 849	42 530
II	6 232	8 333	6 902	22 036	8 776	1 499	1 884	43 503
III	6 075	6 781	7 899	23 866	9 306	1 507	1 862	44 624
IV	6 637	6 581	8 373	22 286	8 859	1 339	1 752	43 877
V	5 700	5 991	6 408	19 709	6 984	1 061	1 741	37 808
VI	5 238	6 629	5 732	18 339	5 956	874	1 386	35 938
Wskaźnik zmian (%)								
<u>VI 2019</u> <u>VI 2018</u>	89,5	172,5	88,4	97,0	87,8	69,6	102,2	102,4
<u>I-VI 2019</u> <u>I-VI 2018</u>	106,5	106,5	103,3	103,5	96,3	82,1	107,2	104,4

^a dane miesięczne o produkcji wytworzonej pochodzą od tzw. dużych jednostek przemysłowych i nieprzemysłowych, zatrudniających 50 osób i więcej, które złożyły sprawozdania

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Handel zagraniczny rybami i produktami (tys. ton)^a

Miesiące	Eksport ^b					Import				
	razem	przetwory i konserwy	filety i mięso	ryby solone, suszone i wędzone	ryby mrożone	razem	filety i mięso	ryby mrożone	przetwory i konserwy	ryby świeże lub chłodzone
2015 I-XII	440,7	126,2	73,2	55,4	83,4	533,3	182,9	87,7	48,5	176,1
2016 I-XII	469,6	135,6	78,3	59,1	85,2	569,1	199,9	104,0	45,4	178,2
2017 I-XII	478,2	140,1	87,7	54,6	81,7	576,8	194,4	109,3	44,3	180,3
2018 I-XII	511,0	149,3	97,5	59,1	86,0	600,1	206,7	108,3	44,0	194,2
2018 VI	37,7	12,1	7,9	4,0	7,1	39,7	12,8	7,3	2,9	13,4
VII	32,8	10,7	6,9	4,1	7,3	40,8	11,4	6,8	3,7	15,4
VIII	31,0	11,9	7,6	4,3	3,2	46,7	16,0	6,5	3,5	17,6
IX	32,1	11,6	8,6	4,4	2,4	49,3	16,6	8,4	3,5	17,4
X	42,0	14,0	9,1	6,1	3,6	64,1	21,5	11,4	4,0	22,5
XI	50,4	13,5	8,7	6,0	8,7	63,1	25,1	10,6	4,6	17,9
XII	52,0	13,2	8,2	7,0	12,4	50,2	18,2	7,9	3,3	15,9
2019 ^c I	57,2	13,4	8,4	4,9	18,2	52,9	19,2	10,0	3,6	16,2
II	53,0	12,7	7,2	4,7	11,9	52,9	19,5	9,7	3,7	16,7
III	51,0	13,2	8,5	5,3	4,2	51,8	18,1	10,7	4,4	15,6
IV	54,2	12,7	8,4	5,3	3,5	51,2	16,0	9,9	3,9	18,3
V	55,5	12,3	7,5	4,8	9,7	43,4	13,6	7,9	3,2	15,9
VI	36,4	11,2	7,0	4,2	5,5	40,3	13,5	7,6	2,4	14,1
Wskaźnik zmian (%)										
<u>VI 2019</u> <u>VI 2018</u>	96,6	92,9	88,8	105,0	77,2	101,6	105,6	103,0	83,0	105,3
<u>I-VI 2019</u> <u>I-VI 2018</u>	113,5	101,5	97,3	108,0	109,5	102,3	101,9	98,5	99,1	110,6

^a wskaźniki zmian obliczone na danych o większej dokładności, ^b z eksportem burtowym, ^c dane wstępne
Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF (Ministerstwo Finansów).

Tab. 4. Ceny ryb w imporcie (zł/kg)

Miesiące	Filety ze śledzia 03049923 ^b		Mrożona makrela 03035410 ^b			Filety mrożone			Łosoś świeży 03021400 ^b	Konserwy z tuńczyka 160414 ^b
	Norwegia	Islandia	Holandia	W. Owce	Norwegia	mintaj 03047500 ^b	panga 03046200 ^b	morszczuk 03047415 ^b		
						Chiny	Wietnam	Argentyna	Norwegia	Filipiny
2015 I-XII	6,27	6,17	4,42	5,35	4,75	7,96	6,90	13,88	20,26	14,77
2016 I-XII	7,98	7,62	4,82	5,57	5,00	7,77	6,12	13,94	27,54	13,82
2017 I-XII	6,41	5,39	5,00	5,33	5,11	7,26	5,97	12,86	27,04	15,93
2018 I-XII	5,06	4,74	5,47	6,45	5,49	7,75	7,26	12,87	26,01	15,41
2018 VI	4,61	4,05	5,39	5,53	5,58	8,83	8,66	12,40	27,35	15,93
VII	4,97	4,57	5,28	5,53	5,45	8,34	8,57	13,10	25,33	12,83
VIII	4,93	3,58	5,35	7,07	6,10	8,31	8,35	13,27	25,28	16,25
IX	4,93	4,40	5,27	6,74	5,61	8,22	7,81	14,13	25,86	17,17
X	5,28	5,56	5,21	6,27	5,63	7,51	8,16	13,83	25,85	15,66
XI	5,54	5,53	6,22	7,02	5,86	7,71	7,21	13,87	25,14	15,78
XII	5,10	5,08	6,53	7,04	6,40	8,98	7,20	14,00	25,15	15,99
2019 ^a I	5,64	4,83	6,46	6,80	6,66	9,06	8,90	13,53	26,37	15,60
II	5,24	5,19	6,52	6,75	6,94	9,23	9,82	14,15	25,62	16,76
III	5,07	4,73	6,57	6,85	5,25	8,87	7,78	14,27	29,79	17,14
IV	5,18	4,73	6,23	7,12	7,01	9,54	9,07	13,72	30,05	16,16
V	4,96	4,63	5,70	7,07	5,86	10,10	7,74	13,52	26,19	16,40
VI	4,64	6,61	6,21	7,05	7,28	11,20	7,55	13,50	26,78	16,87
Wskaźnik zmian (%)										
<u>VI 2019</u> <u>VI 2018</u>	100,6	163,3	115,2	127,4	130,5	126,9	87,2	108,9	97,9	105,9
<u>I-VI 2019</u> <u>I-VI 2018</u>	104,3	113,7	120,7	117,2	115,3	133,0	132,3	117,7	102,7	104,7

^a dane wstępne, ^b kod CN wg taryfy celnej

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie MF.

Tab. 5. Ceny ryb w eksporcie (zł/kg)

Miesiące	Przetwory ze śledzi 16041291 ^b	Filety z dorsza 03047190 ^b			Łosoś wędzony 03054100 ^b	Pstrąg wędzony 03054300 ^b	Krewetki przetw. 160521 ^b	Makrela mrożona 03035410 ^b	Filety z łososi 03048100 ^b
	Niemcy	Wielka Brytania	Dania	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Ukraina	Wietnam
2015 I-XII	9,03	25,09	21,54	22,24	52,10	51,17	58,25	5,33	20,18
2016 I-XII	10,96	27,52	24,47	25,75	57,20	54,80	96,26	5,74	24,20
2017 I-XII	11,43	24,67	23,89	23,68	64,45	53,57	115,21	6,57	28,54
2018 I-XII	10,76	28,30	22,53	26,63	63,75	62,19	82,82	5,69	26,73
2018 VI	10,41	24,98	22,80	26,36	67,56	70,07	102,68	6,52	28,39
VII	10,78	31,75	27,50	27,24	67,43	68,63	88,18	7,16	27,62
VIII	11,00	31,57	24,78	25,36	66,64	68,31	64,14	6,17	26,20
IX	10,90	30,00	26,19	29,08	66,53	65,18	65,18	6,23	27,59
X	11,17	28,44	30,81	28,07	66,82	64,73	63,54	6,24	26,75
XI	10,78	28,69	24,05	27,65	67,21	66,01	65,45	7,58	27,39
XII	11,12	27,07	21,31	29,18	69,83	65,45	57,96	7,77	26,44
2019 ^a I	11,18	28,96	22,64	29,67	66,52	64,74	62,63	7,54	27,60
II	10,88	28,69	23,00	27,39	66,14	67,71	62,19	7,70	29,27
III	10,84	32,16	27,97	28,74	66,45	67,25	58,47	7,61	27,37
IV	10,37	28,85	23,51	29,73	67,72	66,15	65,19	7,59	28,86
V	10,34	29,60	25,60	30,31	67,53	67,06	62,28	7,22	28,02
VI	10,45	29,38	29,78	30,57	66,08	65,19	67,49	7,67	28,94
Wskaźnik zmian (%)									
<u>VI 2019</u> <u>VI 2018</u>	100,4	117,6	130,6	116,0	97,8	93,0	65,7	117,6	101,9
<u>I-VI 2019</u> <u>I-VI 2018</u>	101,4	109,5	122,0	114,9	112,0	114,2	61,1	136,5	106,8

^a dane wstępne, ^b kod CN wg taryfy celnej

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych MF.

Tab. 6. Ceny zbytu ryb i produktów rybnych (zł/kg z VAT) oraz udział ceny zbytu w cenie detalicznej

Miesiące	Karp żywy	Pstrąg świeży niepatroszony		Filety z morszczuka		Filety z mintaja		Śledź solony, odgłowiony niepatroszony		Płaty/filety ze śledzi		
2015 I-XII	10,70	-	13,53	61%	14,85	66%	11,78	-	10,01	81%	10,46	70%
2016 I-XII	11,49	-	13,67	60%	15,34	64%	14,76	-	10,58	84%	11,46	74%
2017 I-XII	12,25	-	14,15	61%	15,60	63%	17,46	-	11,22	85%	12,25	74%
2018 I-XII	12,93	-	13,95	59%	16,05	66%	20,02	-	10,86	83%	10,89	68%
2018 VII	13,26	-	14,08	59%	15,85	65%	20,01	-	11,13	86%	10,85	68%
VIII	13,41	-	14,12	59%	15,86	66%	20,39	-	11,03	84%	10,83	68%
IX	13,31	-	14,03	59%	16,40	68%	20,44	-	11,04	84%	10,83	68%
X	13,27	-	13,89	58%	16,41	68%	20,59	-	10,92	83%	10,75	67%
XI	12,37	-	13,96	59%	16,40	68%	20,53	-	10,42	80%	10,70	67%
XII	12,42	-	14,02	58%	16,31	67%	20,55	-	10,49	80%	10,80	68%
2019 I	12,36	-	14,12	58%	16,33	66%	21,35	-	10,43	-	10,70	67%
II	12,28	-	14,04	58%	16,30	65%	21,38	-	10,39	-	10,78	67%
III	12,18	-	14,15	57%	16,39	65%	21,24	-	10,43	-	10,86	68%
IV	12,13	-	15,03	60%	16,39	65%	21,32	-	10,39	-	10,75	67%
V	12,13	-	14,90	61%	17,32	69%	21,95	-	10,42	-	10,80	67%
VI	12,11	-	14,84	60%	17,28	69%	21,81	-	10,37	-	10,71	66%
VII	12,24	-	14,88	60%	16,84	67%	22,12	-	10,34	-	10,72	66%
Wskaźnik zmian (%)												
<u>VII 2019</u> <u>VII 2018</u>	92,3	x	105,7	x	106,2	x	110,5	x	92,9	x	98,8	x
<u>I-VII 2019</u> <u>I-VII 2018</u>	94,5	x	104,6	x	105,1	x	109,7	x	95,2	x	98,1	x

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

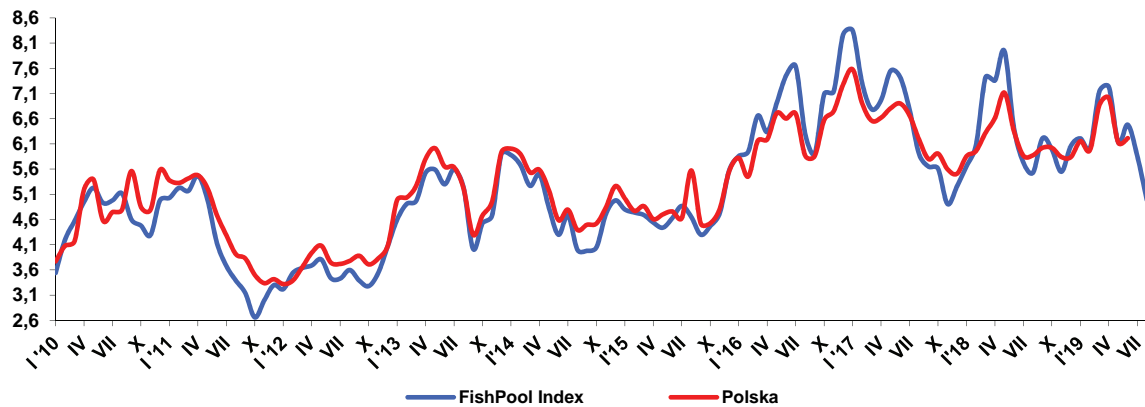
Tab. 7. Ceny detaliczne wybranych ryb i produktów rybnych (zł/kg)

Miesiące	Filety mrożone		Ryby wędzone			Konserwy			Płaty śledziowe	Karp świeży	Pstrąg świeży
	morszczuk	dorsz	łosoś	pstrąg	makrela	filety ze śledzia w sosie pom. ^a	sardynki w oleju	tuńczyk w sosie wł.			
2015I-XII	22,58	30,52	76,20	32,40	15,88	25,16	27,85	33,53	15,00	14,18	22,33
2016I-XII	24,10	32,40	84,50	33,04	15,58	25,19	28,06	33,18	15,45	14,44	22,84
2017I-XII	24,66	32,54	101,80	33,38	16,12	25,61	29,44	32,94	16,55	14,98	23,35
2018I-XII	24,35	32,75	101,00	33,67	16,38	26,58	30,31	33,76	16,01	15,44	23,72
2018 VII	24,22	32,87	100,40	33,73	16,24	26,68	30,63	34,00	16,00	-	23,97
VIII	24,18	32,98	101,10	33,76	16,29	26,58	30,31	33,82	16,01	-	23,80
IX	24,21	32,93	101,50	34,00	16,38	26,35	30,00	34,18	15,84	-	23,72
X	24,25	32,88	101,90	33,84	16,47	26,77	30,06	33,88	16,08	-	23,81
XI	24,29	33,08	101,80	33,98	16,81	26,61	29,88	34,00	16,09	16,65	23,55
XII	24,25	33,09	101,20	33,96	17,17	26,84	29,81	33,82	15,94	14,85	24,03
2019 I	24,90	33,71	102,20	34,02	17,51	27,81	30,00	33,88	16,04	15,66	24,23
II	25,04	33,94	101,60	34,34	17,54	28,10	30,44	33,82	16,09	15,57	24,16
III	25,04	34,22	101,80	34,39	17,71	28,13	30,19	33,88	16,01	-	24,81
IV	25,23	34,32	101,60	34,61	17,90	28,52	30,19	33,88	16,07	-	25,08
V	25,16	34,58	101,70	34,83	18,04	28,74	30,25	34,24	16,15	-	24,46
VI	25,07	34,67	100,50	34,95	18,08	28,61	30,13	34,41	16,19	-	24,54
VII	25,03	35,27	100,80	35,03	18,25	29,03	29,94	34,71	16,32	-	24,85
Wskaźnik zmian (%)											
VII 2019 VII 2018	103,3	107,3	100,4	103,9	112,4	x	97,7	102,1	102,0	x	103,7
I-VII 2019 I-VII 2018	102,6	105,6	100,9	103,3	110,3	x	98,8	101,5	100,6	103,2	103,9

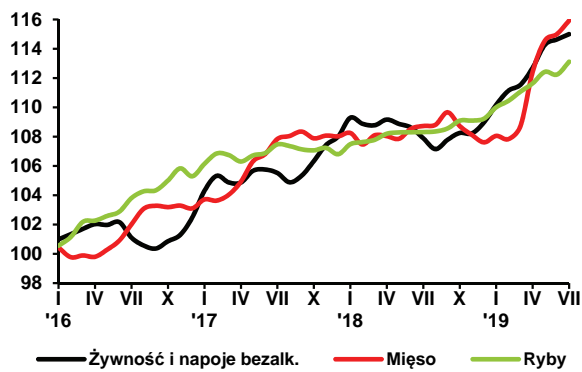
^a od 2019 r. filet rybny w sosie pomidorowym

Źródło: Dane GUS.

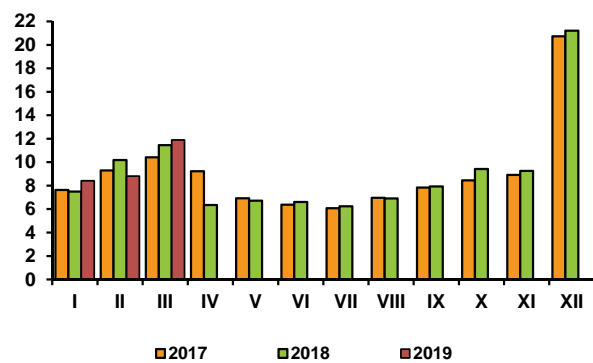
Rys. 1. Cena świeżych lososi norweskich (na podstawie Fish Pool, 3-6 kg) i średnie ceny płacone przez krajowych importerów (EUR/kg)

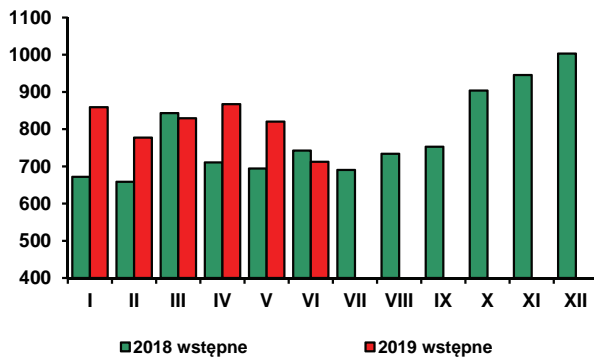
Rys. 2. Dynamika cen detalicznych (XII 2015=100)

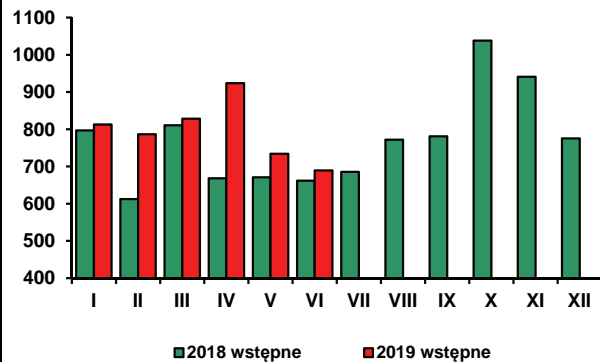
Rys. 3. Przeciętne miesięczne wydatki na zakup ryb i przetworów rybnych (w zł/osobę)

Rys. 4. Eksport ryb i produktów rybnych (mln zł)

Rys. 5. Import ryb i produktów rybnych (mln zł)

Źródło: Rys. 1 – Fish Pool i MF, rys. 2-3 – dane GUS, rys. 4-5 - dane MF.

Od połowy 2017 r. do maja 2019 r. obserwowany był systematyczny wzrost cen detalicznych na krajowym rynku środków produkcji dla rolnictwa. Od czerwca br. ceny są jednak stabilne, co wynika m.in. ze stosunkowo niewielkiego popytu. W lipcu br. w porównaniu z miesiącem poprzednim nieznacznie wzrosły ceny maszyn rolniczych, potaniały z kolei bezpośrednie nośniki energii. Ceny nawozów mineralnych, środków ochrony roślin oraz materiałów budowlanych nie zmieniły się istotnie. Zdecydowana większość środków produkcji dla rolnictwa w lipcu 2019 r. była jednak wyraźnie droższa w porównaniu z lipcem 2018 r., przy czym najbardziej w relacji rocznej podrożały nawozy mineralne oraz maszyny rolnicze.

Od września 2018 r. na krajowym rynku nawozów mineralnych obserwowane były systematyczne wyraźne podwyżki cen. W maju br., na skutek m.in. słabnącego popytu, tendencja wzrostowa została zahamowana, a ceny w porównaniu z poprzednim miesiącem nie zmieniły się istotnie. W czerwcu oraz w lipcu br. ceny również były stosunkowo stabilne. Pod wpływem obserwowanych we wcześniejszych miesiącach br. oraz w ostatnim kwartale 2018 r. wyraźnych podwyżek cen, ceny w lipcu br. były średnio o 10,3% wyższe niż rok wcześniej. Najbardziej w relacji rocznej podniosły się ceny mocznika (o 13,8%), saletrzaku (o 13,2%) oraz fosforanu amonu (o 11,8%). Relatywnie najmniej podrożały w tym czasie superfosfaty oraz sól potasowa.

Do końca br., m.in. w związku ze stopniowo zwiększającym się popytem, ceny nawozów mogą wzrosnąć. Tempo wzrostu cen na krajowym rynku w IV kwartale br. będzie jednak prawdopodobnie mniejsze niż w IV kwartale 2018 r., czemu będą sprzyjały stosunkowo niewielkie zmiany cen nawozów w handlu światowym. W ciągu ostatnich 12 miesięcy ceny nawozów mineralnych w handlu międzynarodowym wzrosły średnio o niecałe 2%¹. Niemniej jednak pod koniec roku ceny nawozów na rynku krajowym prawdopodobnie nadal pozostaną na poziomie przeciętnie o ok. 7-8% wyższym niż rok wcześniej.

Relacje cen nawozów mineralnych do cen skupu pszenicy w lipcu br. były dla producentów rolnych wyraźnie gorsze w porównaniu z poprzednim miesiącem. Średnio na zakup 1 kg czystego składnika nawozu mineralnego należało w maju br. przeznaczyć równowartość 5,6 kg pszenicy, tj. o 0,7 kg więcej niż w miesiącu poprzednim oraz rok wcześniej, tj. w lipcu 2018 r. Relacje cen nawozów do cen skupu żywca wieprzowego również były gorsze niż miesiąc wcześniej. Były jednak bardziej korzystne dla rolników niż przed rokiem. Średnio na zakup 100 kg czystego składnika nawozu mineralnego należało w lipcu br. przeznaczyć równowartość 67 kg żywca wieprzowego, tj. o 2 kg więcej niż w czerwcu br., ale o 6 kg mniej niż rok wcześniej.

W lipcu br., w porównaniu z poprzednim miesiącem, odnotowano obniżki cen detalicznych nośników energii. Spadek cen wyniósł średnio 0,8% i był na poziomie zbliżonym do tego jaki obserwowano w czerwcu br. W lipcu 2019 r. w porównaniu z poprzednim miesiącem potaniał przede wszystkim gaz ziemny LPG oraz paliwa ropopochodne z wyjątkiem oleju opałowego, którego cena nieznacznie wzrosła. Ceny bezpośrednich nośników energii były w lipcu 2019 r. średnio o 1,3% niższe niż rok wcześniej. Obniżki cen w tym okresie dotyczyły przede wszystkim energii elektrycznej i gazu ziemnego LPG oraz w mniejszym stopniu oleju opałowego. Olej napędowy oraz benzyna 95-oktanowa były natomiast nieznacznie droższe w porównaniu z lipcem 2018 r.

W pierwszym kwartale 2019 r. na rynku maszyn rolniczych obserwowano wyraźny comiesięczny wzrost cen. W kolejnych miesiącach br. tempo wzrostu cen było jednak wolniejsze. W lipcu br. średnie podwyżki cen, w porównaniu z poprzednim miesiącem, nieznacznie przekroczyły 0,2%. Wzrost cen dotyczył m.in. agregatów uprawowych i rozsiewaczy nawozów. W ciągu 12 miesięcy wzrost cen wyniósł średnio 6,7%. Najbardziej w tym okresie podrożały przyczepy, owijarki do bel, pługi, rozsiewacze nawozów oraz pielniko-obsypniki. Podwyżki cen sprzętu rolniczego można wiązać m.in. ze wzrostem cen stali, która stanowi dość istotny składnik kosztów produkcji, zwłaszcza w przypadku maszyn do uprawy i przygotowania gleby.

Od lipca 2017 r. systematycznie drożały materiały budowlane, przy czym w ostatnich miesiącach tempo wzrostu cen wyraźnie zmalało. W czerwcu br. ceny, w porównaniu z poprzednim miesiącem, wzrosły przeciętnie o 0,2%, a w lipcu o 0,1%. W ciągu ostatnich 12 miesięcy materiały budowlane podrożały średnio o 5,3%. Najbardziej w tym okresie podwyższono ceny płyt OSB, cegieł, cementu oraz rur stalowych.

W lipcu br. ceny środków ochrony roślin, podobnie jak miesiąc wcześniej, nie zmieniły się istotnie w porównaniu z poprzednim miesiącem. W relacji rocznej środki ochrony roślin podrożały jednak o 2,0%. Najbardziej w tym okresie podrożał preparat chwastobójczy Chwastox Extra.

**Arkadiusz
Zalewski**

1. Na podstawie indeksu zmian cen nawozów mineralnych obliczanego przez Bank Światowy.

Tab. 1. Ceny nawozów mineralnych i ich relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj nawozu	Jedn. miary	Ceny (zł)	Dynamika cen (%)				Relacje 1 kg NPK do:	
			VII 2019	VII 2019 VI 2019	VII 2019 XII 2018	VII 2019 VII 2018	I-VII 2019 I-VII 2018	pszenicy kg
Saletrzak 28%N	1 dt	121,84	99,6	108,4	113,2	110,9	6,44	0,75
Saletra amonowa 34%N	1 dt	133,96	99,3	105,4	109,9	107,6	5,83	0,68
Mocznik 46%N	1 dt	162,92	99,8	106,5	113,8	110,6	5,24	0,61
Superfosfat granulowany 20%P ₂ O ₅	1 dt	91,72	100,8	106,7	108,5	105,3	6,79	0,79
Superfosfat potrójny 40%P ₂ O ₅	1 dt	162,44	100,3	103,7	106,8	106,9	6,01	0,70
Fosforan amonu 18%N, 46% P ₂ O ₅	1 dt	218,24	99,7	104,8	111,8	111,2	5,05	0,59
Sól potasowa 60%K ₂ O	1 dt	166,72	100,2	105,9	108,0	107,0	4,11	0,48
Polifoska 8% N, 24% P ₂ O ₅ , 24% K ₂ O	1 dt	186,84	100,3	104,4	110,6	109,4	4,94	0,58

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 2. Ceny środków ochrony roślin i ich relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny (zł)	Dynamika cen (%)				Relacje środków ochrony do:	
			VII 2019	VII 2019 VI 2019	VII 2019 XII 2018	VII 2019 VII 2018	I-VII 2019 I-VII 2018	pszenicy kg
Mospilan 20 SP	80 g	45,73	100,4	100,5	100,6	100,6	67,67	7,93
Dursban 480 EC	1 l	49,48	100,3	101,0	101,5	101,2	73,22	8,58
Decis Mega 50 EW	250 ml	39,22	100,4	102,7	103,6	104,1	58,03	6,80
Zaprawa nasienna „T75 DS/WS”	0,8 kg	44,49	99,8	101,7	104,9	104,6	65,83	7,71
Gwarant 500 SC	1 l	52,58	100,3	99,2	99,4	99,6	77,80	9,11
Miedzian 50 WP	1,5 kg	67,16	99,8	100,8	100,5	100,7	99,38	11,64
Roundup	1 l	39,09	99,7	101,7	102,4	103,1	57,84	6,77
Acrobat MZ 69 WG	1 kg	88,38	100,0	102,0	103,3	103,4	130,78	15,32
Fusilade Forte	1 l	131,68	99,3	95,4	95,7	98,5	194,85	22,82
Chwastox Extra 300 SL	1 l	21,82	100,2	105,6	107,6	106,8	32,29	3,78
Środek gryzoniobójczy	1 kg	35,23	100,4	102,9	102,9	101,1	52,13	6,11

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 3. Ceny nośników energii i ich relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny (zł)	Dynamika cen (%)				Relacje nośników energii do:	
			VII 2019	VII 2019 VI 2019	VII 2019 XII 2018	VII 2019 VII 2018	I-VII 2019 I-VII 2018	pszenicy kg
Węgiel kamienny (kostka)	1 t	901,42	99,9	97,8	100,7	100,8	1333,86	156,23
Ekogroszek	1 t	873,40	100,1	98,7	99,9	100,4	1292,39	151,37
Benzyna „Euro Super” 95	1 l	5,18	98,5	105,7	101,4	103,6	7,66	0,90
Olej napędowy	1 l	5,12	98,3	98,7	100,8	107,2	7,58	0,89
Olej opałowy, Ekoterm Plus	1 l	3,33	100,9	100,3	97,7	104,8	4,93	0,58
Gaz propan-butan „LPG”	1 l	2,13	95,9	88,4	93,4	104,4	3,15	0,37
Olej silnikowy „Castrol Magnatec 10W/40”	1 l	33,49	99,8	101,1	101,9	101,7	49,56	5,80
Płyn do chłodziw „Pettygo”	1 l	12,98	99,6	100,1	100,5	100,2	19,21	2,25
Energia elektryczna (taryfa G-11)	1 kWh	0,6	100,0	92,3	92,3	90,8	0,89	0,10

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 4. Ceny materiałów budowlanych i ich relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny (zł)	Dynamika cen (%)				Relacje materiałów budowlanych do:	
			VII 2019	VII 2019 VI 2019	VII 2019 XII 2018	VII 2019 VII 2018	I-VII 2019 I-VII 2018	pszenicy kg
Cement	50 kg	23,56	100,3	105,8	109,2	108,3	34,86	4,08
Wapno	1 t	667,46	100,2	104,6	107,1	107,0	987,66	115,68
Płyta styropianowa PS-E FS 15	1 m ³	181,26	100,2	100,2	102,0	102,7	268,22	31,41
Stal płaska (płaskownik)	1 t	3938,17	100,2	100,6	102,4	103,8	5827,42	682,53
Rura stalowa ocynkowana 12	1 m	15,43	100,2	103,4	105,5	106,9	22,83	2,67
Dwuteownik gruby	1 t	3866,35	99,8	101,4	104,0	105,4	5721,15	670,08
Blacha dachowa	1 m ²	32,38	100,5	102,6	105,3	106,0	47,91	5,61
Tynk „Atlas”	25 kg	54,10	101,0	104,4	107,6	105,9	80,05	9,38
Cegła pełna kl. 15	1 szt.	1,29	100,8	104,9	107,5	107,6	1,91	0,22
Okno z PCV 2 skrzydłowe	1 szt.	796,92	100,3	104,3	107,2	106,7	1179,22	138,11
Tarcica iglasta, obrzynana	1 m ³	760,17	99,5	100,9	101,5	102,1	1124,84	131,75
Płyta OSB3 18mm 1,25x1,5m	1 szt.	89,54	99,5	100,7	105,9	110,1	132,49	15,52
Okno drewniane	1 szt.	2100,71	99,4	102,1	105,1	106,1	3108,48	364,07
Drzwi płytowe zewnętrzne 2000x800 mm	1 szt.	1744,66	100,0	101,6	104,0	103,4	2581,62	302,37

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

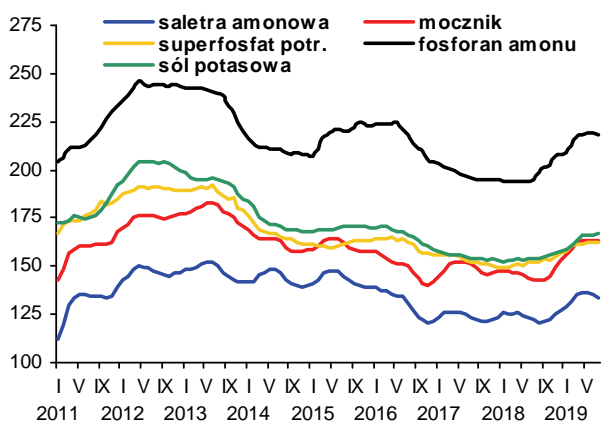
Tab. 5. Ceny maszyn i narzędzi rolniczych oraz ich relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Ceny (zł)	Dynamika cen (%)				Relacje środków mechanizacji do:	
		VII 2019	VII 2019 VI 2019	VII 2019 XII 2018	VII 2019 VII 2018	I-VII 2019 I-VII 2018	pszenicy dt
Kombajn zbożowy TC-4,90	502733,8	100,0	101,2	103,0	102,7	7439,09	871,29
Kombajn do ziemniaków	96459,8	100,0	102,7	105,4	105,9	1427,34	167,17
Samochód dostawczy	112570,5	100,0	105,5	103,0	102,4	1665,74	195,10
Rozrzutnik obornika 2-osioowy	65311,8	100,3	102,4	107,6	108,9	966,44	113,19
Siewnik 25 redlic	20622,0	100,1	102,0	102,6	103,3	305,15	35,74
Ciągnik 90 kW	241093,5	100,1	103,1	107,5	106,5	3567,53	417,84
Przyczepa do ciągnika samowładowcza	45859,7	100,1	106,3	112,6	111,8	678,60	79,48
Kopaczka elewatorowa	18183,6	100,0	102,6	105,0	107,1	269,07	31,51
Zestaw uprawowo-siewny	59233,1	100,1	104,1	105,2	104,2	876,49	102,66
Kosiarka rotacyjna 1650 mm	9385,2	100,0	104,3	107,7	108,1	138,88	16,27
Zgrabiarka 1-karuzelowa	14991,2	100,1	104,6	106,9	108,1	221,83	25,98
Prasa zwijająca, stałokomorowa	69365,8	100,2	103,6	105,2	104,0	1026,42	120,22
Owijarka do bel	12190,4	100,5	104,8	112,5	110,4	180,38	21,13
Opryskiwacz 400 l	7121,1	100,0	106,7	109,4	107,0	105,37	12,34
Agregat uprawowy (kultywator i wał strunowy)	9826,5	101,0	105,5	107,3	108,2	145,41	17,03
Sadzarka 2 rzędowa „Kora-2”	16740,2	100,0	103,1	105,3	105,5	247,71	29,01
Pług 4-skibowy	15140,7	100,6	103,6	108,5	110,0	224,04	26,24
Pielniko-obsypnik 3-rzędowy	1344,4	100,3	105,8	107,7	108,1	19,89	2,33
Glebogryzarka	6481,5	100,2	102,3	103,7	104,4	95,91	11,23
Rozsiewacz nawozów zawieszany	7023,8	101,0	104,6	109,6	109,4	103,93	12,17
Dojarka 1- lub 2-konwiowa ^a	7809,1	100,0	104,0	104,0	105,8	115,55	60,00

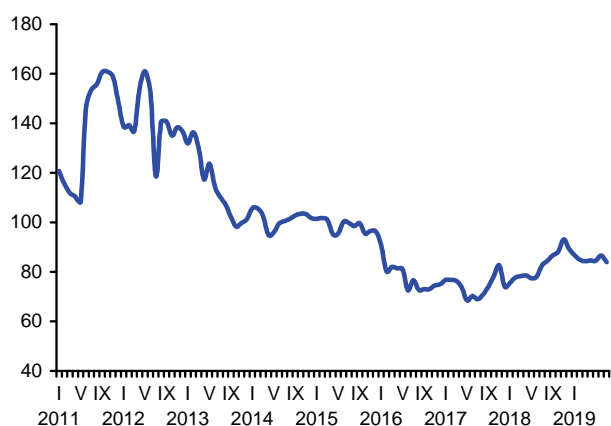
^a zamiast żywca wieprzowego przyjęto mleko w hl

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

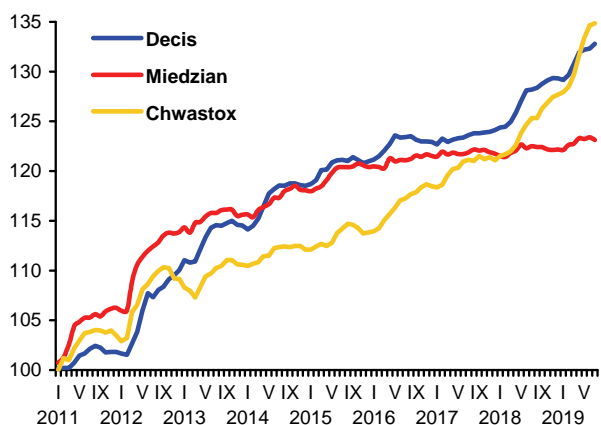
Rys. 1. Ceny wybranych nawozów mineralnych (zł/dt)

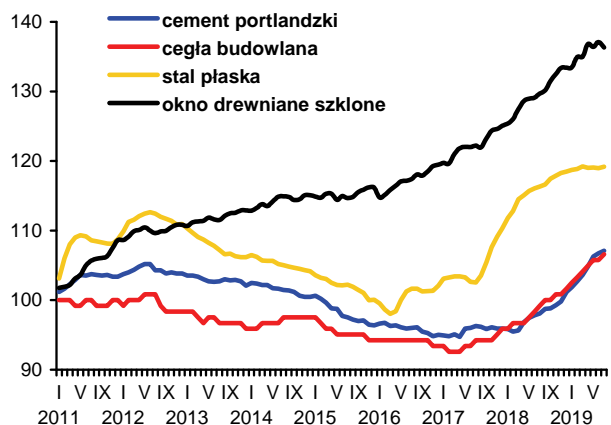
Rys. 2. Dynamika cen nawozów mineralnych w handlu światowym (2010=100)

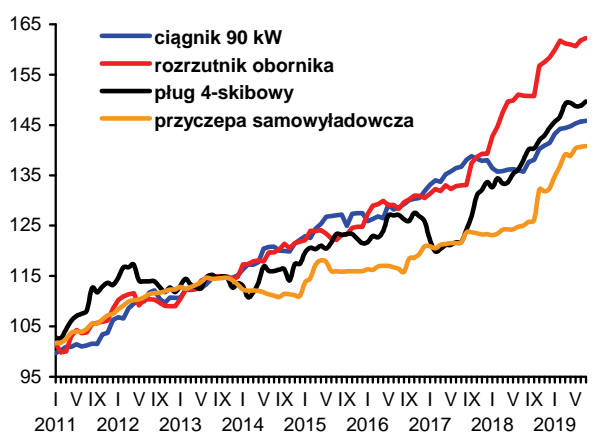
Rys. 3. Dynamika cen wybranych środków ochrony roślin (XII 2010=100)

Rys. 4. Dynamika cen wybranych materiałów budowlanych (XII 2010=100)

Rys. 5. Dynamika cen wybranych maszyn rolniczych (XII 2010=100)

Rys. 6. Ceny oleju napędowego i benzyny E95 w Polsce (lewa oś) oraz światowe ceny ropy naftowej (prawa oś)

